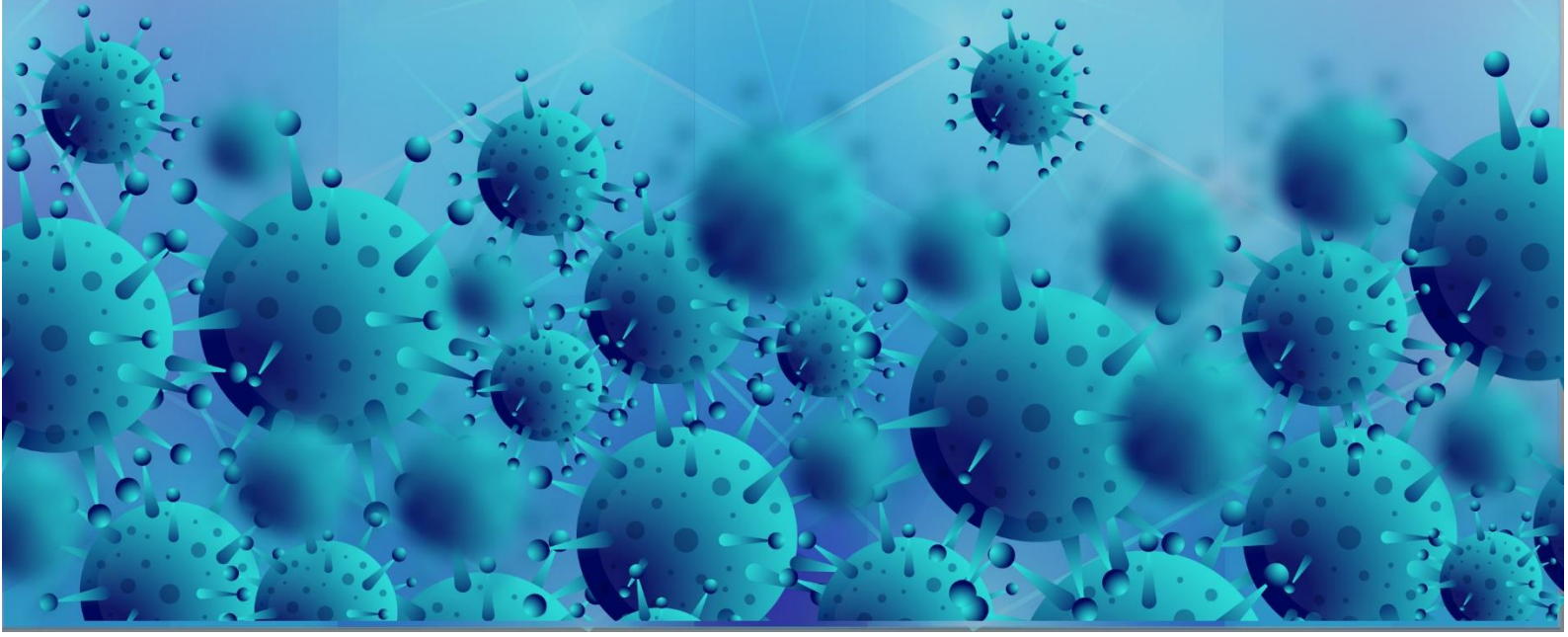

Aile Hekimliği Akademisi

16. PROF. DR. NAFİZ BOZDEMİR
AİLE HEKİMLİĞİ
ARAŞTIRMA GÜNLERİ
26-28 KASIM 2020
ONLINE

BİLDİRİ KİTABI

EDİTÖR

PROF. DR. VİLDAN MEVSİM

EDİTÖRLER KURULU

PROF. DR. OKAY BAŞAK

PROF. DR. NAFİZ BOZDEMİR

PROF. DR. ERKAN MELİH ŞAHİN

PROF. DR. CAHİT ÖZER

PROF. DR. BEKTAŞ MURAT YALÇIN

DOÇ. DR. FATİH ÖZCAN

KOMİTELER

Kongre Başkanı:

Prof. Dr. Okay Başak

Kongre Düzenleme Kurulu:

Prof. Dr. Nafiz Bozdemir
Prof. Dr. Vildan Mevsim
Prof. Dr. Serap Çiççili
Prof. Dr. Cahit Özer
Prof. Dr. Bektaş Murat Yalçın
Prof. Dr. Melih Şahin
Prof. Dr. Altuğ Kut
Doç. Dr. Fatih Özcan

Teknik Kurul:

Dr. Öğr. Üyesi Yücel Uysal
Uzm. Dr. Yahya Utlu
Dr. Hüseyin Karakuş
Dr. İsmail Cebeci
Arş. Gör. Dr Oğuzhan Çakır

Billimsel Kurul:

Prof. Dr. Ahmet Muhtar Şengül
Prof. Dr. Arzu Uzuner
Prof. Dr. Bektaş Murat Yalçın
Prof. Dr. Cahit Özer
Prof. Dr. Erkan Melih Şahin
Prof. Dr. Erol Aktunç
Prof. Dr. Hülya Akan
Prof. Dr. İsmet Tamer
Prof. Dr. Mustafa Çelik
Prof. Dr. Nafiz Bozdemir
Doç. Dr. Aylin Baydar Artantaş
Doç. Dr. Ayşen Fenercioğlu
Doç. Dr. Burcu Kayhan Tetik
Doç. Dr. Cüneyt Ardıç
Doç. Dr. Çiğdem Apaydın Kaya
Doç. Dr. Didem Kafadar
Doç. Dr. Elif Ateş Altunbaş
Doç. Dr. Elif Deniz Şafak
Doç. Dr. Fatih Özcan
Doç. Dr. Fatma Gökşin Cihan
Doç. Dr. Hatice Kurdak
Dr. Öğr. Üyesi Arzu Ayraller
Dr. Öğr. Üyesi Canan Tuz
Öğr. Gör. U. Dr. Ediz Yıldırım
Öğr. Gör. Dr. Hüseyin Elbi
Uz. Dr. Gizem Limnili
Uz. Dr. M.Neslişah Tan

Ptof. Dr. Nilgün Özçakar
Prof. Dr. Nurver Turfaner
Prof. Dr. Okay Başak
Prof. Dr. Özlem Tanrıöver
Prof. Dr. Recep Erol Sezer
Prof. Dr. Saliha Serap Çiççili
Prof. Dr. Tamer Edirne
Prof. Dr. Vildan Mevsim
Prof. Dr. Yeltekin Demirel
Doç. Dr. Hülya Çakmur
Doç. Dr. Hülya Parıldar
Doç. Dr. Kenan Topal
Doç. Dr. Kenan Taştan
Doç. Dr. Mahcube Çubukçu
Doç. Dr. Onur Öztürk
Doç. Dr. Sabah Tüzün
Doç. Dr. Sebahat Gücük
Doç. Dr. Tahsin Çelepkolu
Doç. Dr. Tolga Günvar
Doç. Dr. Yasemin Çayır

Dr. Öğr. Üye. Süleyman Ersoy

Öğr.Gör. U. Dr. Z. Yelda Özer

Uz. Dr. Yılmaz Sezgin

BİLİMSEL PROGRAM

26 Kasım 2020, Perşembe

09:15-09:30	Çevrimiçi Sisteme Giriş (Zoom)	
09:30-09:45	Açılış Konuşmaları	
09:45-10:45	SB1A Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Nafiz Bozdemir
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Tahsin Çelepkolu
09:45-10:15	Bir Üniversite Hastanesinde Hastane Çalışanları, Hasta ve Refakatçilerin Hastane Binası ve Çevresinde Sigara Kullanımı Hakkındaki Tutum ve Davranışları Beyza Akcan, Emine Meltem, Gizem Pehlivan, Gülce Kayıkcı, Saruhan Mahmutoğlu, <u>Pemra Cöbek Ünalın</u> , Mehmet Akman	
10:15-10:45	Çalışma Bölgelerine Göre Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinin Uygulanma Özelliklerinin Değerlendirilmesi: QUALICOPC Türkiye Çalışmasının Sonuçları Duygu Ayhan Başer, Sabah Tüzün, Mehmet Sargın, Reşat Dabak, İlhami Ünlüoğlu, Mehmet Akman	
10:45-11:00	Ara	
	PARALEL OTURUM 1	
11:00-12:30	SB2A Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Erkan Melih Şahin
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Hatice Kurdak
11:00-11:30	Hipotiroidi Hastalarında Levotiroksinin Doğru Kullanımının Değerlendirilmesi <u>Kerem Uzun</u> , Cüneyt Ardıç, Ayşe Yazan Arslan, Serdar Karakullukçu	
11:30-12:00	SARC-F Hızlı Sarkopeni Tarama Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliğinin Değerlendirilmesi <u>Fatma Gökşin Cihan</u> , Havva Demircioğlu, Şebnem Yosunkaya	
12:00-12:30	COVID-19 Testi Pozitif Hastaların Başvuru Semptomları ve Demografik Özellikleri <u>Muhammet Mutlu</u>	
	PARALEL OTURUM 2	
11:00-12:30	SB2B Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Bektaş Murat Yalçın
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Didem Kafadar
11:00-11:30	Çocuklarda Kabızlık ve Uyku Problemleri İlişkisi <u>Meliha Aksoy Okan</u>	
11:30-12:00	Akıllı Telefondan Uzak Kalma Korkusu (Nomofobi) Nun Uyku ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi Meltem Gül, Memet Taşkın Egici	
12:00-12:30	Nomofobi' ile Sigara Bağımlılığı Arasındaki İlişki ve Etkileyen Faktörler Gökçe İşcan, Funda Yıldırım Baş, Yavuz Özcan, <u>Canan Özdoğancı</u>	
12:30-13:15	Öğle Arası	
13:15-13:30	Çevrimiçi Sisteme Giriş (Zoom)	
	PARALEL OTURUM 1	
13:30-15:00	SB3A Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Arzu Uzuner
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Cüneyt Ardıç
13:00-14:00	Üniversite Öğrencilerinde Trafik Güvenliği Davranışları ve İlişkili Sağlık Davranışları Başak Korkmazer, <u>Büşra Dönmez</u> , Erkan Melih Şahin	
14:00-14:30	Aile Hekimlerinin Yaşlı Hasta Görüşmelerinde Karşılaştıkları Zorluklar Üzerine Nitel Bir Araştırma <u>Yaprak Selçuk</u> , Gizem Limnili, Güzel Discigil	
14:30-15:00	Polikistik Over Sendromlu Adölesanların Klinik Özellikleri <u>Erdal Kurnaz</u> , Berrin Demir	

16. AİLE HEKİMLİĞİ
ARAŞTIRMA GÜNLERİ
26-28 KASIM 2020
ONLINE

	PARALEL OTURUM 2	
13:30-15:00	SB3B Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Recep Erol Sezer
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Onur Öztürk
13:30-14:00	Sigara Bırakma Süreci Esnasında Uyku Kalitesi ve Bunun Farmakolojik Tedavi ile İlişkisi Esra Yalçın, Bektaş Murat Yalçın	
14:00-14:30	Bulantı ve Kusma Tedavisinde Kullanılan İlaçların Kısa Ürün Bilgileri ve Kullanma Talimatlarında Gebelik ve Laktasyon Dönemine İlişkin İfadelerin İncelenmesi Dilara Bayram, Ayfer Bahar, Caner Vızdıklar, Volkan Aydın, Ahmet Akıcı	
14:30-15:00	Kadın Hastalıkları ve Doğum Klinikleri Dışında Çalışan Asistan Doktorların HPV, HPV Aşısı, PapSmear Testi ve Serviks Kanseri Hakkında Farkındalığı ve Bilgi Düzeyi Firdevs Bedel, Pınar Döner Güner	
15:00-15:10	Ara	
	PARALEL OTURUM 1	
15:10-16:40	SB4A Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Tamer Edirne
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Kenan Taştan
15:10-15:40	Yaşlılıkta Sosyal Yaşam Kalitesi ve Toplumsal Hayata Katılım: Manisa Örneği Fatih Özcan, Hüseyin Elbi, Derya Kaylı Şaşman, Fatih Özbay	
15:40-16:10	Sigara İçmenin Aurasız Migren Hastalarında Baş Ağrısı Atağı ve Maluliyet Üzerindeki Etkisi Bektaş Murat Yalçın, Esra Yalçın	
16:10-16:40	Kilo Vermek İçin Başvuran Hastalarda Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Yeme Bağımlılığının Değerlendirilmesi Selma Pekgör, Mehmet Ali Eryılmaz	
	PARALEL OTURUM 2	
15:10-16:40	SB4B Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Ahmet Muhtar Şengül
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Mahcube Çubukçu
15:10-15:40	Proton Pompa İnhibitörleri Kullanımında Hekimlerin Bilgi Düzeyi: Bir Hastane Örneği Sümeyye Gündüz, Burcu Kayhan Tetik, Engin Burak Selçuk, Emrah Gündüz	
15:40-16:10	Grup A Streptokok Tonsillofarenjiti: Düşük Ön Olasılıkta Centor ve McIsaac Klinik Öngörü Modellerinin Gücü Zayıflıyor Mu? Melda Dibek Büyükdinç, Hatice Sema Başak, Elif Çelik, Mevlüt Türe, Mücahit Avcil, Okay Başak	

27 Kasım 2020, Cuma

09:15-09:30	Çevrimiçi Sisteme Giriş (Zoom)	
	PARALEL OTURUM 1	
09:30-10:45	BFV1A Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Erol Aktunç
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Sebahat Güçük
09:30-09:55	Covid-19 Tanısı ile Hastaneye Yatan Hastalarda Akut Böbrek Yetmezliği <u>Arzu Ayraler, Tulin Akagün</u>	
09:55-10:20	Sivas Merkezdeki Doktorların D Vitamini Eksikliği ve Yetersizliğinde Tedavi Yaklaşımları <u>Yaşam Deniz, Sanem Nemmezi Karaca, Yeltekin Demirel</u>	
10:20-10:45	Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı Tanılı Hastalarda Kulak Akupunkturunun Solunum Değişkenleri ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin Saptanması: Paralel Gruplu, Açık Etiketli, Randomize Kontrollü Deney <u>Aybüke Ünsal, Vildan Mevsim</u>	
	PARALEL OTURUM 2	
09:30-10:45	BFV1B Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Cahit Özer
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Hülya Çakmur
09:30-09:55	Depresyon Tanılı Hastalara Farkındalık Terapisi Tekniklerinin Uygulanmasının Depresyon Düzeyine Etkisinin Saptanması: Paralel Gruplu, Açık Etiketli, Randomize Kontrollü Deney <u>Vildan Mevsim, Makbule Neslişah Tan, Büşra Aslıhan Yıldız</u>	
09:55-10:20	Aile Hekimleri Ne Kadar Aile Hekimi? <u>Mehmet Göktuğ Kılınçarslan, Erkan Melih Şahin</u>	
10:20-10:45	Baş ağrısı ile başvuran hastalarda dört boyutlu yakınma listesi ile ruhsal durumun araştırılması <u>Ece Altıntaş, Şimal Çelik Davutoğlu, İyigün Gedik, Ebru Biçer Taş, Nurver Turfaner Sipahioğlu</u>	
10:45-11:00	Ara	
	PARALEL OTURUM 1	
11:00-12:30	SB5A Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanları	Prof. Dr. Pemra Cöbek Ünal
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Fatma Gökşin Cihan
11:00-11:30	Çocuk Acil Servisindeki Hasta Yakınlarının Sigara İçme Davranışları ve Tutumları- Çok Merkezli Çalışma <u>Yasin Yıldız, Onur Öztürk, Muhammet Bulut, Arzu Ayraler, Muhammet Ali Oruç, Bahadır Yazıcıoğlu, Mustafa Ünal, Gülşah Öztürk, Mikail Özdemir</u>	
11:30-12:00	Birinci Basamak Sağlık Kuruluşuna Başvuran Tip 2 Diabetes Mellitus Tanılı Hastalarda Kronik Böbrek Hastalığı Bilincinin Değerlendirilmesi <u>Fatih Özbay, Fatih Özcan, Seyhun Kürşat, Hüseyin Elbi</u>	

16. AİLE HEKİMLİĞİ
ARAŞTIRMA GÜNLERİ
26-28 KASIM 2020
ONLINE

	PARALEL OTURUM 2	
11:00-12:30	SB5B Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Hülya Akan
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Aylin Baydar Artantaş
11:00-11:30	Aile Hekimliği Uzmanlık Öğrencilerinin Seyahatle İlişkili Enfeksiyonlar ve Bağışıklama ile İlgili Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Araştırılması <u>Nur Efşan Yaman Altuntaş, Memet Taşkın Egici, Emine Zeynep Tuzcular Vural</u>	
11:30-12:00	Mikst Tip Üriner İnkontinansı Olan Kadınlarda BioFeedback Tabanlı Pelvik Taban Egzersizlerinin Etkinliği <u>Ahmet Emre Cinislioglu</u>	
12:00-12:30	Aile Hekimlerinin Covid-19 Salgını İle İlgili Bilgi, Tutum, Davranış Ve Farkındalık Düzeyi <u>Mebrure Beyza Gökçek</u>	
12:30-13:15	Öğle Arası	
13:15-13:30	Çevrimiçi Sisteme Giriş (Zoom)	
	PARALEL OTURUM 1	
13:30-15:00	BFV2A Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Yeltekin Demirel
	Bilimsel Sekreter	Doç. Dr. Hülya Parıldar
13:30-13:50	Trabzon İlinde Aşı Reddi- Kararsızlığı ve Etkileyen Faktörler <u>Ersan Gürsoy, Hatice Alkaya Kol, Selen Gürsoy Turan, Abdullah Kaan Kurt, Mehmet Akif Nas</u>	
13:50-14:10	Pandemi Dönemindeki Birinci Basamak Uygulamalarında Hasta Güvenliği ve Bakım Sürecinin Karma Yöntemler İle Değerlendirilmesi <u>Ali Yazkan, Pemra Çöbek Ünalın</u>	
14:10-14:30	Evde Bakım Hastalarının Bakım Verenlerinde OTC Ürün Kullanım Durumu ile Bakım Yüklerinin Karşılaştırılması <u>Melike Efe, Sanem Nemmezi Karaca, Yeltekin Demirel</u>	
14:30-14:50	TİP 1 Diyabetes Mellitus Tanılı Çocuğu Olan Ailelerin Bu Hastalıktan Etkilenme Durumu ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi <u>Seher Karahan, Ezgi Ağadayı, Nurullah Çelik</u>	
	PARALEL OTURUM 2	
13:30-15:00	BFV2B Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Nurver Turfaner Sipahioğlu
	Bilimsel Sekreter	Öğr. Gör. Uzm. Dr. Hüseyin Elbi
13:30-13:50	Yaşlı Hastalarda Kırılgnalık Parametreleri ve Polifarmasi ile Mortalite ve Morbiditenin Değerlendirilmesi <u>Didem Kafadar</u>	
13:50-14:10	Trabzon İlinde Ortaokul ve Lise Öğrencilerinde Sigara Kullanım Sıklığının ve Nedenlerinin Değerlendirilmesi <u>Fatıma Yıldız, Turan Set</u>	
14:10-14:30	Erciyes Üniversitesi Naciye Mercan Anne Evi'nde Kalan Yenidoğan Annelerinin Hastalığa Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Nitel Çalışma <u>Elif Deniz Şafak, Z. Nilüfer Nahya, Hüseyin Alper Bulut, Safiye Öz, Hilal Bozkurt, Abdullah Zümrüter, M. Mümtaz Mazıcıoğlu</u>	
15:00-15:10	Ara	
	K1 Konferans	
15:10-16:40	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Serap Çfçili
	Evidence-based Medicine and Digital Guidelines Prof. Ilkka Kunnamo	

28 Kasım 2020, Cumartesi

09:15-09:30	Çevrimiçi Sisteme Giriş (Zoom)	
	PARALEL OTURUM 1	
09:30-10:45	DEA1A Devam Eden Araştırma Sözlü Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Mustafa Çelik
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Arzu Ayraller
09:30-09:55	Sigara İçenlerde Serum Parametrelerinin Değerlendirilmesi <u>Yılmaz Sezgin, Sinan Becel, Abdurrahman Polat</u>	
09:55-10:20	KOVID-19 Pandemisi Sırasında Eğitim Gereksinimleri: Aile Hekimlerinin Çevrimiçi Kurs Deneyimleri <u>Özden Gökdemir, Maria Bakola, M. İdris Shariff</u>	
10:20-10:45	Pandemi Sürecinde Bir Obezite Merkezinde Takipli Hastaların Değerlendirilmesi <u>Remziye Nur Eke</u>	
	PARALEL OTURUM 2	
09:30-10:45	DEA1B Devam Eden Araştırma Sözlü Oturumu	
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. İsmet Tamer
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Canan Tuz
09:30-09:55	Aile Hekimlerinin Yazdığı N-Asetil Sistein İçeren Reçetelerin Araştırılması <u>N. İpek Kırmızı, Volkan Aydın, Ömer Ataç, Ahmet Akıcı</u>	
09:55-10:20	Aile Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Verilen Aşı Tereddüdüne Yönelik Motivasyonel Görüşme Tekniğine Dayanan Eğitim Müdahalesinin Etkinliği <u>Merve Akarsu, Saliha Serap Çiççili</u>	
10:20-10:45	Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarına Başvuran Hastaların Yeni Koronavirüs (COVID19) Enfeksiyonu Hakkındaki Algı, Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi <u>Ayşen Kutan Fenercioğlu, Nurver Turfaner Sipahioğlu, Günay Can, Osman Demir, Semih Güllüoğlu, İyigün Gedik, Gül Ece Altıntaş, Asena Coşgun, Zekiye Gürcan</u>	
10:45-11:00	Ara	
	K2 Konferans	
11:00-12:00	Oturum Başkanları	Prof. Dr. Vildan Mevsim Doç. Dr. Tolga Günvar
	Covid-19 in Primary Care. The Challenges of Caring for Patients and Health Professionals Prof. Jaime Correia de Souza	
12:00-12:45	Öğle Arası	
12:45-13:00	Çevrimiçi Sisteme Giriş (Zoom)	
13:00-14:30	POSTER OTURUMU	

16. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

26-28 KASIM 2020
ONLINE

1. Grup	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Özlem Tanrıöver
	Bilimsel Sekreter	Uzm. Dr. Yılmaz Sezgin
13:00-13:10	Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Kullanımının Yeme Tutumu ve Beden Algısı Üzerine Etkisinin Araştırılması <u>Sevinç Olgun</u> , Kenan Topal, Hüseyin Aksoy	
13:10-13:20	Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları: Neden Bu Direnç? <u>Nur Paksoy</u>	
13:20-13:30	Obezitesi Olan Covid19 Hastalarında Pnömoni Sıklığının İncelenmesi <u>Ayşegül Yıldız</u> , Vildan Mevsim	
13:30-13:40	Tartışma	
2. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Kenan Topal
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Ersoy
13:00-13:10	Birinci Basamağa Başvuran Ebeveynlerde, Çocuklarının Psikoseksüel Gelişim Evreleri Hakkında Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Araştırılması <u>Merve Bayramoğlu</u> , Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşe Nur Gül	
13:10-13:20	Sigara Bırakma Danışmanlığı için Başvuran Hastalarda Ruhsal Durum Değerlendirmesi Zafer Yaşlıca, Olesya Aksel, <u>Nevin Küçüktepe</u> , Okay Başak	
13:20-13:30	Sigara Bırakmanın Obstrüktif Apne Sendromu Semptomlarına Etkisi <u>Zeynep Ayaz</u> , M.Çiğdem A.Kaya	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:00-14:10	Birinci Basamak Hekimlerinin Akromegali ile İlgili Bilgi ve Tutumları: Çok Merkezli Uluslararası Çalışma Ayşen Kutan Fenercioğlu, Nurver Turfaner Sipahioğlu, <u>Ebru Ünür</u> , Cem Sulu, Pınar Kadioğlu	
14:10-14:20	İnsülin Kullanan Erişkin Diyabet Hastalarında Hipoglisemi Korkusu ile Karbonhidrat Sayımı Bilgisi ve Uygulaması Arasındaki İlişki <u>Süleyman Yıldız</u> , Dilek Güldal	
14:20-14:30	İlk Temas, Açık Erişim, Tüm Sağlık Sorunları Çekirdek Yeterliliği İlkesinde Otizm Tanısı <u>Ayşe Şahin</u> , Cüneyt Ardıç	

16. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

26-28 KASIM 2020
ONLINE

3. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Çiğdem Apaydın Kaya
	Bilimsel sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Özden Gökdemir
13:00-13:10	Ergen Yaşlarda Suisit ve Riskli Davranışlara Neden Olan Faktörlerin Araştırılması ve Değerlendirilmesi <u>Gülşah Demirhan, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy</u>	
13:10-13:20	Sigara Bırakma Sürecinde TİP 1 Diyabet Tanısı Alan Bir Olgunun Birinci Basamakta Yönetimi <u>Selin Adatepe Yapıcı, Muhammet Hasar, Ayşe Elif Özmen, Z.Yelda Özer, Sevgi Özcan</u>	
13:20-13:30	Elektronik Spor Uygulamaları Kullanan 10-19 Yaş Arası Adolesanların Yaşam Kalitesi Durumunu ve Etkileyen Faktörlerin İlişkisinin İncelenmesi: Kesitsel Çalışma <u>İsmail Cebeci, Alper Yusuf Mercan, Vildan Mevsim</u>	
13:30-13:40	Tartışma	
4. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Yasemin Çayır
	Bilimsel Sekreter	Öğr. Gör. Uzm. Dr. Zeliha Yelda Özer
13:00-13:10	Yakınıni Kaybeden Kişilerin Kübler-Ross Teorisine Göre Yas Aşamalarının ve Algılanan Sosyal Desteklerinin Belirlenmesi <u>Özge Vahapoğlu, Hüseyin Aksoy, Kenan Topal</u>	
13:10-13:20	Bir Üniversite Hastanesinde Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Konsültasyonlarının Geriye Dönük Değerlendirilmesi <u>Dilek Özge Zincir Erçin</u>	
13:20-13:30	Çocuklarında Atopik Dermatit Olma Durumunun, Ebeveynlerde Evlilik İçi Çatışma ve Ebeveynlik Stresi ile İlişkisinin İncelenmesi <u>Tuğba Özkent, Vildan Mevsim</u>	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:00-14:10	İstanbul'da Çalışan Aile Hekimlerinin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Yönelik Bakış Açıları <u>Ali Timuçin Atayoğlu, Mahmut Tokaç, Sibel Doğan, Abdullah Emre Güner, Erdoğan Kocayığit, Onur Öztürk</u>	
14:10-14:20	Üç Kanser Bir Beden <u>Muhammed Emin Göktepe, Alperen Kuru, Latife Merve Yağlıoğlu, Merve Dağcı, Gökçe Yerebakan, Kemal Durmuşoğlu, Seren Talat Göktepe, Gamze İmamoğlu, Taha Kır, Onur Öztürk</u>	
5. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Elif Deniz Şafak
	Bilimsel Sekreter	Öğr. Gör. Uzm. Dr. Ediz Yıldırım
13:00-13:10	Çocuklarda Tekrarlayan Alt Solunum Yolu Enfeksiyonlarında Ebeveynlerin Sigara Kullanma Durumu <u>Fatma Güzel, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy</u>	
13:10-13:20	Ayrışmamış Hasta: Kapesitabin Kullanımına Bağlı Hiperpigmentasyon Olgusu <u>Selma Türker, Cüneyt Ardıç</u>	
13:20-13:30	Gebeliğin Bilişsel Fonksiyonlara Etkisinin Değerlendirilmesi <u>Erdem Arslan, Makbule Neslişah Tan, Vildan Mevsim</u>	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:00-14:10	Bir Aile Dramı: Mide Kanseri <u>Muhammed Emin Göktepe, Zeynep Yeşim Duman, Onur Öztürk</u>	
14:10-14:20	KTÜ Lisans ve Önlisans Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlar <u>Elif Ateş, Merve Bulut Adaş, Ayça Eminoğlu, Deniz Aksu Arıca, Leyla Baykal Selçuk, Turan Set</u>	
14:20-14:30	COVID-19 Pandemisi Sırasında Etkili Dezenfeksiyon İçin UV-C Sterilizatör Kabininin Tasarımı <u>Zeynep Dikmen, Nur Paksoy</u>	
6. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Ayşen Fenercioğlu
	Bilimsel Sekreter	Uzm. Dr. Olgu Aygün
13:00-13:10	Birinci Basamağa Başvuran Yetişkinlerde Uzun Süreli Proton Pompa İnhibitörü Kullanım Durumu ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi <u>Zübeyde Burcu Tuncer, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy</u>	

16. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

26-28 KASIM 2020
ONLINE

13:10-13:20	Erzurum İli ve Çevresinde Tanı Amaçlı Alınan İlk Biyopsi ve Eksizyon Materyallerinde Meme Tümörü Dağılımı: Tek Merkez Deneyimi <u>Betül Gündoğdu</u> , Sare Şipal	
13:20-13:30	Erişkinlerde Siberkondri Düzeyi ve Etkileyen Faktörler <u>Halit Bacı</u> , Dilek Güldal	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:00-14:10	Kapsamlı Geriatrik Değerlendirme Sonucunda Malnütrisyon ve Uygunsuz İlaç Kullanımı Saptanan Hasta <u>Büşra Usluoğlu</u> , Kerem Uzun, Cüneyt Ardıç	
14:10-14:20	Charcot Triadına Giren Hastada Seftriakson Tedavisinin Kesim Süreci <u>Muhammed Emin Göktepe</u> , Mehmet Nazlıgöl, Bahadır Yazıcıoğlu, Onur Öztürk	
7. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Burcu Kayhan Tetik
	Bilimsel Sekreter	Dr. Öğr. Üyesi Canan Tuz
13:00-13:10	Acil Servis Yeşil Alana Baş Ağrısı Yakınmasıyla Başvuran Erişkinlerde Ruhsal Hastalık Riski ve Sosyal Destek Durumunun Belirlenmesi <u>Baver Özgür Altunkanat</u> , Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşe Nur Gül	
13:10-13:20	Üst Solunum Yolu Şikâyetleri ile Başvuran Hastalarda Centor Kriterleri ve Risk Faktörlerinin Araştırılması <u>Burcu Yoğurtçuoğlu</u> , Ayşenur Kara	
13:20-13:30	COVID-19 Geçiren Kişilerin Uyguladıkları Bireysel Korunma Önlemlerinin İncelenmesi: Kesitsel Araştırma <u>Duygu Atalı Çiçek</u> , Vildan Mevsim	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:00-14:10	Göz Damlasından Göz Enükleasyonuna Giden Yol: Takipsizlik <u>Gamze İmamoğlu</u> , Muhammed Emin Göktepe, Onur Öztürk	
14:10-14:20	Diyabetli Hastaların Tedaviye Uyumunun ve İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi <u>Didem Şahin</u> , Süleyman Ersoy, Emin Pala	
8. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Sabah Tüzün
	Bilimsel Sekreter	Uz. Dr. Gizem Limnili
13:00-13:10	Normal Yolla Doğum Yapan ve Sezaryan ile Doğum Yapan Kadınlarda Postpartum Depresyom Sıklığı Karşılaştırması ve Bebeklerdeki Beslenme Durumundaki Farklılıklar <u>Neslihan Poçulu</u>	
13:10-13:20	Alzheimer Hastalarına Bakım Veren Bireylerin Bakım Yükü ve Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi <u>Hasan Semih Doğan</u> , Vildan Mevsim	
12:20-13:30	Çarpıntı Şikayeti ile Başvuran Çocuklarda Uygunsuz Sinüs Taşikardisi <u>İrfan Oğuz Şahin</u>	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:20-14:30	Hangi Ailelerin Hekimiyiz? : Hekim Hareketliliğinde Trabzon Örneği <u>Ersan Gürsoy</u> , <u>Mehmet Akif Nas</u> , Abdullah Kaan Kurt, Selen Gürsoy Turan, Hatice Alkaya Kol	

16. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

26-28 KASIM 2020
ONLINE

9. Grup	Oturum Başkanı	Doç. Dr. Elif Ateş Altunbaş
	Bilimsel Sekreter	Uz. Dr. Makbule Neslişah Tan
13:00-13:10	Birinci Basamağa Başvuran Yetişkin Diyabetes Mellitus ve Hipertansiyon Tanılı Hastalarda Aşırı Medikalizasyon Riskinin Araştırılması <u>Senol Kaplan, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşenur Ülger</u>	
13:10-13:20	Bir Eğitim Aile Sağlığı Merkezinde Bir Yılda İstenen Biyokimya Tetkiklerinin Analizi <u>Murat Kösedag, Mustafa Bayraktar</u>	
13:20-13:30	Orta Yaş Uzun Mesafe Koşucularının Ani Kalp Durması Uyarı Semptomlarına Yönelik Tutum ve Davranışları ile Varoluşsal Kaygı Durumlarının Değerlendirilmesi <u>Hatice Kurdak</u>	
13:30-13:40	Tartışma	
13:40-14:00	Ara	
14:00-14:10	Obezite Merkezine Kayıtlı Hastalarda Fiziksel Aktivite Düzeyi ve Yaşam Kalitesi <u>Emine Öztürk, Mahcube Çubukçu</u>	
14:10-14:20	Omega 3'ün Obezite ve Kilo Alımı Üzerine Olan Etkilerinin Retrospektif Taranması <u>Ayşenur Kara, Mustafa Bayraktar</u>	
14:30-14:40	Ara	
14:40-15:20	KAPANIŞ OTURUMU	

SÖZLÜ BİLDİRİLER

(Bildiriler Sunum Sırasına Göre Dizilmiştir)

Bir Üniversite Hastanesinde Hastane Çalışanları, Hasta ve Refakatçilerin Hastane Binası ve Çevresinde Sigara Kullanımı Hakkındaki Tutum ve Davranışları

Beyza Akcan¹, Emine Meltem¹, Gizem Pehlivan¹, Gülce Kayıkcı¹, Saruhan Mahmutoğlu¹, Pemra Cöbek Ünal², Mehmet Akman²

¹ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 6 Öğrencisi

² Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Sigara içmek önemli bir önlenebilir morbidite ve mortalite nedenidir. Dünya genelinde 1,3 milyar sigara içicisi vardır ve Türkiye'nin ise sigara tüketimi yönünden Avrupa'da ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye'de 2009 yılından beri tüm kapalı alanlar dumansız hale getirilmeye başlanmıştır. Günümüzde kapalı alanlarda sigara içme yasağı hastanelerde de dahil olmak üzere uygulanmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, hastane binası ve çevresinde bulunan farklı grupların dumansız hava sahası içerisinde sigara içilmesiyle ilgili tutum ve davranışları hakkında durum tespiti yapmak ve müdahale ihtiyacının olup olmadığını belirlemektir.

Yöntem: Araştırma, İstanbul, Marmara Üniversitesi Pendik EAH'de Kasım 2019- Şubat 2020 tarihleri arasında, en az 5 gündür yatan mobil hastalar, en az 5 gündür hastanede bulunan refakatçiler, hastanede çalışan sağlık ve sağlık dışı personeller ve hastanede stajyer olarak bulunan öğrenciler olmak üzere 5 farklı grupta uygulanan kesitsel tipte bir araştırmadır. Çoktan seçmeli ve likert ölçeği sorularından oluşan, niteliksel soruların da yer aldığı 3 bölüm 11 ana sorudan oluşan bir anket 209 katılımcıya uygulanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %53'ü (n:110) sigara kullanırken sigara kullanan sağlık çalışanlarının %85'i (n:73) hastane girişi veya hastane yakın çevresinde sigara içtiğini belirtmiştir. Hastane binası girişi ve yakın çevresinde sigara içenlerin %23.3'ü (n:17) sağlık personelidir. Katılımcıların %58'i (n:121) hastane girişinde sigara içilmesine şiddetle karşı çıkıyor. İstatistiksel olarak anlamlı olarak, sigara içenler kapı girişinde sigara içilmesini daha fazla destekliyor (p<0,05). Tütün şirketlerine karşı sınırlamalar getirilen yasayı kadın katılımcıların %66'sı (n:76) desteklerken, bu oran erkeklerde %46'dır (n:43) (p<0,05). Hastaların etrafında sigara içilmemelidir ifadesine, hastanede kısa süre için bulunan hasta ve refakatçiler %71(n:56) oranında katılırken, hastane çalışanları ve öğrenciler %92 (n:118) oranında katılmaktadır (p<0,05).

Sonuç: Sonuç olarak, hastane binası ve çevresinde sigara içilmesiyle ilgili tutum ile eğitim düzeyi, sigara kullanma durumu, hastanede staj yapan öğrenci olma durumu ve hastanede geçirilen süre arasında istatistiksel olarak anlamlı (p<0.05) fark bulunmuştur. Sonuçlarımız literatürdeki diğer çalışmalar ile örtüşmekte olup müdahale gerekliliğini göstermektedir.

Çalışma Bölgelerine Göre Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinin Uygulanma Özelliklerinin Değerlendirilmesi: QUALICOPC Türkiye Çalışmasının Sonuçları

Duygu Ayhan Başer¹, Sabah Tüzün², Mehmet Sargın³, Reşat Dabak⁴, İlhami Ünlüoğlu⁵, Mehmet Akman⁶

¹ Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

³ İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

⁴ SBÜ Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

⁵ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

⁶ Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Bu çalışmada çalışma bölgelerine göre birinci basamak sağlık hizmetlerinin uygulanma özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma 31 ülkenin katıldığı Avrupa’da Birinci Basamak Sağlık Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: QUALICOPC Projesi’nin Türkiye verisinden elde edilmiştir. Örneklem seçiminde aile hekimliği sistemine geçtiği tarih göz önünde bulundurularak, Adana, Ankara, İstanbul, İzmir, Kayseri ve Trabzon/Rize olmak üzere toplam 6 bölge seçilmiştir. Seçilen illerde çalışan AH’lerine anketlerin doldurulduğu gün başvuran ilk 9 hasta çalışmaya dahil edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya 299 hekim ve 2623 hasta dahil edilmiştir. Hastaların 450 (%17.2)’i Adana, 405 (%15.4)’ü Ankara, 421 (%16.1)’i İstanbul, 448 (%17.1)’i İzmir, 450 (%17.2)’i Kayseri, 449 (%17.1)’i Trabzon ve Rize bölgesinden katılmıştır. Son 6 ayda AH’ne başvuru sayısı ≥ 3 defa olan hastaların sıklığı İzmir bölgesinde yüksek saptanırken, İstanbul’da düşük gözlenmiştir (sırasıyla, %46.0, %49.9, %32.8, %75.6, %55.2 ve %44.8) ($p < 0.001$). Kayıtlı olunan AH’nin varlığı değerlendirildiğinde, Ankara diğer bölgelere göre anlamlı düşük bulunurken (sırasıyla, %99.6, %91.8, %98.8, %99.1, %99.3, %99.1) ($p < 0.001$), son bir yılda bir sağlık sorunu için uzman hekimle görüşme sıklığı İstanbul ve İzmir’de diğer bölgelere göre düşük saptanmıştır (sırasıyla, %72.9, %74.3, %66.3, %68.0, %76.7 ve %73.2) ($p < 0.001$). ASM’nin yaşadığı yerden uzak olması ise Adana ve İstanbul’da düşük tespit edilmiştir (sırasıyla, %1.6, %12.1, %7.9, %9.4, %13.8, %11.6) ($p < 0.001$). Sağlık ihtiyacının evde karşılanma sıklığı İstanbul, Kayseri, Trabzon ve Rize’de düşük saptanmıştır (sırasıyla, %55.3, %52.7, %43.4, %59.6, %37.6, %44.3) ($p < 0.001$). Ayrıca AH’den mesai dışı sağlık hizmeti almanın zor olma sıklığı İstanbul’da anlamlı yüksek iken, Adana, İzmir, Trabzon ve Rize’de düşük gözlenmiştir (sırasıyla, %18.2, %42.5, %54.8, %27.9, %44.3, %30.7) ($p < 0.001$).

Sonuç: Ülkemizde İzmir bölgesinde birinci basamak sağlık hizmetlerinden kullanımı yüksek saptanırken, İstanbul bölgesinde özellikle ulaşım açısından oldukça yetersiz kaldığı saptanmıştır.

Hipotiroidi Hastalarında Levotiroksinin Doğru Kullanımının Değerlendirilmesi

Kerem Uzun¹, Cüneyt Ardıç¹, Ayşe Yazan Arslan¹, Serdar Karakullukçu²

¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Bayburt Merkez Toplum Sağlığı Merkezi

Giriş: Hipotiroidinin standart tedavisi sentetik Levotiroksin (LT4) sodyum preparatları ile replasmandır. Maksimal emilim boş mideye alındığında olduğu için LT4 aç karına öğünden en az 30 dakika önce alınmalıdır. Protein Pompa İnhibitörü (PPI), demir sülfat, kalsiyum karbonatın LT4 ile birlikte alındığında LT4'ün emilimini azalttığı gösterilmiştir. Dolayısıyla LT4 alan hastalar, ilaçlarını tiroid hormonu emilimi ile etkileşim gösteren ilaçlardan en az 4 saat önce almaları konusunda bilgilendirilmelidirler.

Amaç: Bu çalışmanın amacı toplumda yaygın kullanılan levotiroksin ilacının hipotiroidili hastalarda doğru kullanımını değerlendirmek, yanlış kullanım nedenlerini ortaya koyabilmek ve hastaların kullandığı ilaç sayısı, çeşidi, kronik hastalık durumlarıyla ilişkilendirmektir.

Materyal Ve Metod: Çalışmamız Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları polikliniği ve Aile Hekimliği polikliniğine başvuran, herhangi bir hipotiroidi nedeninden dolayı LT4 kullanan hastalarda 18 sorudan oluşan bir anket ile yüz yüze görüşülerek ve hasta onamı alınarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza 15'i erkek 88'i kadın olmak üzere 103 hasta katılmıştır. Çalışmamıza katılan hastaların 103'ü (%100) ilacını sabah saatlerinde almış ve doğru yerde saklamıştır. 94'ü (%91,3) ilacını düzenli almıştır. 92'si (%89,3) ilacını yemekten en az 30 dk önce kullanmıştır. Hastaların 60'ı (%58,25) ilacını doğru kullanmıştır. Yanlış ilaç kullanımı olan 43 kişinin 18'i (%41,9) PPI, 7'si (%16,3) kalsiyum karbonat, 5'i (%11,6) ferro sülfat kullanmaktaydı. Uygun kullanım açısından karşılaştırıldığında cinsiyet, yaş, hipertansiyon varlığı, kronik hastalık varlığı, kullanılan ilaç sayısı, ppi kullanımı, kalsiyum karbonat kullanımı olan hastalarda istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) bir fark bulundu.

Sonuç: Levotiroksin kullanan hastaların çoğu ilacı düzenli kullanması, sabah saatlerinde alması, doğru yerde saklaması, yemekten en az 30 dk önce almasına rağmen doğru kullanım oranı %58,25 çıkmıştır. İleri yaş, cinsiyet, kronik hastalık varlığı ve ilaç kullanımının levotiroksin doğru kullanımını etkilediğini bulduk.

Tartışma Soruları: İleri yaş, kronik hastalık varlığı ve ilaç kullanım sayısının artması LT4 doğru kullanımını etkilemesinin nedenleri ne olabilir?

Yanlış kullanım oranının artması karşımıza ne gibi sorunları çıkarabilir?

SARC-F Hızlı Sarkopeni Tarama Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliğinin Değerlendirilmesi

Fatma Gökşin Cihan¹, Havva Demircioğlu¹, Şebnem Yosunkaya²

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD

² Necmettin Erbakan Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları AD

Giriş: Sarkopeni kas kütlesi, kas gücü ve fonksiyonunda progresif jeneralize kayıptır. Esas olarak yaşlanma sürecinin bir sonucudur ve bir geriatrik sendrom olarak kabul edilir. Düşmeler, düşük yaşam kalitesi, engellilik ve ölüm gibi kötü sonuçlarla ilişkilidir. Klinik pratikte sarkopeni tanısı koymak çok önemlidir çünkü tedavi girişimlerinin prognozu iyileştirdiğine dair kanıtlar mevcuttur. Sarkopeni 65 yaş üzerindeki sağlıklı bireylerde %5-13 görülürken, KOAH hastalarında sarkopeni görülme oranı %20-40 yükselmektedir. Bu çalışmamızın amacı 50 yaş üzeri KOAH'lı sarkopenik hastalarda SARC-F hızlı sarkopeni tarama ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliğinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Çalışmaya Göğüs Hastalıkları polikliniğinde GOLD kriterlerine göre KOAH tanısı almış 50 yaş üstünde olan 275 hasta alınmıştır. Sarkopeni tanısı koymak için kas fonksiyonları 6 dakikalık yürüme testi ile değerlendirildi, kas gücü el dinamometre cihazı, solunum fonksiyon testi ve pletismografi ile değerlendirildi. Kas kütlesi biyoimpedans analiz (BIA) cihazı ile deri kıvrım kalınlığı ise skin fold kaliper ile ölçüldü. Aynı zamanda bel/kalça çevresi ve boyun çevresi kaydedildi.

Bulgular: Çalışmaya katılanların %89,1'i (n=245) erkekti. Kadınların yaş ortalaması 65.67±8.13, erkeklerin 66.29±10.19 yaş idi. Ölçeğin güvenirlilik katsayısı 0.831'dir. İki yarı güvenirlilik değerlerinin tümü yüksek bulunmuştur. Ölçeğin madde-toplam puan korelasyonları anlamlı bulunmuştur. Ölçeğin test tekrar test uygulamasına göre de güvenirliğinin yüksek olduğu belirlenmiştir. SARC-F skorları ile yaş, kavrama gücü, kas kütlesi, normal yürüyüş hızı ve vücut kitle indeksi arasında anlamlı korelasyonlar vardı. SARC-F'in, presarkopeni tahmininde % 84.0 duyarlı,% 66.0 özgül olduğu ortaya konmuştur.

Sonuç: Ölçek Türkiye'de birinci basamakta sarkopeniyi taramak için kullanılacak kısa ve değerlendirmesi kolay bir ölçektir.

COVID-19 Testi Pozitif Hastaların Başvuru Semptomları ve Demografik Özellikleri

Muhammet Mutlu

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: COVID-19 pozitif hastaların başvuru şikâyetleri ile genel demografik özellikleri arasındaki ilişki araştırılmıştır

Yöntem: Çalışmamızda, Aile Hekimliği takibindeki hastanemizin bir COVID-19 polikliniğine, Eylül-Ekim 2020 döneminde ayaktan başvuran, 18 yaş üstü hastalardan PCR testi pozitif çıkan hastaların demografik özellikleri ve başvuru semptomları incelenmiştir.

Bulgular: Çalışmamıza dâhil edilen 163 hastanın ortalama yaşı $33,9 \pm 12,9$ yıl, erkek hasta sayısı 71 (%43,6), kadın hasta sayısı ise 92 (%56,4) olarak saptandı. Hastaların 23'ünde (%14,1) kronik hastalığı bulunurken, sigara içen hasta sayısı 28 (%17,2), sigarayı bırakmış hasta sayısı ise 6 (%3,7) olarak tespit edilmiştir. Farklı 21 semptom tarif eden hastalardan ikisinde 6 farklı semptom bulunurken, bazılarında (n=23, %14,1) hiç semptom bulunmamaktadır. Tespit edilen en sık üç semptom, öksürük (n=57, %35), halsizlik-kırgınlık (n=54, %33,1) ve kas ağrısı (n=44, %27) olmuştur. En nadir gözükten semptomlar ise, ses kısıklığı (n=1, %0,6), balgam (n=2, %1,2) ve geniz akıntısı (n=2, %1,2) olmuştur.

Cinsiyete göre hastaların semptomları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Kronik hastalık ile semptomlar arasında, sadece göğüs ağrısı anlamlı iken ($p = 0,009$), sigara ile bulantı kusma ($p < 0,001$), ileri yaş ile üşüme-titretilme şikâyeti arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p = 0,004$).

Tartışma: COVID-19 pozitif hastaların yaş ortalamasının düşük ve kronik hastalık varlığının az kişide olması dikkat çekicidir. Birçok semptom varlığına rağmen, genel olarak hastaların demografik özellikleri ile başvuru semptomları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Ancak, yaş ile üşüme-titretilme, sigara içimi ile bulantı-kusma, kronik hastalık ile göğüs ağrısı semptomlarının anlamlı ilişkili olması, hastaların yanlış değerlendirme ile bu semptomları var olan durumları ile ilişkili sayarak, COVID-19 semptomlarını göz ardı edebileceklerini düşündürmektedir.

Sonuç: COVID-19 pozitif hastaların semptomsuz ya da çok çeşitli semptomlarının olması ve genel olarak demografik özellikleri ile semptomları arasında anlamlı farklılığın olmaması, hastalarda tüm semptomların ve temas durumunun sorgulanması ve atlanılmaması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Tartışma Soruları:

- Yaş ortalamasının düşük çıkmasına neden olabilecek etmenler neler olabilir?
- Semptomsuz tüm hastalara COVID-19 testi yapılmalı mıdır?

Çocuklarda Kabızlık Ve Uyku Problemleri İlişkisi

Meliha Aksoy Okan

SBÜ Kanuni Sultan Süleyman EAH

Giriş: Kabızlık, çocukluk döneminde sık rastlanan bir gastrointestinal problemdir. İnsidansı çocukluk çağında % 0,7-29,6 arasında değişmektedir. Özellikle ağırlı barsak hareketleri ve eşlik eden fekal inkontinens gibi sosyal hayatı etkileyen faktörlerle birlikte olması halinde çocuklar ve aileleri için çok önemli bir problemdir. Benzer şekilde, küçük çocukların yaklaşık % 20-30 kadarı uykuya başlama, gece uyanma ya da uykuya gitmeyi reddetme gibi birtakım uyku problemleri yaşayabilir. Erişkinlerde uyku bozukluğunun fonksiyonel gastrointestinal hastalıklarla ilişkisini gösteren çalışmalar mevcuttur. Kabızlığı olan çocuklarda uyku problemi olabileceği gibi, uyku problemleri olan çocuklarda uyku kalitesinin, gastrointestinal motilitenin bozulmasına bağlı olarak gastrointestinal sorunlar olabilir. Çalışmamızda, fonksiyonel kabızlık (FK) problemi olan çocuklarda uyku bozukluğu sıklığının araştırılması planlanmıştır.

Yöntem: Çocuk polikliniğine başvuran 1-4 yaş arası çocuklar Roma III fonksiyonel gastrointestinal hastalık kriterleri kullanılarak sorgulanmıştır. Uyku alışkanlıklarının değerlendirmesi için de, Sadeh tarafından geliştirilip, Boran ve arkadaşları tarafından Türkçeye çevrilen Türk çocuklarına uygulanmış olan kısa bebek uyku anketi (KBUA-BISQ) kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan 139 çocuğun % 55'i (77) kız idi. Tüm katılımcıların %30'unda (42) kabızlık, %41'inde (57) uyku sorunları vardı. Her iki sorun açısından bakıldığında cinsiyetler arasında istatistiksel anlamlı fark bulunmadı. Kabızlık problemi olan 42 çocuğun %31'inin (13) ailesinde kabızlık problemi, %40'ında (17) kabızlıkla beraber uyku problemi de vardı.

Sonuç: Çocuklarda FK problemi ile uyku problemleri açısından anlamlı bir ilişki yoktur ($p=0.46$). Yine FK probleminin ailede kabızlık varlığıyla da istatistiksel anlamlı ilişkisi tespit edilmemiştir ($p=0.93$).

Tartışma soruları:

- 1) Uyku sorunları olan çocuklarda barsak motilitesi etkilenir mi?**
- 2) Kabızlık problemi ailesel yeme ve davranış paternlerinden etkilenir mi?**
- 3) Kabızlık problemi uyku kalitesini etkiler mi?**

Akıllı Telefondan Uzak Kalma Korkusu (Nomofobi) Nun Uyku Ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi

Meltem Gül, Memet Taşkın Egici

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Günümüzde, teknolojideki gelişmelerle akıllı telefonlar günlük hayatta önemli bir yer edinmeye başlamıştır. Akıllı cihazların sağladığı birçok kolaylık yanında olumsuz yanları da bulunmaktadır. Yaygın olarak kullanılan akıllı telefonlar bazı davranış ve duygu bozukluklarına yol açabilmektedir. Nomofobi, bunlardan birisidir. Bu çalışmamızda erişkin yaş grubunda akıllı telefondan uzak kalma korkusu (nomofobi) üzerine etkili olan faktörler ile uyku ve yaşam kalitesi üzerine nomofobinin etkilerini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya 24.03.2020 ve 24.05.2020 tarihleri arasında Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniklerine başvuran, çalışmamıza katılmaya gönüllü erişkinler dahil edilmiştir. Çalışmamız tanımlayıcı, kesitsel bir anket çalışmasıdır. Araştırmaya katılanlara 12 sorudan oluşan katılımcı bilgi formu, Türkçe Nomofobi Ölçeği, Pittsburg Uyku Kalite indeksi (PUKİ) ve Short Form (SF-36) Yaşam Kalitesi Ölçeği uygulanmıştır. İstatistiksel analizler ve hesaplamalar için IBM SPSS Statistics 21.0 ve MS-Excel 2007 programları kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Anket uygulanan 375 bireyin %49,3'ü ($n=185$) kadın olup cinsiyet dağılımı birbirine yakındır. Yaş ortalaması $32,36 \pm 11,08$ yıldır. Araştırmamızda ortalama nomofobi ölçek puanı $72,58 \pm 26,32$ saptanmıştır. Günlük telefon kullanımı ortalaması $4,58 \pm 2,27$ saattir. Nomofobi ölçeğine göre kişilerin %36,8'inde hafif, %47,5'inde orta, %15,5'inde aşırı derecede nomofobi olduğu belirlenmiş olup yaş grupları arasında anlamlı fark saptanmadı. Kadınlarda nomofobi düzeyi istatistiksel olarak anlamlı yüksek, uyku kalitesi ise anlamlı olarak daha düşük saptanmıştır ($p=0,029$, $p=0,034$). Çalışmamızda nomofobi ölçek puanı ile PUKİ arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. ($p < 0,001$) Nomofobi ölçek puanının, SF-36 fiziksel rol güçlüğü ve SF-36 ağrı ölçeği hariç diğer 6 adet SF-36 alt ölçeği ile istatistiksel olarak anlamlı negatif yönlü ilişki saptanmıştır. PUKİ puanı ile tüm SF-36 alt ölçekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç: Nomofobi tüm yaş gruplarında giderek yaygınlaşmakta, uyku ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyebilmektedir. Aile hekimleri başta olmak üzere hekimlerin bu konuda duyarlılığı önem taşımaktadır. Toplum sağlığı açısından bilgi ve farkındalığının artırılması ile ilgili çalışmaların yapılması gerekmektedir.

'Nomofobi' İle Sigara Bağımlılığı Arasındaki İlişki Ve Etkileyen Faktörler

Gökçe İşcan, Funda Yıldırım Baş, Yavuz Özcan, Canan Özdoğan
Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi

Giriş: Mobil telefon yoksunluğu korkusu olan "Nomofobi", bağımlılık problemlerine yakın bir kavramdır. Fobiler kapsamında yer almakta olup, yersiz korkular ve bu korkuların yarattığı olumsuz zihinsel ve fiziksel durumlar ile ilişkilendirilmektedir. Davranışsal bağımlılıkların maddeyle ilişkili bağımlılıklarla benzer nörofizyolojik düzeneklerle bağımlılık oluşturduğuna ilişkin kanıtlar giderek artmaktadır.

Bu çalışmada amacımız, nomofobi ile sigara bağımlılığı arasındaki ilişkiyi ve bunları etkileyen faktörleri araştırmaktır.

Yöntem: Kesitsel, tanımlayıcı anket çalışmamızda, Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp, Diş Hekimliği, Hemşirelik ve Fizyoterapi bölümleri 1. ve 4. sınıflarda okuyan öğrencilere sosyodemografik özelliklerini içeren anketin yanında, Mobil Telefon Yoksunluğu Ölçeği (MTYÖ) ve Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği uygulandı. Veriler ssps 22 programında Mann Whitney U- ,Kruskal Wallis testi, Spearman korelasyon analizi ve grupların çoklu karşılaştırmaları Post Hoc analizinde Bonferroni testi ile değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya 641 kişi dahil edildi. Katılımcıların yaş ortalaması $20,55 \pm 1,96$ (min:17, max:31) , %73,2 (n = 469) kadın ve %26,8 (n = 172) erkekti. MTYÖ sonucunda öğrencilerin %99,69 'u (n=639) nomofobik olmasına karşın kendilerinin telefon bağımlısı olduğunu düşünenlerin oranı %42,6 (n=267) idi. Sigara içenler arasında nomofobi durumu açısından anlamlı bir fark yoktu ($p > 0.05$). Cinsiyete göre değerlendirildiğinde kadınlarda anket toplam puanı ve belirtilen tüm alt boyut puanları daha yüksekti ($p < 0.01$). Yaşa ve bölümlere göre incelendiğinde, nomofobi bağımlılık düzeyi toplam puan ortalamaları ve alt grup skorları ile Fagerström skorları arasında anlamlı bir fark bulunmadı.

Sonuç: Ergenler öz kontrolleri yeterince gelişmediği için akıllı telefonlarının zengin içeriğine bağımlı olmaktadır. Biz aile hekimlerine düşen, özellikle ergenlik ve üniversite dönemindeki kişilere nomofobi ve sigara bağımlılığı konuları hakkında danışmanlık yapmak ve zararları yönünde farkındalık oluşturmaktır.

Üniversite Öğrencilerinde Trafik Güvenliği Davranışları ve İlişkili Sağlık Davranışları

Başak Korkmazer, Büşra Dönmez, Erkan Melih Şahin
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

Giriş: Trafik kazaları gençlik dönemindeki ölümlerin en sık nedenlerindedir. Bu çalışma ile üniversite öğrencilerinde alkollü araç kullanma davranışı ve ilişkili sosyo-davranışsal faktörleri araştırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel-analitik desende planlanmış olan çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nin merkez yerleşkesinde 2016-2017 döneminde eğitim alan 2509 üniversite öğrencisi ile yürütüldü. Katılımcılara uygulamacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik verileri ve riskli sağlık davranışlarını sorgulamak amacıyla hazırlanan anket uygulandı.

Bulgular: Katılımcıların %50,2'si kadın, %49,8'i erkekti. Öğrencilerin motorlu taşıtlarda ne sıklıkla emniyet kemeri taktıkları sorgulandığında %8,4'ü hiçbir zaman, %20,4'ü nadiren, %24,0'ı bazen, %19,1'i sıklıkla, %28,0'i ise her zaman cevabını vermişti. Erkeklerin (%61,6) emniyet kemeri kullanmama oranı kadınlardan (%34,8) daha yüksekti. Katılımcıların %12,8'i son 1 ayda alkollü araç kullanmış ya da alkollü birinin kullandığı bir araçla seyahat etmişti. Erkekler (%16,2), kadınlara (%9,4) kıyasla daha sık alkollü olarak araç kullanmakta ya da alkollü sürücüyle seyahat etmekteydi. Emniyet kemeri kullanma davranışı işe alkollü araç kullanım davranışı arasında negatif korelasyon mevcuttu. Alkollü sürücüyle seyahat edenler etmeyenlere kıyasla, sigara (%32,7) ve nargile (%61,7) içme, alkol (%25,2) ve madde (%2,8) kullanma, fiziksel kavgaya karışma (%26,2), silah taşıma (%15,2) davranışlarını daha yüksek oranda göstermekteydi.

Sonuç: Genç erişkinlik döneminde otomobil kullanma ve kurallara uymamanın sıklıkla görüldüğü bildirilmektedir. Bu çalışmada, alkollü sürücüyle seyahat eden öğrencilerin sigara, nargile, alkol ve madde kullanım oranları seyahat etmeyenlere kıyasla daha yüksekti. Bu bulgular riskli davranış göstermenin diğerler riskli davranışları da tetiklediğini düşündürmektedir. Aile Hekimlerinin koruyucu sağlık hizmetlerindeki rolünün sadece tıbbi konularda olmadığı; trafik, güvenlik gibi konularda da kanaat önderi olarak değerlendirilebilecekleri gerçeği eğitim pratiklerine eklenmelidir. Sağlık politikalarını belirleyebilmek amacıyla bu tür çalışmalar ülke genelini yansıtabilecek düzeye çıkarılmalıdır.

Aile Hekimlerinin Yaşlı Hasta Görüşmelerinde Karşılaştıkları Zorluklar Üzerine Nitel Bir Araştırma

Yaprak Selçuk¹, Gizem Limnili², Güzel Discigil¹

¹ Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi

² Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Yaşlı nüfusun artması ile birlikte yaşlı sağlığı giderek daha çok önem kazanmaktadır. Birinci basamağın ilk temas noktası olması sebebiyle aile hekimleri yaşlı sağlığında önemli görevler üstlenmektedir. Bu çalışmanın amacı; aile hekimlerinin yaşlı hastalarla yaptığı görüşmelerde karşılaştıkları zorlukların niteliksel özelliklerini ortaya koymaktır.

Yöntem: Ocak 2020 – Mart 2020 tarihleri arası 3 odak grup görüşmesi yapılarak toplam 22 hekim ile görüşülerek yaşlı hasta görüşmelerinde karşılaşılan zorluklar üzerine açık uçlu sorular sorulmuştur. Ses kayıt cihazı ile toplanan veriler niteliksel olarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Yapılan analizler sonucu “yaşlı hasta”, “birinci basamak hekimliği”, “hastaya ait faktörler”, “hekimin çözüm yolu” ve “hekimin hissi” temaları belirlenmiştir. Katılımcılarımızın çoğu görüşme sürecinde hastaya ait engellerin görüşme zorluklarına sebep olduğunu ifade etmiştir. Bu engellerde en çok vurgulanan hastaya ait iletişim engelleri ve polifarmasidir. Nitekim bu engeller karşısında çözüm yolu olarak empati, güven ortamı ve aile hekimliği disiplininin bir parçası olan bütüncül yaklaşım en çok vurgulanan öğelerdir. Yaşlıların yalnızlığı da bütün katılımcılar tarafınca ifade edilmiştir. Yaşlı hastaların özellikleri, diğer hastalardan farkları, yaşlı hastaların sağlığa bakış açısı, başvuru nedenleri, refakatçi, hastanın hissettikleri, hastaya ait fiziksel engeller, birinci basamak ortamı, ikinci ve üçüncü basamak hekimliğinden farkı, bakımın sürekliliği, fiziksel engellerde çözüm yolu, ASM fiziki koşulları, hekime saygı duyma, hekimin olumlu, olumsuz ve değişen hisleri diğer alt temalarımızdır.

Sonuç: Sonuç olarak yaşlı hasta görüşmesinde hasta ile kurulan iletişim, tıbbi bilgi ve donanım kadar önem arz etmektedir. Katılımcılarımızın ifadesi doğrultusunda hastanın memnuniyeti tıbbi bilgiden bağımsızdır ve uygun iletişimle zorluklar aşılabılır.

Polikistik Over Sendromlu Adölesanların Klinik Özellikleri

Erdal Kurnaz¹, Berrin Demir²

¹ Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Endokrinoloji Bölümü, Erzurum

² Palandöken Hastanesi, Radyoloji Bölümü, Erzurum

Giriş: Polikistik over sendromu (PKOS) ile ilgili olan sorunlar adölesan dönemden perimenopozal döneme kadar farklı klinik tablolarla ortaya çıkabilir. Bu farklı klinik tablolara ek olarak ergenlik dönemindeki fizyolojik durumlar tanıyı dahada güçleştirir. PKOS tanı kriterleri erişkin kadınlarda geliştirilmiştir, bu yüzden adölesan PKOS olgularında farklı yaklaşım söz konusu olabilmektedir. Menarştan sonra en az 2 yıl geçmesi ve hirsutizmin diğer nedenlerinin dışlanması sonrası açıklanamayan anormal menstrüel kanama ve hiperandrojenizm birlikteliği adölesan olgularında PKOS tanısı için yeterlidir. Bu çalışmada PKOS tanısı alan adölesan olgularda antropometrik ve biyokimyasal verileri ortaya koymak, sendrom hakkında farkındalığın artırılması ve tanıda yaşanabilecek zorluklardan bahsedilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çocuk endokrinoloji polikliniğinde 1 Ocak 2017-31 Aralık 2019 tarihleri arasında PKOS tanısı alan 41 olgunun verileri tıbbi kayıtlardan toplandı.

Bulgular: 41 olgunun tanı anındaki yaş ortalaması 16,04±1,25 yıl; vücut ağırlığı (VA) 62,57±13,15 kg; VA SDS 0,68±1,68; boy 158.65±6,12 cm; boy SDS -0,53±1,14; vücut kitle indeksi 24,83±4,88, VKİ SDS 0,99±1,37 olarak, Ferriman-Galwey Skoru (FGS) 15,22±5,12 puan saptandı. Laboratuvar tetkiklerinde FSH 5,01±2,42 mIU/ml, LH 9,27±6,45 mIU/ml, LH/FSH oranı 1,7±1,09, total testosteron 48,05±15,33 ng/dl, serbest testosteron 2,39±1,17 pg/ml, 1,4-androstenedione 3,45±1,7 ng/ml olarak ölçüldü. Suprapubik USG'de sağ over ortalaması 13,46±5,69 ml, sol over ortalaması 13,30±6,29 ml, sağ overde ortalama folikül kisti 9,25±2,97, sol overde ortalama folikül kisti 9,31±3,08 olarak sayıldı. Olguların HOMA-IR ortalaması 2,64±1,37 ve ortalama lipit profilleri normal olarak saptandı. Yaşam biçimi değişikliği ve kilo kontrolü ile oral kontraseptifler±Anti-androjen±Metformin tedavileri uygulandı. Tedaviye uyum gösteren olgularda klinik olarak FGS skorunda düzelme, adet döngülerinin düzelmesi sonrasında LH/FSH oranında gerileme, obez bireylerde fizyolojik sınırlarda kilo kaybı, insülin direncinde düzelmeler saptandı.

Sonuç: Klinik olarak hirsutizm tanısında her zaman doğru total ve serbest testosteron ölçmek zordur ve bu parametrelerin kesim değerleride tam olarak net değildir. Bu durum özellikle adölesan dönemde tanıyı dahada zorlaştırır. Sonuçlarımız daha çok sayıda adölesan olguda androjen düzeyleri için prediktif değerlerin saptanmasını ve ölçüm yöntemlerinin standardize edilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sigara Bırakma Süreci Esnasında Uyku Kalitesi ve Bunun Farmakolojik Tedavi ile İlişkisi

Esra Yalçın¹, Bektaş Murat Yalçın²

¹ Gazi Devlet Hastanesi / Samsun

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.D.

Amaç: Nikotin metabolizmasının uyku üzerinde önemli etkileri vardır. Sigara bırakma süreci esnasında nikotin yoksunluğu nedeniyle sigarayı bırakan kişiler farklı uyku rahatsızlıklarına maruz kalabilirler. Sigarayı bırakmak için kullanılan farmakolojik ajanların (Vareniklin, Bupropion ve nikotin replasman Tedavisi [NRT]) uyku kalitesi üzerinde olan yan etkileri de bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı sigarayı bırakma ve tercih edilen tedavi yaklaşım ile uyku bozuklukları arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

Gereç ve Yöntemler: 2019 yılında OMÜ Aile Hekimliği Sigara Bırakma Kliniği'ne başvuran 520 katılımcı çalışma evreni olarak kabul edildi. Ankete katılan tüm katılımcıların demografik verileri, sigara içme özellikleri (Fagerstrom Nikotin Bağımlılık Testi skoru [FNBT], paket / yıl vb.), uyku özellikleri (uyku süresi, akşam uyanışları vb.) ve Pittsburg Uyku Kalitesi İndeksleri (PSQI) ilk ziyaretlerinde ve bir ay sonra kaydedildi. Tüm katılımcılara kliniğimizin standart tedavi tedavisi uygulandı. Gönüllü ve herhangi bir veri kaybı olmayan 387 kişi (% 71,6) çalışma grubu olarak kabul edildi.

Bulgular: 387 (% 71,6) kişiden 165'i ilk ay içinde sigarayı bırakmıştı (% 42,6). Bu hastaların 102'sinde (% 61,8) Vareniklin, 25'inde (% 15,1) Bupropion ve 38'inde (% 23,0) tek başına NRT kullanıldı. Ortalama uyku süresi (saat) bu grupta bırakmadan önce ve sonra değişmedi ($6,4 \pm 4,8$ saate karşılık $6,3 \pm 5,0$ saat $p > 0,05$). Farklı tedavi alan hasta gruplarının PSQI skorlarının bir ay sonraki ortalamaları arasında bir fark yoktu ($p > 0,05$). Vareniklin kullanılan hastalarda uykusuzluk (% 17,5) ve uyuşukluk (% 14,6) yakınmaları daha sıktı ($p < 0,001$).

Sonuç: Sigara bıraktırmak için farklı tedavi seçenekleri kullanılan hastaların uyku kaliteleri üzerinde ilk bir ay içinde bir fark tespit edilememiştir.

Bulantı ve Kusma Tedavisinde Kullanılan İlaçların Kısa Ürün Bilgileri ve Kullanma Talimatlarında Gebelik ve Laktasyon Dönemine İlişkin İfadelerin İncelenmesi

Dilara Bayram, Ayfer Bahar, Caner Vızdıklar, Volkan Aydın, Ahmet Akıcı

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

Giriş: Gebelik ve laktasyonda ilaç kullanımına dair çekinceler ve veri kısıtlılığı, bu dönemleri ilgilendiren ilaç kısa ürün bilgisi (KÜB) ve kullanma talimatındaki (KT) bilgilerin önemini artırmaktadır. Bu çalışmada bulantı/kusma tedavisinde kullanılan ilaçların KÜB/KT'lerindeki gebelik ve laktasyon dönemleri ile ilişkili bilgilerdeki uyumun incelenmesi amaçlandı.

Yöntem: Bulantı/kusma endikasyonu mevcut olan 12 ilaca ait 118 müstahzarın (21 orijinal, 97 jenerik) güncel KÜB/KT'lerinde bulunan gebelik ve emzirme dönemlerine ilişkin ifadeler ayrıntılı olarak incelendi. Jenerik ilaçların KÜB/KT'lerinde yer alan ifadeler orjinaline göre “minör” veya “majör” farklılık varlığı açısından araştırıldı.

Bulgular: Gebelik endikasyonu ve buna ilişkin pozoloji bilgisi incelenen ilaçların hiçbirinin KÜB/KT'sinde yer almamaktaydı. Tropisetron müstahzarlarının tamamında gebelik, metoklopramid müstahzarlarının %38.5'inde gebelik, %46.2'sinde emzirme ve dimenhidrinat müstahzarlarının %66.7'sinde emzirme kontrendikedir. İlacın süte geçtiğine ilişkin ifade müstahzarların %60.2'sinin, plasentaya geçtiğine ilişkin ifade ise %35.6'sının KÜB'ünde mevcuttu. Plasentaya geçişine ilişkin ifadenin varlığı metoklopramid müstahzarları arasında tutarsızlık göstermekteydi. KT'de bulunan “kullanım öncesi dikkat edilecekler” kısmında “hamilelik” ve “emzirme”nin varlığı; dimenhidrinat, metoklopramid, ondansetron ve domperidonun kendi müstahzarları arasında değişkenlik göstermekteydi. KÜB/KT'lerdeki ifadeler ilaçların orijinal ile jenerik müstahzarları arasında karşılaştırıldığında, aprepitant hariç tüm ilaçlarda en az bir majör farklılık saptandı.

Sonuç: Gebelikte bulantı/kusma tedavisinde olduğu gibi klinik pratikte kritik önemdeki belirli ifadelerin ilaçlara ait dokümanlarda yer alma durumlarının farklılık gösterebildiği belirlendi. Çalışmada elde edilen tespitler, KÜB/KT'deki bilgi içerikleri oluşturulurken hem standardizasyon hem de klinik pratikte kullanılabilirlik bakımından yeni yaklaşımlara ihtiyaç duyulduğuna işaret etmektedir.

Kadın Hastalıkları ve Doğum Klinikleri Dışında Çalışan Asistan Doktorların HPV, HPV Aşısı, PapSmear Testi ve Serviks Kanseri Hakkında Farkındalığı ve Bilgi Düzeyi

Firdevs Bedel, Pınar Döner Güner

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş: HPV, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların içinde en yaygın olanlarından biridir ve Serviks kanserine yolaçmaktadır. Papsmear ile servikal kanser taraması yapılmaktadır. Serviks kanserinden korunmak amacıyla 2006'da kuadrivalan, 2009'da bivalan HPV aşısı geliştirilmiştir.

Amaç: Çalışmamızda kadın hastalıkları ve doğum klinikleri dışında çalışan asistan doktorların HPV, HPV aşısı, PapSmear testi ve serviks kanseri hakkındaki farkındalığı ve bilgi düzeyini araştırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamız kesitsel tanımlayıcı tiptedir, Ocak 2020 de Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu'ndan izin alınmıştır ve 123 kişi ile yürütülmüştür. Çalışma Merkezi Mustafa Kemal Üniversitesi Hastanesidir. Anket 6 kısımdan oluşmaktadır; sosyodemografik özellikler, HPV virüsü hakkındaki bilgisi, HPV aşısı hakkındaki bilgisi, HPV aşısına karşı tutumu ile ilgili sorular, Smear testiyle ilgili bilgi soruları ve servikal kanserle ilgili bilgi soruları yer almaktadır. Anket yüzyüze görüşerek doldurulmuştur.

Bulgular: Katılan 123 asistanın 58'i kadın 65'i ise erkektir. Ailesinde servikal kanser öyküsü olan 5 kişidir. Anket sorularından minimum 36, maximum 83 puan alan olmuştur. Toplam bilgi puanı sadece ailesinde servikal kanser öyküsü olanlarda anlamlı bulunmuştur ($p=0,031$). Toplamda 'Hpv ile ilgili tedavi aldınız mı' sorusuna 4 kişi 'Evet' cevabı vermiştir. 58 kadından 20'si Pap Smear testi yaptırmıştır. Hpv aşısı ile ilgili tutum sorularına verilen cevaplar arasında Hpv aşısının ulusal aşı programına alınmasını isteyen 100 kişi olmasına rağmen aşığı yaptırmayı düşünen 55 kişidir. Katılımcılar genel olarak eşinin ya da partnerinin HPV aşısı yaptırmasını istemektedir (93 kişi). Katılımcılara 'Oğlunuza ya da kızınıza Hpv aşısı yaptırmak ister misiniz?' şeklinde ayrı ayrı soru yöneltilmiştir ve katılımcıların bu soruya verdikleri cevapta daha çok kızlarına aşı yaptırmak istedikleri görülmektedir. Hpv aşısını yaptırmayı düşünmeyenlerin sebep olarak öne sürdükleri 'Diğer sebepler' seçeneği ve 'Ücreti karşılanırsa yaptırırım' seçeneğidir (Diğer:27, ücreti karşılanırsa yaptırırım:16 kişi).

Sonuç: Hekimler arasında HPV aşısını yaptırma ve yaptırmayı düşünme oranlarının düşük olmasının yanı sıra servikal kanser tarama oranları da düşüktür. Hekimlere yönelik servikal kanser ve HPV aşısı eğitimlerinin verilmesi, hem hekimlerin bireysel koruyucu sağlık hizmetlerinin artmasını sağlayabilir hem de hastalarına tarama ve aşı konusunda yaklaşımlarını olumlu etkileyebilir.

Yaşlılıkta Sosyal Yaşam Kalitesi ve Toplumsal Hayata Katılım: Manisa Örneği

Fatih Özcan, Hüseyin Elbi, Derya Kaylı Şaşman, Fatih Özbay
Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Bu çalışma Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Proje Numarası: 2018-199

Giriş: Yaşlılık dönemi sadece kronolojik yaş olarak kabul edilmekle kalmayıp, aynı zamanda yaşlılık çağında sağlıklı yaşlanmanın ve yaşam kalitesinin önemi vurgulanmaktadır. Yaşam kalitesini etkileyen faktörlerden birisi de yalnızlık duygusudur. Bu çalışma Manisa’da yaşayan 65 yaş üstü bireylerde toplumsal hayata katılımı yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi ve yalnızlık olgusunun bu bağlamı nasıl etkilediğini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırma, tanımlayıcı ilişkisel türde bir çalışma olup bu çerçevede, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan genel tarama modeli kullanılmıştır. Manisa’da sosyal alanlarda vakit geçiren 65 yaş üstü yaşlı bireylerle araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda araştırmanın örneklemini olasılıksız örneklem yöntemiyle, 125 yaşlı birey oluşturmuştur. Toplamda 150 kişiye ulaşılmış olup 25 yaşlı birey çalışmaya katılmayı kabul etmemiştir. Veri toplama aracı olarak, literatür doğrultusunda hazırlanan “Sosyodemografik Veri Formu”, “Yalnızlık Envanteri (UCLA-LS)” ve “EUROHIS-QOL- Avrupa Sağlık Etki Ölçeği Anketi” kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza katılan 125 bireyin 81 (%64,8)’i erkek ve 83 (%66,4)’ü eşiyile birlikte yaşamaktadır. 43 (34,4) katılımcı il merkezinde oturmaktadır. 71 (56,8) katılımcı ilkököl mezunudur. Katılımcılarımızdan 63 (50,4) kişi emekliken 34 (27,2) kişi de ev hanımıdır. EUROHİS ölçeğinde katılımcıların puan ortalaması 26,74±6,23’tür (min:0-max:40). UCLA ölçeğinde ise ortalama puan 63,03±10,22’dir (min:0-max:80). Katılımcıların cinsiyeti, gelir durumu, kimle yaşadığı ve nerede yaşadığı yaşam kalitesini istatistiksel olarak anlamlı etkileyen değişkenler olarak tespit edilmiştir. Erkeklerin yaşam kalitesi kadınlara göre anlamlı şekilde fazladır (p:0,001). Yalnızlığı etkileyen faktörler ise; eğitim durumu ve gelir durumu saptanmıştır (p<0,05). Yalnızlık algısı ile yaşam kalitesi algılarının korelasyon analizi sonucunda (r = -0,339, p< 0,001) negatif anlamlı bir korelasyon saptanmıştır.

Sonuç: Yaşlı popülasyonundaki sosyomedikal sorunların diğer popülasyonlara göre daha fazla olduğu, bununla birlikte yaşam kalitesi kavramının çoğu zaman kümülatif etki gösteren risk faktörlerinden etkilendiği görülmektedir. Yaşam kalitesinin bütünleşik bir kavram olarak ele alınması ve alınacak önlemlerin de bu risk faktörlerinin çoğunu kapsayacak şekilde planlanması gerekmektedir.

Sigara İçmenin Aurasız Migren Hastalarında Baş Ağrısı Atağı ve Maluliyet Üzerindeki Etkisi

Bektaş Murat Yalçın¹, Esra Yalçın²

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.D.

² Gazi Devlet Hastanesi / Samsun

Amaç: Aurasız migren baş ağrısına sahip hastalarda sigara içmenin baş ağrısı atak sıklığı ve buna bağlı maluliyet üzerine çelişkili veriler vardır. Aurasız hastalarda sigara kullanımı ile atak sıklığı ve maluliyet arasındaki ilişkiyi araştırmayı amaçladık.

Gereç ve Yöntemler: 2018 yılında Gazi Devlet Hastanesi'ne başvuran aurasız migren baş ağrısına sahip 110 hasta çalışmaya dahil edildi. Tüm hastalara IHSS-R (International Headache Society) kriterleri uyarınca tanı konulmuştur. Her hastanın demografik özellikler, sigara içme alışkanlıkları (FTND [Nikotin Bağımlılığı için Fagerstrom Testi], paket/yıl), hastalık süresi, atak sıklığı, baş ağrısı şiddeti (MIDAS [Migren Özürülük Değerlendirme Testi]) ve baş ağrısı tetikleme faktörleri kaydedildi. Bu faktörler istatistiksel olarak analiz edildi.

Bulgular: Hastaların 72'si (% 79,1) kadındı. Vakaların yaş ortalaması 34,82 ± 8,90 yıl idi. Hastaların 34'ü (% 30,9) aktif olarak sigara içerken 15'i (% 13,6) sigarayı bırakmıştı. Hastalar ortalama 1,58 ± 8,43 yıldır hasta iken bir ay içinde ortalama 5,45 ± 4,97 atak geçiriyorlardı. Sigara içmeyen hastaların ortalama MIDAS skoru 10,74 ± 4,4 (Derece II) puan iken sigara içen hastalarda bu skor ortalama 15,21 ± 6,9 (Derece III) puan idi (t= 2,578, p <0,001). Sigara içen hastalarda MIDAS skorları ile FNDT skorları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişki vardı (r= 4, 657, p <0,001).

Sonuç: Sigara içen aurasız migren hastalarında baş ağrısı atağı sıklığı ve migrene bağlı maluliyet içmeyenlere göre daha yüksek tespit edildi. Diğer sağlık risk faktörlerinin azaltılmasının yanı sıra, aura hastaları olmadan sigara içen migren için sigarayı bırakmanın yararlı olacağı varsayılabilir.

Kilo Vermek İçin Başvuran Hastalarda Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Yeme Bağımlılığının Değerlendirilmesi

Selma Pekgör, Mehmet Ali Eryılmaz

Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği

Amaç: Yapılan nörobiyolojik araştırmalar obezite ve madde bağımlılığında rol oynayan ödül sistemlerinde benzerliklerin olduğunu ortaya koymaktadır. Son yıllarda tanımlanan akıllı telefon bağımlılığı ve yeme bağımlılığının obezite ile ilişkisinin ortaya konması, akıllı telefon bağımlılığının sorunlu yeme davranışlarına ve yağlanmaya katkıda bulunup bulunmayacağına açıklığa kavuşturulması için önemlidir. Bu çalışmada kilo vermek için başvuran hastalarda akıllı telefon bağımlılığı ve yeme bağımlılığının değerlendirilmesi amaçlandı.

Materyal-Metot: Çalışma Ocak 2017-Ocak 2018 tarihleri arasında hastanemizin obezite polikliniğine başvuran 113 gönüllü ile yapıldı. Çalışmaya katılanlara sosyodemografik özellikler içeren form, Yale Yeme Bağımlılığı anketi ve akıllı telefon bağımlılığı ölçeği doldurtuldu. Tüm hastaların fizik muayene ve antropometrik ölçümleri (yaş, cinsiyet, boy, kilo, bel çevresi, kalça çevresi, kan basıncı) araştırmacı tarafından yapıldı. Ele edilen bulgular istatistiksel yöntemlerle karşılaştırıldı.

Bulgular: Başvuranların yaş ortalaması $33,6 \pm 1,14$ olup 95'i kadın, 18'i erkekti. Katılımcıların %17,7'sinde akıllı telefon bağımlılığı, %33,6'sında yeme bağımlılığı tespit edildi. Akıllı telefon bağımlılığı olan grupta yeme bağımlılığı oranı %50,0 iken, akıllı telefon bağımlılığı olmayan grupta yeme bağımlılığı oranı %30,1 tespit edildi ($p > 0,05$), akıllı telefon bağımlılığı puanı ile yeme bağımlılığı puanı arasında pozitif yönde korelasyon tespit edildi ($r; 0,207$ $p = 0,033$). Akıllı telefon bağımlılığı olan grubun yaş ortalaması daha düşük (28,5 yıla 34,0 yıl) tespit edilirken ($p = 0,013$), boy, kilo, BKİ, bel çevresi, kalça çevresi, sistolik ve diyastolik kan basıncı akıllı telefon bağımlılığı olmayanlarla benzer bulundu ($p > 0,05$). Yeme bağımlılığı olan ve olmayan grubun yaş, boy, kilo, BKİ, bel çevresi, kalça çevresi, sistolik ve diyastolik kan basıncı benzer bulundu ($p > 0,05$).

Sonuç: Akıllı telefon bağımlılığı olan fazla kilolu ve obezler daha fazla olumsuz yeme davranışları göstermiştir. Önemli bir halk sağlığı sorunu olan obezitenin tedavisi ve önlenmesinde son yıllarda sık görülen ekran bağımlılıklarından olan akıllı telefon bağımlılığı ve yeme bağımlılığı da değerlendirilip koruyucu önlemler alınmalıdır.

Proton Pompa İnhibitörleri Kullanımında Hekimlerin Bilgi Düzeyi: Bir Hastane Örneği

Sümeyye Gündüz¹, Burcu Kayhan Tetik¹, Engin Burak Selçuk¹, Emrah Gündüz²

¹ İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD, Malatya

² İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Kulak Burun Boğaz AD, Malatya

Giriş: Proton pompa inhibitörleri (PPI) günümüzde tüm dünyada en sık reçete edilen ilaç gruplarından biridir. Geniş endikasyonu ve yaygın kullanımı olmasına; hekimler tarafından rahat ve güvenilir bir şekilde reçete edilmelerine rağmen, proton pompa inhibitörlerinin uzun süreli kullanımında osteoporoz, vitamin B12 eksikliği, gastrointestinal enfeksiyonlar, böbrek fonksiyonlarında bozukluk, demans, hipomagnezemi ve D vitamini eksikliği gibi bazı yan etkiler mevcuttur.

Amaç: Çalışmamızda PPI kullanımının endikasyonları, yaygın kullanılan etken maddeler ve olası yan etkiler konusunda hekimlerin bilgi düzeyini ve farkındalığını belirlemeyi amaçladık.

Materyal-Metod: Merkezimizde uzmanlık eğitimi almakta olan dahili ve cerrahi branşlardaki toplam 105 hekime PPI'ların etkileri, endikasyonları ve olumsuz etkileri gibi konularda 20 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Çalışmamız Tanımlayıcı bir çalışma olup, veriler ortalama (standart sapma) ve sayı (yüzde) ile özetlenmiştir. Analizler IBM SPSS Statistics 25.0 programında yapılmış ve p<0,05 anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmamıza 58 (%55.2) kadın, 47(%44.8) erkek olmak üzere 105 hekim katılmıştır. Dahili ve cerrahi branşlardaki katılımcıların 73'ü (%69.5) PPI grubundaki ilaçlardan en sık "pantoprazol" ü tercih ettiği görülmüştür. En sık tercih edilen kullanım endikasyonları "peptik ülser" (%95.2) ve "gastroözafagial reflü" (%90.4) olarak bulunmuştur. İlacın en sık bilinen yan etkisi sorulduğunda en sık %78.09 ile "Vitamin B12 eksikliği" ve %60.9 ile "osteoporoz" olarak cevaplanmıştır. Bununla birlikte birinci basamakta hiç görev yapmayan hekimlerin PPI grubunda ensik tercih ettikleri ilacın %35 oranında "omeprazol ve lansoprazol" en uzun süre birinci basamak hekimliği yapanların ise %66.7 oranında "pantoprazol, lansoprazol ve rabeprazol" olduğu gözlemlenmiştir.

Sonuç: PPI'lar genel olarak hekimlerin sıklıkla reçete ettiği bir ilaçtır. Bu nedenle doğru endikasyon ve uygun sürede kullanılmalı, kısa ve uzun vadeli yan etkileri bilinmelidir. Çalışmamıza katılan hekimlerin bu konularda bilgi düzeylerinin iyi olduğu gözlemlenmiştir.

Tartışma Soruları:

1. Birinci basamak hekimlerinin PPI kullanımıyla ilgili bilgi ve farkındalık düzeyini arttırmak için neler yapılabilir?
2. Uygunsuz PPI kullanımını engellemek için neler yapılabilir?
3. Daha kapsamlı bir çalışma için ankete eklenebilecek sorular nelerdir?

Grup A Streptokok Tonsillofarenjiti: Düşük Ön Olasılıkta Centor ve Mclsaac Klinik Öngörü Modellerinin Gücü Zayıflıyor Mu?

Melda Dibek Büyükdinç, Hatice Sema Başak, Elif Çelik, Mevlüt Türe, Mücahit Avcil, Okay Başak

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Birinci basamak aile hekimliği uygulamasında Grup A streptokok tonsillofarenjiti tanısında Centor kriterleri yaygın olarak kullanılmaktadır. Çalışmanın amacı belirti ve bulguların streptokoksik farenjit için tanısal değeri ile Centor ve Modifiye Centor (Mclsaac) kriterlerinin etkinliğini GAS tonsillofarenjitini tanımda duyarlılık ve seçiciliğini belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışma Mayıs 2019 – Şubat 2020 tarihleri arasında, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği, Pediyatri ve KBB poliklinikleriyle çocuk ve yetişkin acil servislerinde yapıldı. Çalışmaya en az bir gündür süren boğaz ağrısı ya da diğer akut tonsillofarenjit yakınmalarıyla başvuran 36 aylıktan büyük 405 hasta alındı. Her hastadan boğaz kültürü için boğaz sürüntü örneği ve enfeksiyon değerleri için kan örnekleri alındı. Veriler toplandıktan sonra istatistiksel analizi SPSS paket program aracılığıyla yapıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan 405 hastanın yaş ortalaması $24,7 \pm 16,4$ (3 – 81 yıl) idi. Çoğunluğunu kadınlar (%53,6; s=217) ve acil servise başvuranlar (%60,7; s=246) oluşturmaktaydı. Üç yaş üstündeki tüm grupta GAS pozitifliği %7,9 iken, GAS sıklığı 15 yaşın altındaki çocuklarda %16,8 ve 15 yaş ve üstündeki ergen ve yetişkinlerde %4,7 idi. Centor skoru arttıkça kültürde GAS üreme sıklığı artmaktaydı. GAS pozitifliği Centor skoru 0-1 olan hastalarda %2,0; 2-3 olanlarda %12,1 ve 4 olanlarda %45,8 idi. GAS pozitifliği Mclsaac skoru 0-1 olan hastalarda %0,4; 2-3 olanlarda %11,6 ve 4-5 olanlarda %35,7 idi.

Sonuç: Grup A Streptokok tonsillofarenjiti tanısında Centor ve Mclsaac kriterlerinin tanısal gücü ile ilgili çalışma sonuçlarımız, orijinal Centor çalışması ve literatürde yer alan diğer çalışma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Akut tonsillofarenjit olgularının Centor öngörü modeli kullanılarak değerlendirildiği ve GAS üreme sıklığının düşük olduğu ortamlarda Centor ve Mclsaac öngörü sistemlerinin tanısal gücünün değiştiği de dikkate alındığında, ülkemizde birinci basamak aile hekimliği uygulamasında GAS pozitifliği ile klinik öngörü sistemlerinin tanısal gücü üzerine çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Tartışma soruları:

1- Düşük GAS ön olasılıklı çalışma grubunda öngörü modellerinin tanısal gücünün zayıflaması nasıl açıklanabilir?

Covid-19 Tanısı İle Hastaneye Yatan Hastalarda Akut Böbrek Yetmezliği

Arzu Ayraller, Tulin Akagün

Giresun Tıp Fakültesi

Giriş: Daha önce yapılan çalışmalarda COVID-19 hastalığı seyrinde Akut Böbrek Hasarı görülmesi hastalık şiddeti ile doğrusal ilişki gösterilmektedir. Çin'den bildirilen COVID-19 tanısı alan 26 hastanın post-mortem incelenmesinde, böbrekte belirgin akut tubuler hasarlanma, endotelial hasarlanma ve vasküler değişiklikler tespit edilmiştir .Yine yapılan çalışmalarda ABH gelişimi diğer faktörler elimine edildikten sonra mortaliteyi 9.6 kat arttırmaktadır.Bu araştırmanın amacı pandemi sürecinde ABH insidansını ve bununla ilgili risk faktörlerini tanımlayarak sağlık alt yapısının bu yeni duruma göre düzenlenmesi için bilgi sağlamaktır.

Yöntem: 11 Mart -1 Kasım 2020 tarihleri arasında Nazofarengeal sürüntüden PCR örneği ile COVID-19 tanısı alan, 18 yaşından büyük, başvuru öncesinde son dönem böbrek hastalığı olmayan ve GiresunTıp Fakültesinde yatarak tedavi edilen hastaların verileri retrospektif olarak taranacak ve SPSS istatistik sistemine kayıt edilecektir. takip edilen 48 saatten kısa süreli yatırılan, yetersiz klinik bilgisi olan hastalar dışlanacaktır. Yatan hastalarda ABH insidansı ve ilişkili faktörler belirlenmeye çalışılacaktır.ABH, serum kreatininin bazal seviyesinden 0.3 mg/dl ya da %50 yükselme olarak kabul edilecektir.Hastaneye başvurudan önceki 7 ila 365 gün içerisinde bakılmış bir serum kreatinin değeri yok ise MDRD'ye göre eGFR 75ml'dk/1.73m²ye tekabül eden kreatinin değeri hastanın bazal kreatinin değeri olarak belirlenecektir.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların akut böbrek hasarı yönünden değerlendirilecektir.

Sonuç: COVID-19 enfeksiyonu tanısı ile hastanede yatırılarak tedavi altına alınan hastalarda ABH, diyaliz gerektiren Evre 3 ABH ve ölüm insidansı yüksek olması beklenmektedir.

Tartışma: ABH olan hastaların mekanik ventilasyon ve vasopresör ilaç ihtiyacı daha fazla olması beklenmektedir. Sağlık sisteminin alt yapısını bu teknik özelliklere göre dizayn etmek gerekir.

Sivas Merkezdeki Doktorların D Vitamini Eksikliği ve Yetersizliğinde Tedavi Yaklaşımları

Yaşam Deniz, Sanem Nemmezi Karaca, Yeltekin Demirel

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Uygulama ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği AD

Amaç: D vitamini eksikliği çağın pandemisi olarak nitelendirilmekte ve birçok hastalıkla ilişkilendirilmektedir. D vitamini eksikliği tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de oldukça yaygındır. D vitamini eksikliğinin giderilmesinde en önemli basamak doktorların verdiği yerine koyma tedavisidir. D vitamini yerine koyma tedavisiyle ilgili literatürü taradığımızda çok fazla yayın olduğu görülmektedir. Farklı kaynaklarda farklı tedavi yaklaşımları mevcuttur. Bu durum hekimlerin günlük pratiğinde kafa karışıklığına neden olabilmektedir. Aynı branştaki hekimlerin dahi yaklaşımları farklı olabilmektedir. Literatürde hekimlerin deneyimlerini toparlayan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma ile D vitamini tedavisi öneren hekimlerin semptomatik ve asemptomatik bireylerde tedavi yaklaşımlarını değerlendirmek ve varsa klinik branşlar arasındaki farklılıkları ortaya koyarak literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı tipte dizayn edilen bu çalışmanın; örneklem seçimine gidilmeden, Sivas merkezde görev yapan ve D Vitamini tedavisi başlayan tüm hekimler üzerinde yürütülmesi planlanmıştır. İlimizde; üniversite hastanesinde 138, ikinci basamak hastanede 53 ve ASM'lerde çalışan 119 aile hekimi olmak üzere toplam 310 hekimin D vitamini tedavisi başladığı tespit edilmiştir. Minimum 170 hekimin dahil edilmesi kararlaştırılmıştır. Çalışmaya katılmaya gönüllü hekimlerden, araştırmacılar tarafından literatür derlemesi sonucu oluşturulan ve 15 kişiye ön anket olarak uygulanmış 28 soruluk veri formunu doldurmaları istenecektir. Altı soru sosyodemografik verileri, 20 soru D vitamini eksikliği ve yetersizliğine yaklaşımı değerlendiren bilgileri içermektedir. Son 2 soru gebe takibi yapan hekimler için hazırlanmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin SPSS (vers. 23.0) programına yüklenmesi, tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra kategorik verilerin değerlendirilmesinde Ki kare testinin kullanılması planlanmıştır. Yanılma düzeyi 0,05 olarak alınacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Oluşturulan ankete ilişkin katkılar olabilir mi? Sorular yeterli mi? Önerdiğiniz başka bir ölçek var mı?
- 2) Çalışmaya katılımın arttırılması için öneriniz olabilir mi?

Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı Tanılı Hastalarda Kulak Akupunkturunun Solunum Değişkenleri ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisinin Saptanması: Paralel Gruplu, Açık Etiketli, Randomize Kontrollü Deney

Aybüke Ünsal, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Kronik obstrüktif akciğer hastalığının (KOAH) görülme sıklığı 40 yaş üstü yetişkinlerde %15-20'dir. Günümüzde tüm dünyada üçüncü ölüm nedeni olup, tüm ölümlerin de %5,5'inden sorumludur. KOAH tedavisinin amacı; semptomların giderilmesi, egzersiz kapasitesinin artırılması, yaşam kalitesinin artırılması, alevlenmelerin sıklığının azaltılması ve tedavi edilmesi, mortalitenin azaltılmasıdır. Akupunktur, "acus" ve "punctura" kelimelerinden oluşu, noktaya iğne batırmak anlamına gelir. Kulak akupunkturunu ise kulaktaki noktaların uyarılmasıyla vücudun işlev bozukluğunu normalleştirmeye dayanan bir teşhis ve tedavi sistemidir. Kulak akupunkturunu, refleksolojiye benzer bir akupunktur tekniğidir. Pluripotent hücreler, tüm organizmadan bilgiler içerir ve vücudun farklı bölümlerini temsil eden bölgesel organizasyon merkezleri oluşturur. Böylece kulaktaki bu refleks noktalarının uyarılması, uzaktaki patolojinin semptomlarını güvenilir bir süre ile giderebilir. Literatürde vücut akupunkturunun KOAH için tıbbi tedavi gören hastalarda yaşam kalitesini iyileştirmek için etkili bir yardımcı nonfarmakolojik tedavi biçimi olduğu belirten meta-analiz bulunmaktadır. Ancak kulak akupunkturunu ile ilgili yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı; kronik obstrüktif akciğer hastalığı tanılı hastalarda kulak akupunkturunun solunum değişkenleri ve yaşam kalitesi üzerine etkisinin saptanmasıdır.

Yöntem: Çalışma paralel grup, açık etiketli, randomize kontrollü deney olarak tasarlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerindeki KOAH tanılı 100 hasta alınacaktır. Müdahale grubuna haftada bir kez olmak üzere 8 hafta kulak akupunkturunu uygulanacaktır. Kontrol grubu mevcut medikal tedavisini almaya devam edecektir. Veri toplamada; hasta veri formu, Modifiye Tıbbi Araştırma Konseyi Anketi (mMRC), KOAH Değerlendirme Anketi (CAT), Kısa form 36 (SF-36) yaşam kalitesi ölçeği kullanılacaktır. Hastalar başlangıçta ve 2. ayda değerlendirilecektir. İstatistiksel analiz olarak; tanımlayıcı analiz, bağımlı ve bağımsız gruplarda t testi ve ANOVA kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışma için farklı ölçüm araçları kullanılabilir mi?
2. Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Depresyon Tanılı Hastalara Farkındalık Terapisi Tekniklerinin Uygulanmasının Depresyon Düzeyine Etkisinin Saptanması: Paralel Gruplu, Açık Etiketli, Randomize Kontrollü Deney

Büşra Aslıhan Yıldız, Makbule Neslişah Tan, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Birinci basamak, depresyonun yönetilmesi açısından çok önemlidir. Ruh sağlığı hastalıklarının tedavisinin yaklaşık %60'ı birinci basamak ortamında gerçekleşir.

Depresyon tedavisinde; farmakoterapi, psikoterapi uygulanmaktadır. Kanıta dayalı psikoteraplere baktığımızda bunlar; bilişsel-davranışçı terapi (BDT), problem çözme terapisi, kişilerarası psikoterapi ve davranışsal aktivasyonu içerir.

Farkındalık; 1990'lardan beri psikoloji alanında önemli bir kavram haline gelmiştir. Dikkatin anlık yaşantılara odaklanmasını ve içsel deneyimlerin gözlemlenmesini içeren bir zihin-beden pratiği olan farkındalık kavramına dayanmaktadır. Farkındalık temelli bilişsel terapi; davranışsal terapi unsurlarıyla mindfulness'ı çalışarak, insanların depresif döngüden kurtulmalarına ve ruhsal değişimlerle yapıcı bir şekilde başa çıkmalarına yardımcı olmaktadır. Depresyon tedavisinde önemli yeri olan BDT'ler ağırlıklı olarak psikiyatristler ve psikoterapistler tarafından uygulanmaktadır. Halbuki depresyon hastalarının daha sık başvurduğu sağlık kurumları aile sağlığı merkezleridir. Psikoterapistler tarafından uygulanan BDT tedavilerinin aynı şekilde birinci basamakta uygulanması zaman, hasta yoğunluğu ve özellikli eğitim gerekliliği nedenleriyle zordur. Bu nedenle BDT ilkelerine dayalı birinci basamakta uygulanabilecek psikoterapi müdahalelerinin geliştirilmesi gereklidir.

Bu çalışmanın amacı, BDT yöntemlerinden olan birinci basamağa özgü olarak uyumlaştırılmış farkındalık temelli bilişsel terapi tekniklerinin depresyon tanılı hastalara uygulanmasının depresyon düzeyine etkisinin saptanmasıdır.

Yöntem: Çalışma paralel grup, açık etiketli, randomize kontrollü deney olarak tasarlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerindeki depresyon tanılı 132 hasta alınacaktır.

Müdahale grubuna farkındalık terapisi teknikleri öğretilecek ve 12 hafta boyunca evde yapmaları istenecek, ayrıca haftada bir 1 seans gruplar halinde farkındalık terapisi teknikleri uygulanacaktır. Kontrol grubu, mevcut medikal tedavisini almaya devam edecek. Birincil sonuç çıktımız, depresyon düzeyidir. İkincil sonuç çıktımız ise yaşam kalitesidir. Veri toplamada; hasta veri formu, Hamilton Depresyon Değerlendirme Ölçeği ve 12 Maddeli Kısa Form Sağlık Anketi kullanılacak olup, hastalar başlangıçta, 1. ve 3. ayda değerlendirilecektir. İstatistiksel analiz olarak; tanımlayıcı analiz, bağımlı ve bağımsız gruplarda t testi ve khi kare analizi kullanılacaktır.

Bulgular Ve Sonuç: Çalışma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışma için farklı ölçüm araçları kullanılabilir mi?
2. Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Aile Hekimleri Ne Kadar Aile Hekimi?

Mehmet Göktuğ Kılınçarslan¹, Erkan Melih Şahin²

¹ Aile Hekimliği Kliniği, Aslanapa İlçe Devlet Hastanesi, Kütahya

² Aile Hekimliği AD, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale

Giriş: Literatürde ‘genel pratisyen’ terimi ilk olarak 1809’da karşımıza çıkmaktadır. Özellikle 2. Dünya Savaşı sonrasında kişileri başta çevresi ile birlikte olmak üzere bütün olarak değerlendirmenin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu gereklilik aile hekimliğinin doğumuna ortam hazırlamıştır ve aile hekimliğinin ABD’de 1969’da bir uzmanlık dalı olarak kabul edilmesiyle sonuçlanmıştır. Farklı bir bilgi birikimi gerektiği düşüncesi ile bu yeni disiplini genel pratisyenlikten ayırmak için isim arayışları olmuş ve aile hekimliği ismi uygun görülmüştür. Bu isim tartışmaları beraberinde getirirse de hastanın çevresi – en azından ailesi – ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Konuya çok dar bir açıdan bakan bazıları ise aile hekimliğinin sadece hastalıkların aile ile olan ilişkisini incelemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Aile hekimlerinin sağlık hizmet sunumunda aile bağlamında yapması gerekenler tartışmalı görünmektedir. Aile üyelerinin hangi oranda aynı hekime kayıtlı olduğu konusunda bildiğimiz kadarıyla bir çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışmanın amacı aynı evde yaşayan aile halkının ne kadarının aynı aile hekime kayıtlı oldukları saptanarak aile hekimliği disiplininin “aile” ile olan ilişkisinin günlük hayattaki durumu ortaya konulacaktır.

Yöntem: Tanımlayıcı desendeki bu araştırma 01.07.2020-01.08.2020 tarihleri arasında Kütahya il genelindeki aile sağlığı merkezlerinde yürütülecektir. Nüfus oranlarına göre il merkezi ve ilçelerden rastgele seçilen 50 farklı aile sağlığı birimine başvuran her beşinci hastaya hanesindeki kişilerin kayıtlı oldukları aile hekimleri sorulacaktır. Çalışma 500 hanenin aile hekimliği kayıt bilgilerine ulaşılan kadar devam edecektir. Çalışmamızda hane halkının tamamı aynı hekime kayıtlı olması oranına ulaşılabilecektir. Şehir ve kırsal kesimdeki durum ayrı ayrı incelenecektir. Çalışmadan önce Kütahya İl Sağlık Müdürlüğü ve Dumlupınar Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulundan gerekli izinler alınacaktır.

Bulgular: Çalışma tamamlanınca paylaşılacaktır.

Sonuç: Bu çalışma ile aile hekimliği disiplininin “aile” ile olan ilişkisindeki tartışmaya katkıda bulunulacaktır. Ayrıca daha etkili sağlık politikası üretimine olanak sağlayacak sonuçlara ulaşılabilecektir.

Tartışma Soruları:

1) Bu çalışmayı Türkiye genelinde yapmak istersek verileri hangi kurumdan alabiliriz?

2) Hane halkını aile olarak kabul etmek doğru mudur?

Birinci Basamağa Baş Ağrısı ile Başvuran Hastalarda Dört Boyutlu Yakınma Listesi ile Ruhsal Durum Araştırılması

Ece Altıntaş¹, Şimal Çelik Davutoğlu², İyigün Gedik³, Safiye Büşra Öztürk³, Nurver Turfaner Sipahioğlu³

¹ Fatih 7 No

² Bağcılar Yüzyıl Aile Sağlığı Merkezi

³ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Aile Hekimliği AD

Amaç: Birinci basamakta sık rastlanılan ayrışmamış bir durum olan başağrısının ruhsal durum üzerine etkilerini inceleyerek depresyon, endişe, stres ve somatizasyon derecelerini belirlemek Gereç ve yöntem: Çalışmamıza Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD ile iki yarı zamanlı asistanımızın çalıştığı ASM'lere başvuran ve ilk yakınması başağrısı olan 100 hasta dahil edilecektir. Her iki cinsten, 18-65 yaş aralığında erişkin hastalar rastgele yöntemle seçilecektir. Hastaların öyküsü alınıp fizik muayenesi yapılarak başağrısı alarm semptomları sorgulanacaktır. Daha önce psikiyatrik hastalık tanısı alan, antipsikotik ve/veya antidepresan ilaç kullanan hastalar çalışma dışı bırakılacaktır. Başağrısının yarattığı depresyon, anksiyete, stress gibi bulguları ve somatizasyonu ayırt edebilmek için 50 sorudan oluşan dört boyutlu depresyon ölçeği Türkçe formu yüzyüze uygulanacaktır. Ayrıca hastaların ağrı deneyimini, alışkanlıklarını ve diğer demografik bilgilerini sorgulayan bir soru formu verilecektir. Bulgular: Bu araştırmada bağımlı değişkenler hastanın yaşı, cinsiyeti, eşlik eden hastalıklarıdır. Bağımsız değişkenler ise alışkanlıkları, kilosunu, eğitim durumu, gelir durumu ve ağrısı ile ilgili özelliklerdir. Sonuçlar bağımsız gruplar arasında t testi, tek yönlü varyans analizi ve regresyon analizi ile değerlendirilecektir. Başağrısı ile depresyon, endişe, stres ve somatizasyon ilişkisi incelenirken bu ilişkiyi etkileyebilecek diğer faktörler varyans analizi ile araştırılacaktır. Başağrısı üzerine etki eden değişkenler ise regresyon analizi ile ortaya çıkarılacaktır. Sonuçlar: Başağrısı birinci basamakta en sık karşılaşılan semptomlardan biridir. Ayrışmamış bir semptom olması nedeni ile dışlama ve kategorizasyon yöntemleri ile tanı için uygun hipotezlerin oluşturulması gerekir. Bazı durumlarda tanı koyma süreci uzayabilir. Akut başlayan ağrının da kronik başağrıları gibi ruhsal etkileri olabileceği gözönünde bulundurulmalı ve hastaların duygudurumları iyi değerlendirilerek, gerektiğinde tedavi başlanmalıdır.

Çocuk Acil Servisindeki Hasta Yakınlarının Sigara İçme Davranışları Ve Tutumları- Çok Merkezli Çalışma

Yasin Yıldız¹, Onur Öztürk², Muhammet Bulut³, Arzu Ayraller⁴, Muhammet Ali Oruç⁵, Bahadır Yazıcıoğlu², Mustafa Ünal⁶, Gülşah Öztürk⁷, Mikail Özdemir⁸

¹ Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Rize, Türkiye

² Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Samsun, Türkiye

³ Giresun Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Giresun, Türkiye

⁴ Giresun Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Giresun, Türkiye

⁵ Ahi Evran Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Kırşehir, Türkiye

⁶ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Samsun, Türkiye

⁷ Gökberk Aile Sağlığı Merkezi, Samsun, Türkiye

⁸ Osmaniye Merkez Toplum Sağlığı Merkezi, Osmaniye, Türkiye

Giriş: Acil servislere toplumun her kesiminden acil hastalıkları olan insanlar başvurmakta, yakınları da kendilerine eşlik etmektedir. ABD'de 2013 verilerine göre yılda yaklaşık 130 milyon acil servis ziyareti gerçekleşmektedir, bu sayı Türkiye'de 100 milyon civarındadır. Bu çalışmada, çocuk acil servislerdeki ebeveynlerin sigara içme davranış ve tutumlarının araştırılması, acil servis tecrübelerinin sigarayı bırakma arzusu üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Haziran 2019 - Haziran 2020 tarihleri arasında farklı illerdeki üç hastanenin çocuk acil servisine başvuran hasta yakınları arasında basit rastgele örnekleme ile belirlenen kişilerden 18 yaş ve üzerinde olup sigara içtiği öğrenilen, çalışmaya katılmayı kabul eden ve sorulara eksiksiz cevap veren 300 kişi çalışmaya dahil edilmiştir. Demografik veriler dışında, katılımcıların geçmiş ve güncel acil servis deneyimleri ve sigara içimi ile ilgili 18 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Tüm veriler SPSS sürüm 20.0 (IBM, USA) yazılım paketi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların daha ağırlıklı olarak (% 47,3) acil servis civarında 4 saatten fazla zaman geçirdiği belirlenmiştir. Bireylerin çoğu (% 58.0) daha önce acil serviste 3 veya daha fazla beklemiştir. Ayrıca, % 59,3'ü acil serviste hastaları gördükçe sigarayı bırakma düşüncesine sahipken, % 44,0'ı hastanede sigara bırakma tedavisi almak istemiştir. Günlük yaşamda saatte ortalama içilen sigara sayısı $0,61 \pm 0,52$ (uyku süresi hariç) iken, bekleme sürecinde bu sayı önemli ölçüde artarak $4,32 \pm 5,28$ 'e çıkmıştır ($p < 0,001$). Acil servislerde daha önce 5 kez ve daha fazla bekleyenlerde günlük 20'den fazla sigara tüketenlerin oranı daha yüksektir ($p = 0,025$).

Sonuç: Çocuk acil serviste görüşülen hasta yakınlarının kendi rutinlerine göre daha sık sigara içtiği tespit edilmiştir. Acil servise entegre edilebilecek sigara bırakma kliniklerine ihtiyaç olduğu açıktır.

Birinci Basamak Sağlık Kuruluşuna Başvuran TİP 2 Diabetes Mellitus Tanılı Hastalarda Kronik Böbrek Hastalığı Bilincinin Değerlendirilmesi

Fatih Özbay, Fatih Özcan, Seyhun Kürşat, Hüseyin Elbi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Bu çalışma Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Proje Numarası: 2018-206

Giriş: Diyabet (DM) ve diyabete bağlı komplikasyonların görülme hızında yaşanan ciddi artışlar nedeniyle dünyada son dönem böbrek yetmezliğine (SDBY) yol açan faktörler arasında diyabet ilk sıraya yerleşmiştir. Kronik böbrek hastalığı (KBH) genellikle ileri evreye gelene kadar sessizdir. Bu çalışmada, tip 2 diyabet hastalarının, diyabetin kronik böbrek hastalığına neden olabileceğinin ne kadar farkında olduğu ve bu farkındalığı etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipte olan araştırma; Manisa Muradiye’de 01.06.2019-31.10.2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmamızın evrenini Manisa Yunusemre Muradiye Aile Sağlığı Merkezi’ne kayıtlı tip 2 diyabetli bireyler oluşturmaktadır, bu hastaların sayısı toplam 5 aile hekiminde 1868 olarak belirlenmiştir. Örneklem hesabında Epi İno programı kullanılmış olup, %50 prevalans, %97 güven aralığında, %5 hata payı ile 376 olarak hesaplanmıştır. Hastalara araştırma ekibinin hazırladığı toplam 21 sorudan oluşan Sosyodemografik veriler, diyabetle ilgili sorular, kronik böbrek hastalığı farkındalık soruları ve diyaliz bilgi soruları oluşturmaktadır.

Bulgular: Çalışmada hesaplanmış olan 376 sayısına ulaşılmış olup bunların 233 (%62) kadın hasta olup 303(80,6) kişi de evlidir. Hastalardan 232 (61,7)’si ilkokul mezunuyken, 247 (%65,7) kişinin geliri giderine eşittir. 149(%39,6) kişi 0-5 yıllık diyabet hastasıdır. 192 (%51,1) kişi tek oral Antidiyabetik ile tedavi olmaktadır. 272(%72,3) kişi de ek hastalık olup bunların 218’i hipertansiyon hastasıdır. Diyabetin böbrek yetmezliğine sebep olduğunu bilen 291 (%77,4) hasta varken bunlarda sadece 51 (13,6) kişisi bunu aile hekimliğinden öğrenmiştir.

Sonuç: Araştırmamızda hastaların çoğu tip 2 DM’nin KBH yaptığı farkında olduğu saptanmıştır. Hastaların diyabetin KBH yaptığı bilgisini aile hekimlerinden öğrenme oranı düşük bulunmuştur. Çalışmamızda diyabet süresi, eğitim düzeyi, oral antidiyabetik tedaviden insüline geçilmesi ile diyabetin KBH yaptığı bilgisinin doğru orantılı arttığı tespit edilmiştir. Birinci basamak hekimlerine yönelik Diabetes Mellitus’a bağlı KBH farkındalığının artırılması için eğitim çalışmalarının başlatılmasının ve hastalar için de diyabetik nefropati hakkında yaygın sağlık eğitim programları düzenlenmesinin bu konuda yararlı olacağına inanmaktayız.

Aile Hekimliği Uzmanlık Öğrencilerinin Seyahatle İlişkili Enfeksiyonlar Ve Bağışıklama ile İlgili Bilgi ve Farkındalık Düzeylerinin Araştırılması

Nur Efşan Yaman Altuntaş, Memet Taşkın Egici, Emine Zeynep Tuzcular Vural

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre 2019 yılında dünya çapındaki uluslararası turist sayısı 1,5 milyar seviyesine ulaşmıştır. Seyahatlerin artışı, çeşitli sağlık risklerini de beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada aile hekimliği uzmanlık öğrencilerinin seyahatle ilişkili enfeksiyonlar ve bağışıklamayla ilgili bilgi ve farkındalıklarının araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel anket çalışmasına 30/01/2020 ve 30/04/2020 tarihleri arasında İstanbul'daki Sağlık Bilimleri Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanelerindeki kişiler dahil edilmiştir. Araştırmaya alınan bireylere; 17 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Toplama Formu ile literatürden yararlanılarak ve uzman görüşü alınarak hazırlanmış 20 adet çoktan seçmeli ve 4 adet Likert tipi sorudan oluşan Seyahatle İlişkili Enfeksiyonlar ve Bağışıklama ile ilgili anket formu uygulandı. İstatistiksel analizler ve hesaplamalar için IM SPSS Statistics 21.0 ve MS-Excel 2007 programları kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan 319 asistanın %66,5 i (n=212) kadındı. Seyahatle ilişkili enfeksiyon hakkında eğitim alanların oranı % 39,2 (n=125), seyahat öncesi bağışıklama eğitimi alanların oranı ise %37,5 (n=119) idi. Sıtma ve Enterotoksijenik E.coli (ETEC) etkenlerinin kemoprofilaksi gerektirmesinin bilinme oranları, sırasıyla %90 ve %66,1' dir. Kemoprofilaksi ilaçlarından en sık bilinenler sıtma için %86,8 ile Klorokin olup, ETEC için %45,5 ile Rifaksimin olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü tarafından zorunlu tutulan aşılarından en sık bilineni %78,7 ile meningokok ve ikinci sırada %69,9 ile sarı humma olmuştur. Hacı adaylarına yapılması gereken zorunlu aşılarından en sık bilineni %83,7 (n=267) ile meningokok aşısıdır. Hekimlerin uzmanlık eğitimi aldıkları kurumlarda %29,8 inin (n=95) seyahat sağlığı ile ilgili bir ders konusu bulunmaktadır. Hekimlerin yaş ve cinsiyetlerinin, önceki çalıştıkları kurumların ve seyahat deneyimlerinin, bilgi sorularını doğru cevaplamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Sonuç: Hekimlerin seyahatle ilişkili enfeksiyonlar ve bağışıklama ile ilgili olarak bazı alanlarda bilgi ve farkındalık düzeylerinin yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca alınan eğitimler içerik ve format olarak standart değildir. Bu konudaki gereken eğitimlerin standardize edilerek düzenlenmesi, koruyucu sağlık hizmetlerine katkı sağlayacaktır.

Mikst Tip Üriner İnkontinansı Olan Kadınlarda BioFeedback Tabanlı Pelvik Taban Egzersizlerinin Etkinliği

Ahmet Emre Cinisliođlu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Bölge ve Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş: Üriner inkontinans, hastanın hayat kalitesini etkileyen istemsiz idrar kaçırma olarak tanımlanmıştır. Stres, sıkışma, mikst, taşma ve fonksiyonel tip üriner inkontinans olmak üzere beş gruba ayrılmaktadır.

Pelvik taban kas eğitimi, karışık tip üriner inkontinansı iyileştirmek için kabul edilen bir terapidir. Biz bu çalışmamızda mikst tip üriner inkontinans (MÜİ) tespit ettiğimiz hastalarda konservatif bir yaklaşım olan biofeedback tabanlı pelvik taban kasları egzersizlerinin (bPTK) etkinliğini tespit etmeyi amaçladık.

Materyal Metod: Sağlık Bilimleri Üniversitesi Erzurum Eğitim ve Araştırma Hastanesi üroloji kliniğinde Ocak 2019-Ocak 2020 tarihleri arasında MÜİ tanısı konulan 21 hasta çalışmaya dahil edildi. Geçirilmiş pelvik cerrahi öyküsü bulunan, pür stres tipi üriner inkontinanslı ve pür sıkışma tipi üriner inkontinansı olan hastalar çalışma dışı bırakıldı. Pelvik organ prolapsusu veya pelvik bölge radyoterapi hikayesi olan, aktif üriner sistem enfeksiyonu olan hastalar çalışmaya dahil edilmedi.

Kliniğimiz ürodinami laboratuvarında hastalara 12 hafta süreli haftalık 20 dk seanslardan oluşan bPTK egzersizi programı uygulandı. İşlemin biofeedback eşliğinde yapılması hastaların doğru kas grubunu kullanmasını sağlamaktadır. Hastalar Türkçe validasyonu yapılmış Uriner Disorder Information-6 (UDI) formu tedavi öncesi ve 12 hafta sonunda dolduruldu. Hastaların tedavi öncesi 1 ve üstü güvenlik pedi kullanımı 1 ve altına düşmesi klinik başarı olarak değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen hastaların yaş ortalaması 43.5 yıl ve BMI 24.2±2.1 idi. Hastaların tamamında MÜİ mevcuttu. Hastaların tamamı 12 haftalık tedavi sürecini tamamladı. Tedavi öncesi hastaların %55'inde 2-4, %29'unda 5-10 ve %26'sında 10 üstü güvenlik pedi kullanımı vardı. Tedavi sonrası ise hastaların %45'inde 1 ve altı, %32'sinde 2-4, %13'ünde 5-10 ve %10'unda 10 üzeri kirletme gözlemlendi. Hastaların %45'inde 1 ve altı güvenlik pedi kullanımı (klinik başarı) tespit edildi.

Sonuç: Kadınlarda gözlenen MÜİ tedavisinde bPTK egzersizleri herhangi bir yan etki profili bulunmaması ve kabul edilebilir başarı oranları ile ilk basamak tedavide kullanılabileceği kanaatindeyiz.

Aile Hekimlerinin Covid-19 Salgını ile İlgili Bilgi, Tutum, Davranış ve Farkındalık Düzeyi

Mebrure Beyza Gökçek

Kayseri İl Sağlık Müdürlüğü

Giriş: Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde ilk kez Aralık 2019 da ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan COVID – 19 pandemisinde hasta sayısı ve ölüm oranı hızla artmıştır. Ülkemizde ise ilk vaka 11 Mart 2020 tarihinde görülmüştür. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de pek çok alanda yeni önlemler alınmaktadır. Sağlık hizmetine ulaşımında ilk adım olarak görülen aile hekimleri salgının kontrolünde önemli rol almaktadır. Yaptığımız bu çalışmada amaç, COVID-19 enfeksiyonu ile ilgili aile hekimlerinin bilgi düzeyi, tutum, davranış ve farkındalık düzeyini ortaya koymaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamız, kesitsel ve tanımlayıcı bir çalışma olarak yürütüldü. Çalışmaya katılmayı kabul eden ve Kayseri'de görev yapan 218 aile hekimi ile 30.04.2020 - 10.05.2020 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Katılımcılara toplam bilgi düzey puanının 20 olduğu COVID-19 pandemisi hakkındaki sorulardan oluşan bir an-ket uygulandı. Çalışmamız sonucunda elde edilen veriler bilgisayar SPSS 21.0 paket programı kullanılarak analiz edildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan katılımcılar aile hekimleridir. Katılımcıların 130'u (%59,6)sı erkek, 88'i(%40,4) kadın cinsiyette olup bunların 66'sı (%30,3) aile hekimliği uzmanı idi. Katılımcıların %59,2'si sağlık bakanlığının verdiği eğitime katılmıştı. COVID-19 hastalığının ortaya çıktığı ülke, en çok vakanın görüldüğü ülke, en çok can kaybının yaşandığı ülke sorgulanmış, bu sorulara katılımcıların çoğu doğru cevap vermiştir. Eğitim alan hekimlerin toplam bilgi puanı eğitim almayan hekimlerden anlamlı oranda yüksek bulunmuştur ($p<0.001$). Ancak pratisyen ve uzman hekimler arasında bilgi puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı fark yoktu ($p=0.89$)

Sonuç: Eğitim alan hekimlerin COVID-19 pandemisi ile ilgili bilgi düzeylerinin anlamlı olarak daha iyi olduğu görülmüştür. Birinci basamak sağlık çalışanlarının salgın ile ilgili bilgilerini güncel tutmanın ve belirli aralıklarla eğitim düzenlemenin, düzenlenecek eğitimlere katılım oranını artırmanın salgınla daha etkin mücadelede etkili olacağı kanaatindeyiz.

Trabzon İlinde Aşı Reddi- Kararsızlığı ve Etkileyen Faktörler

Ersan Gürsoy¹, Hatice Alkaya Kol¹, Selen Gürsoy Turan¹, Abdullah Kaan Kurt², Mehmet Akif Nas³

¹ Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü

² Çaykara Dr. M. İlhan Durgun İlçe Hastanesi

³ Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.D.

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü'nün 2019 yılında yayınladığı rapora göre küresel bağışıklama ile bir yılda bulaşıcı hastalıklara bağlı yaklaşık 3 milyon ölüm önlenmektedir(1). Şu anda ülkemiz çocukluk çağı aşı takviminde 13 farklı etkene karşı aşı yer almakta ve bu aşular bakanlık ve bağlı kurumlarınca ücretsiz olarak yapılmaktadır. Hizmetin sunumunda bir eksiklik olmamasına rağmen ve tıbbi bir neden olmaksızın aşılamaı kabul etmemeye aşı reddi denilmektedir. Dünya sağlık örgütünün 2019 yılında yayınladığı küresel sağlığa yönelik 10 tehditten biri aşı reddi – kararsızlığıdır(2). Bu çalışmada Trabzon ilindeki aşı reddi durumunu ve bunun nedenlerini incelemek amaçlamıştır.

Gereç Yöntem: Araştırma kesitsel-tanımlayıcı nitelikte planlanmıştır. Kayıtlar incelenmiş Trabzon ilinde son 1 yılda toplam 376 çocukta 568 aşı reddi gerçekleştiği belirlenmiştir. Seçim yapmadan ailelerin tamamı aranarak anketlerin yapılması planlanmış ve bir anketin cevaplanmasının yaklaşık 4 dk aldığı görülmüştür. Literatür taranarak aşı reddi nedenleri; sosyokültürel nedenler, bireysel nedenler ve aşı ili ilgili nedenler olmak üzere 3 ana başlık altında toplanmıştır. 3 ana başlığın altında toplam 17 alt başlık belirlenmiştir. Çocuğun cinsiyeti, aşılama durumu (hiç yaptırmamış, eksik aşı, tek doz yaptırmış), çocuğun aşı dışındaki takiplerinin yapılıp yapılmadığı bilgisinin Bakanlığımız KDS ve sağlık.net sistemlerinden alınması planlanmıştır. Araştırmacılar tarafından literatür taranarak aşı reddi ile ilgili olabilecek sosyokültürel özellikler, ebeveynlerin aşılama durumu, sağlık sistemine güvenleri gibi soruları içeren 19 soruluk bir anket geliştirilmiştir. Ailelerin iletişim bilgilerini almak ve çalışmayı yapmak için etik kurul başvurusu ile eş zamanlı Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü 'ne başvurulmuştur.

Bulgular: Araştırmamız fikir aşamasındadır.

Tartışma: Nedenlerini ortaya koymak için dahi olsa aşı reddinin dile getirilmemesi gerekliliği nedeniyle araştırma için müdürlükten izin alınamamıştır. Ailelerin aranıp aşıya ikna edilmeleri ile ilgili bir çalışma yapmanın daha yerinde olacağı cevabı alınmıştır.

Tartışma Soruları:

Araştırmanın tasarımında nasıl bir değişikliğe gidilebilir?

Aşı retlerini ikna yoluna gitmek ve bunun üzerine bir çalışma yapmak daha mı uygundur?

Pandemi Dönemindeki Birinci Basamak Uygulamalarında Hasta Güvenliği ve Bakım Sürecinin Karma Yöntemler İle Değerlendirilmesi

Ali Yazkan, Pemra Cöbek Ünalın

Marmara Üniversitesi

Giriş: COVID-19 salgını, birinci basamakta telekonsültasyona geçiş, ikinci basamakla ve bölgedeki aile hekimlikleri arasında yoğun işbirliği; personel, altyapı ve koruyucu ekipman açısından sınırlı kaynaklar gibi benzeri görülmemiş yapısal ve organizasyonel değişiklikler meydana getirmiştir.

Bu çalışma, COVID-19 pandemisinin, birinci basamaktaki sağlık hizmetlerinin organizasyonu, tüm hastaların hizmete erişimini sağlamak için gösterilen çabaları ve bakım kalitesinin farklı boyutları üzerindeki etkisini ele almaktadır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte niteliksel+niceliksel mixed bir metodolojik araştırmadır. Anket 52 soru ve 6 bölümden (özgeçmiş, hasta akışı, enfeksiyondan korunma, bilgiyi işleme, hastalarla iletişim; işbirliği, meslektaşlık ve özbakım) oluşmaktadır. İngilizce anketin çevirileri ve çeviri validasyonları yapılmaktadır. Araştırma merkezi ülkemizdeki aile hekimliği sayısını baz alarak 200 aile hekimliği örneklem büyüklüğü hesaplamıştır. Her birinci basamak kurumunda yalnızca 1 aile hekimi ve 1 ASE online ankete katılacaktır. Katılımcıların COVID-19 pandemisinden önce ve sonra birinci basamakta çalışmış olmaları gerekmektedir. Çalışmanın niceliksel kısmı tamamlandı Türkiye verileri ekibimize iletdikten sonra ASE'lerin verileri de eklenerek analizleri yapılacak ve sonuçlar ışığında birinci basamak sağlık hizmetleri konusunda görevli ve deneyimli olan profesyoneller ile derinlemesine görüşülmesi amacıyla kalitatif kısmı yürütülecektir. Bu amaçla maksimum çeşitlilik yöntemi ile katılımcıların seçilmesi ve yapılandırılmış odak grup görüşmeleri yoluyla kalitatif verinin toplanması planlanmıştır. Elde edilecek veri tematik analiz yöntemi ile değerlendirilecektir.

Sonuç: Kantitatif çalışmanın sonunda pandemi sürecinde birinci basamaktaki işleyiş, sorunlar ve ele alış biçimleri belirlenecektir. Bu bulgular birinci basamak ile ilgili profesyoneller ile elektronik iletişim yöntemleri ve online sunum yapılarak paylaşılacaktır. Sorunlara ve çözüm stratejilerine ilişkin daha sonra planlanacak bir kalitatif çalışma ile katılımcıların düşünceleri alınacaktır. Böylelikle bir pandemi sırasında tüm topluma ve özellikle de hassas, kırılğan (sosyo-ekonomik, psikolojik, multimorbidite açısından) hastaların bakımında aile hekimlerine nasıl daha iyi destek verebilecekleri konusunda tüm tarafları bilgilendirme fırsatı oluşacaktır.

Tartışma soruları:

1.COVID-19 pandemisinin birinci basamağa Türkiye özelinde yansımaları ile ilgili ankete eklenebilecek bir soru düşünür müsünüz?

2.Çalışmanın kalitatif kısmına hangi birinci basamak otoritelerinin eklenmesini istersiniz?

Evde Bakım Hastalarının Bakım Verenlerinde OTC Ürün Kullanım Durumu ile Bakım Yüklerinin

Karşılaştırılması

Melike Efe, Sanem Nemmezi Karaca, Yeltekin Demirel

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD

Giriş: Evde sağlık hizmetleri (ESH) yatağa bağımlı hastalarla, çeşitli kronik ya da malign hastalıklar nedeniyle sağlık kuruluşuna ulaşımında güçlükler yaşayan hastalara ev ortamında muayene, tetkik, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin profesyonel sağlık ekibi tarafından verilmesidir.

Reçetesiz ürünler (OTC); günlük hayatta sıkça rastlanan basit rahatsızlıkların giderilmesi için, hekim müdahalesi olmaksızın, gerektiğinde sadece eczacının tavsiyesi ile kullanılmasında tıbbi açıdan herhangi bir sakınca olmayan, kısa bir süre kullanılmak üzere güvenli ve belirtilen endikasyonlar için etkili oldukları kanıtlanmış ilaçlardır. Pek çok ülkedekine benzer şekilde ülkemizde de kullanım oranlarının yüksek olduğu düşünülmesine karşın bu konuda bilimsel veriler yetersizdir. Burdan yola çıkarak evde bakım hizmeti alan hastalarının bakım verenlerinde bakım veren yükü değerlendirilip OTC ürün kullanımına etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel- tanımlayıcı tarzda planlanan çalışmanın evrenini Evde Bakım Hizmetleri Birimi'ne kayıtlı 1700 bakım hastasının yakınları oluşturmaktadır. Araştırmacı Mart-Mayıs 2020 tarihleri arasında çalışma için görevlendirilecek, evde sağlık çalışanlarıyla ev ziyaretlerine katılarak, bakım verenleri çalışma hakkında bilgilendirecek ve gönüllüleri çalışmaya dahil edecektir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan veri formu yüz yüze görüşme tekniği aracılığıyla doldurulacaktır. Veri formunun ilk kısmında bakım alan kişiye ait sosyodemografik ve kişisel verileri irdeleyen 12 soru ile bakım alan kişinin bağımlılık düzeyini belirlemeye yönelik 6 soruluk Katz Günlük Yaşam Aktiviteleri Ölçeği, ikinci kısımda bakım veren kişinin sosyodemografik verilerini, bakım yükünü ve OTC ürün kullanım durumunu etkileyeceği düşünülen 29 soru ve son kısımda 22 ifadeden oluşan Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği yer almaktadır. Verilerin SPSS 23.0 programına yüklenerek gerekli analizlerin yapılması planlanmaktadır. Yanılma düzeyi 0,05 olarak alınacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Bakım veren bireylerin bakım yüklerinin, bakım verdikleri hastalarının özelliklerinin OTC ürün kullanım sıklığını etkileyip etkilemediği, hangi ürünleri tercih ettikleri, hangi endikasyonlarla kullandıkları ve bu ürünlere dair bilgiyi edindikleri yerler belirlenecektir.

Tartışılacak sorular:

1. Oluşturulan ankete ilişkin katkılar olabilir mi? Sorular yeterli mi? Önerdiğiniz başka bir ölçek var mı?
2. Çalışmaya katılımın artırılması için öneriniz olabilir mi?

TİP 1 Diyabetes Mellitus Tanılı Çocuğu Olan Ailelerin Bu Hastalıktan Etkilenme Durumu ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi

Seher Karahan¹, Ezgi Ağadayı¹, Nurullah Çelik²

¹ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ABD

² Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Endokrinoloji BD

Giriş: Tip 1 Diabetes Mellitus(DM), insülin salgılama eksikliği olan çocuklarda ve ergenlerde pankreatik β -hücre hasarının neden olduğu yaygın bir DM türüdür. Tip 1 DM sadece hasta çocuğu değil, aynı zamanda aile üyelerini de etkiler. Bu çalışmada amacımız tip 1 DM tanısı olan çocukların ailelerinin hastalıktan etkilenme düzeyini bir ölçek yardımıyla tespit etmek ve etkileyen faktörlerin saptanmasıdır.

Yöntem: Araştırmamızın evrenini Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi(SCÜTF) Çocuk Endokrinoloji bölümünde takip edilen 225 Tip 1 DM tanılı çocuklardan okul çağında olanların (6-18 yaş arası) ebeveynleri oluşturacaktır. Ebeveynler (anne ya da baba) çalışma hakkında bilgilendirilecek, araştırmaya katılmayı kabul edenler bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu imzaladıktan sonra araştırmaya dahil edilecektir.

Araştırma anketinde sosyo-demografik veri ve hastalığa ait bazı özellikleri içermesi planlanmıştır. Araştırmada 14 sorudan oluşan Diyabetin Aileye Etkisi Ölçeği(DAEÖ) kullanılacaktır. DAEÖ'nin geçerlik, güvenilirlik çalışması Çetintaş ve arkadaşları tarafından yayınlanmıştır. Ölçek kullanımı için yazardan izin alınmıştır. Ölçek 4 alt boyuttan (Okul, İş, Maddi Durum, İyilik Hali) oluşmaktadır. DAEÖ 4'lü likert tiptedir. Ölçekten alınan toplam puan arttıkça, diyabetin aileye olumsuz etkisi artar. Çalışmada kullanılacak anketler araştırmacılar tarafından ailelere Çocuk Endokrinoloji polikliniğine başvurduklarında verilecek, anketler doldurulduktan sonra ise toplanacaktır.

Araştırmada istatistiksel analizler için SPSS 25 paket programı kullanılacaktır. Verilerin normallik analizi Shapiro Wilk testiyle belirlenecektir. Veriler parametrik şartları sağlıyorsa t testi ve F testi(ANOVA) ile analiz edilecektir. Non-parametrik şartlar sağlanıyorsa Mann-Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanılacaktır. Kategorik değişkenler arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde Ki-kare testi kullanılacaktır. Yanılma düzeyi 0,05 olarak alınacaktır. Araştırmamız etik kurul aşamasındadır.

Bulgular: Bağımlı değişken DM tanılı çocuğu olan ailelerin bu hastalıktan etkilenme düzeyi. Bağımsız değişkenler; ebeveynlerin eğitim durumu ve mesleği, aile yapısı, ailenin maddi geliri, çocuğu ne sıklıkta hastaneye götürdüğü, glisemik kontrol durumu.

Sonuç: Araştırmamızın sonuçlarıyla Tip 1 DM'li çocuğu olan ailelerin bu hastalıktan etkilenme düzeyini tespit ederek gerekli psikososyal desteklerin neler olabileceğini saptamayı planlıyoruz.

Tartışma Sorusu: Tip 1 DM'li çocukların HBA1C düzeyi ile ebeveynlerin DAEÖ puanı arasında ilişki olabilir mi?

Yaşlı Hastalarda Kırılgnlık Parametreleri ve Polifarmasi İle Mortalite ve Morbiditenin Değerlendirilmesi

Didem Kafadar

SBÜ, İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği

Giriş: Yaşlı hastalar; yaş grubu 65 yaş ve üstü hastalar olarak belirtirse de çalışmalarda bu grup hasta 60 yaş ve üstü olarak da tanımlanabilmektedir. Kırılgnlık, yaşa bağlı fizyolojik rezervlerde, nöromusküler, metabolik ve immun sistemde fonksiyon kaybına bağlı dış streslere hassasiyetin artması; mobilitenin değişmesi, gücün azalması, beslenme bozukluğu bulunması olarak tanımlanabilir. Sendromun oluşmasındaki patofizyolojik nedenler; sarkopeni, immun yetersizlik ve nöroendokrin düzensizlik olarak kabul edilmektedir. Fried kırılgn hastaları tanımlamak için bir fenotip tanımlamıştır. Kırılgnlık(düşkünlük) Fried kriterlerine göre hastanın halsizlik hissi, düşük fiziksel aktivite, istemsiz kilo kaybı, yürüme hızı ve el kavrama gücüne göre değerlendirilir; 3 veya daha fazla kriter varlığında kırılgnlık sendromu tanısı konur. Polifarmasinin kırılgnlıkla ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada, yaşlı hastalarda kırılgnlık kriterleri ile polifarmasinin düşme, hospitalizasyon vb olumsuz klinik olaylarla ilişkisinin değerlendirilmesi planlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel olarak yapılması planlanan bu çalışma bir eğitim ve araştırma hastanesinin Aile Hekimliği ve Kardiyoloji polikliniklerine tetkik ve muayene için başvuran 60 yaş ve üstü hastalarla gerçekleştirilecektir. Hastaların kayıtlarındaki rutin ilaç kullanımları, hastalık tanıları ile Fried kriterlerine göre kırılgnlık durumunun değerlendirilmesinde hazırlanan form kullanılacaktır. Vücut kitle indeksi(VKİ) hastanemizde mevcut olan TANİTA cihazı ile saptanacak ve el kavrama gücü de el dinamometresi ile ölçülecektir. Hastaların olumsuz klinik olaylar açısından 1 yıllık takipleri telefonla yapılacaktır. Kalp pili olanlar, kognitif, nörolojik ve psikiyatrik hastalığı olanlar çalışmaya alınmayacaktır. Tanımlayıcı ve analitik istatistiki değerlendirmeler yapılacaktır.

Sonuç: Kırılgnlığın ve kırılgnlık parametrelerinin erken tanınması ve uygun olmayan polifarmasi ile ilişkili durumların tanınması; yaşlı hastalara yönelik tedavi girişimlerine yönelik araştırmaların planlanmasında, morbidite ve mortalitenin artmasının önlenmesinde faydalı olabilir.

Trabzon İlinde Ortaokul Ve Lise Öğrencilerinde Sigara Kullanım Sıklığının ve Nedenlerinin Değerlendirilmesi

Fatima Yıldız, Turan Set

Karadeniz Teknik Üniversitesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Giriş: Günümüzde sigara kullanımı en önemli halk sağlığı problemlerindedir. Dünya’da önlenebilir hastalıkların etkenleri arasında sigara ilk sırada yer almaktadır. Yapılan çalışmalarda sigara kullanıcılarının çoğunun sigara içmeye ergenlik döneminde başladığı ve yine sigara kullanmayı deneyen ergenlerin %50’sinde sigara bağımlılığı geliştiği saptanmıştır. Çocukluk ve ergenlik döneminde sigara kullanımının değerlendirmesinin, bırakmayı teşvik edilmesinin ve kullanımının önlenmesinin kronik sigara içimi ve buna bağlı sağlık sorunlarını azaltmada önemli bir rolü vardır. Bu çalışmanın amacı Trabzon ilinde ortaokul ve lise öğrencilerinde sigara kullanımı sıklığı ve nedenlerinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Araştırma kesitsel analitik bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmanın evrenini Trabzon ilindeki ortaokul ve lise öğrencileri oluşturacaktır. Araştırmaya 8 - 12. sınıf öğrencileri dahil edilecektir. Öğrencilerin verileri anket yoluyla toplanacaktır. Demografik bilgileri, sigara içme durumları, daha önce sigara içmeyi deneyip denemedikleri, sigaraya başlama yaşları, başlamayı kolaylaştıran faktörler, çevresinde sigara kullanan bireylerin olup olmadığı, sigara kullanımına karşı tutumları, sigarayı bırakmayı düşünüp düşünmedikleri ve düşünüyorlarsa bu konuda ne yaptıklarını sorgulayan bir anket yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanacaktır.

Veriler SPSS paket programı ile analiz edilecektir. Numerik değişkenlerin normal dağılımı Kolmogrov Smirnov testi ile değerlendirilecektir. Tanımlayıcı istatistiksel analizler yapılacak, parametrik değişkenlerin karşılaştırılması için bağımsız örneklemelerde t testi, nonparametrik değişkenlerin karşılaştırılması için Mann Whitney-U testi ve kategorik değişkenlerin karşılaştırılmasında Ki kare testi kullanılacaktır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma soruları:

- 1-Örneklem seçimi konusundaki önerileriniz nelerdir?
- 2-Anket soruları ve kullanılacak ölçekler konusundaki önerileriniz nelerdir?
- 3-Anketin uygulanış yöntemi konusunda önerileriniz nelerdir ?

Erciyes Üniversitesi Naciye Mercan Anne Evi'nde Kalan Yenidoğan Annelerinin Hastalığa Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Nitel Çalışma

Elif Deniz Şafak¹, Z. Nilüfer Nahya², Hüseyin Alper Bulut¹, Safiye Öz¹, Hilal Bozkurt¹, Abdullah Zümrüter¹, M. Mümtaz Mazırcıoğlu¹

¹ Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi

² Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Ana Sorunsallar ve Alt Sorular:

-Yenidoğan çocuğu olup herhangi bir hastalık nedeniyle çocuğu hastaneden henüz taburcu olmamış ve emzirme dönemindeki annelerin, içinde buldukları tedavi sürecinde hastalık kavramına bakış açıları nelerdir?

-Bu bakış açısı DSÖ'nün hastalık tanımıyla hangi yönlerden örtüşmektedir?

-Bu bakış açıları hangi toplumsal süreçlere göre gerekçelendirilmektedir?

-Annelerin kendileri ve sağlık çalışanları dışında, gerek hastalık düşüncelerinde gerekse de sağlık-hastalık-tanı-tedavi sürecinde hangi sosyal aktörler etkilidir? (Anneler, kayınvalideler, ablalar, görümceler vs.)

-Bu aktörler anneler üzerinde nasıl etkili olmaktadır?

-Tüm bunlar hastalık düşüncelerinin şekillenmesinde neden etkili olabilmektedir?

Amaçlar: Bu çalışma ile annelerin hastalık kavramına bakış açılarını anlamak, bu bakış açılarını üreten toplumsal süreçlerin etkilerini görebilmek, anne bireyin hastalık düşüncelerinde ve sağlık-hastalık-tanı-tedavi sürecinde ailenin diğer fertlerinin etkisini anlayabilmek amaçlanmaktadır.

Elde edilen veriler ışığında yenidoğan annelerinin hastalık kavramına bakış açısını Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından yapılan sağlık tanımı ile karşılaştırmak ve tanımlamak ve bu bakış açıları dikkate alınarak verilen sağlık hizmetinde iletişim, hasta memnuniyeti ve sağlık çalışanlarında mesleki tatminin olumlu yönde geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu çalışma nitel araştırma yöntemi kullanılarak yapılacaktır. Çalışmada fenomenolojik yaklaşım esas alınacaktır. Veriler yarı yapılandırılmış yüz yüze görüşmeler ile elde edilecektir. COVID-19 sürecinin hastalık tanımı üzerinde düşündükleri de eklenecektir. Yüz yüze görüşmeler Olympus VN-1100PC ses kaydedici ile yapılacaktır. Her görüşme sonrasında görüşme ekibinden bir kişi bu ses kaydını dinleyerek yazılı metin hazırlayacak (transkripsiyon) ve tüm araştırmacılar ile birlikte bu metin üzerinden süreç değerlendirmesi yapacaktır. Araştırmacılar dışında hiç kimse görüşmeleri dinlemeyecek ve değerlendirme aşamasına katılmayacaktır.

Bulgular: Toplanan veriler öne çıkan temalarına göre tanımlanacak, sınıflandırılacak ve yorumlanacaktır.

Kapsam: Araştırmaya, yenidoğan çocuğu olup herhangi bir hastalık nedeniyle çocuğu hastaneden henüz taburcu olmamış ve emzirme dönemindeki anneler dahil edilecektir. Araştırmaya dahil edilecek hasta yakını annelerin sayısı yeterli veri doygunluğuna ulaşılan kadar artırılacaktır. Bu yöntem uyarınca ilk görüşme Erciyes Üniversitesi Naciye Mercan Anne Evi'nde kalan ve görüşmeyi kabul eden hasta yakını annelerden biri ile yapılacaktır. Anne Evi'nde kalan ve görüşmeyi kabul eden diğer hasta yakını annelerle görüşülerek sayı artırılacaktır. Tüm görüşmeler görüşülenlerin kendilerini daha rahat ifade edebilmesi ve görüşmenin bölünmemesi amacıyla rahat ulaşılan bir odada gerçekleştirilecektir. Görüşme sonrası ses kayıtları araştırma koordinatörünün bilgisayarı ile taşınabilir bir hafızaya aktarılacaktır. Bu araştırma içeriği itibari ile geliştirilme özelliğine sahip olduğu için gelecekte karşılaştırmalı çalışmalar

yapabilmek amacıyla ses kayıtları beş yıl süresince saklanacaktır. Araştırmada tüm süreç nitel araştırma konusunda deneyimli bir araştırmacı danışmanlığında yürütülecektir.

ERÜ Etik Kurulundan etik onay, ERÜ Tıp Fakültesi/Araştırma Merkezi Müdürlüğü'nden idari izin alınacaktır. Ayrıca görüşülen her hasta yakını anneden bireysel onam alınacaktır.

Bulgular: Toplanan veriler öne çıkan temalarına göre tanımlanacak, sınıflandırılacak ve yorumlanacaktır.

Sonuç: Yorumlar DSÖ tarafından yapılan sağlık tanımı ile karşılaştırılarak, hasta yakını annelerin hastalık kavramına bakış açısı tanımlanmaya çalışılacaktır. Bu bakış açılarının sağlık çalışanı bakış açıları ile ayrı ve benzer yönleri dikkate alınarak verilen sağlık hizmetinde iletişim, hasta memnuniyeti ve sağlık çalışanlarında mesleki tatminin olumlu yönde geliştirilmesi için kullanılacaktır.

Tartışma Sorusu:

- 1- Kapsam grubu uygun seçilebilmiş midir?
- 2- Sonuçlar hastalık kavramının toplum içindeki yorumlanma biçimleri hakkında yeterli bilgiyi verebilir mi?
- 3- Bu araştırma tasarımı aile hekimliği çalışmalarına katkı sağlayabilecek şekilde nasıl geliştirilebilir?
- 4- Araştırma COVID-19 pandemi süreci bağlamında nasıl geliştirilebilir?

Sigara İçenlerde Serum Parametrelerinin Değerlendirilmesi

Yılmaz Sezgin¹, Sinan Becel², Abdurrahman Polat³

¹ Aile Hekimliği Kliniği, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi

² Acil Tıp, Bahçelievler Devlet Hastanesi, İstanbul

³ Aile Hekimliği, Bahçelievler Devlet Hastanesi, İstanbul

Giriş: Sigara, kronik obstrüktif akciğer hastalığı ve kardiovasküler hastalıklar için risk faktörüdür. Bu sebeple sigara ile ilgili çalışmalar daha çok pulmoner ve kardiyovasküler sistem üzerine yoğunlaşmıştır. Son zamanlarda obezite ve diyabet ile sigara ilişkisini ortaya koymaya çalışan çalışmaların sayısında bir artış gözlenmektedir. Biz de başta karaciğer ve böbrek fonksiyonları olmak üzere diğer serum parametreleri üzerinde sigaranın etkilerini araştırmak istedik.

Yöntem: Bu çalışma, retrospektif kesitsel bir araştırmadır. Etik Kurul onayı alınmıştır. Hastane bilgi sistemi ve hasta kayıtlarından ulaşılabildiği kadarıyla yaş, cinsiyet ve vücut kütle indeksi (vki) gibi demografik veriler eşliğinde klinik randomizasyon yapılarak olgu ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Oranların karşılaştırılmasında ki-kare testi, ortalamaların karşılaştırılmasında independent sample t testi ve MANCOVA testi kullanılmıştır. Varyansların normal dağılıma uyup uymadığı Box's testi ve Levene's testi ile kontrol edilmiştir.

Bulgular: Sigara içenlerde AST, ALT, GGT ve LDL yüksek bulunurken içmeyenlerde vitamin D, vitamin B12 ve TSH yüksek bulundu. Sigara içenlerle içmeyenler arasında yaş, cinsiyet, vki ve alkol kullanımı gibi kovaryans faktörler dikkate alındığında ise iki grup arasındaki farkın AST, ALT, GGT, vitamin D, vitamin B12 ve TSH'da devam ettiği LDL devam etmediği bulundu. İstatistiksel olarak anlamlı olmasa da sigara içenlerde içmeyenlere göre glikoz, insulin, homo indeksi ortalamaları daha yüksek bulunurken HbA1c daha düşük bulundu.

Sonuç: Sonuç olarak sigara: karaciğer ve safra enzimlerini olumsuz yönde etkilemektedir. İlave olarak tiroid dokusunu etkilemektedir. Ayrıca vitamin B12 seviyeleri sigara kullanımından olumsuz olarak etkilenmektedir.

Sorular:

İstatistiksel yöntem doğru mu?

Sigaranın glisemik indekslerle bir ilişkisi var mı?

Sigara ile vitamin D arasındaki ilişkisi nasıl açıklanabilir?

KOVID-19 Pandemisi Sırasında Eğitim Gereksinimleri: Aile Hekimlerinin Çevrimiçi Kurs Deneyimleri

Özden Gökdemir¹, Maria Bakola², Seda Boz Küçükdemir³, M. İdris Shariff⁴, Sudip Bhattacharya⁵

¹ İzmir Ekonomi Üniversitesi-Tıp Fakültesi, İzmir Türkiye

² Postgraduate Program Of Public Health, University Of Patras, Patras, Greece

³ 10 No'Lu Evka3 ASM, Bornova, İzmir, Türkiye

⁴ Primary Health Care- Dhaman, Kuwait

⁵ Himalayan Institute Of Medical Sciences, Dehradun, India.

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü'ne 31 Aralık 2019 günü Çin'in Wuhan kentinde nedeni belli olmayan bir pnömoni salgını bildirildikten sonra 30 Ocak 2020 tarihinde, Uluslararası Öneme Sahip Halk Sağlığı acil durumu olarak ilan edildi. Aile hekimleri KOVID-19'a karşı salgının hem başlangıcında salgının neden olduğu sorunlarla mücadelede ilk cephede yer alırken hem de hastalığa bağlı dolaylı etkilerin en aza indirilmesi için çalışmaktadırlar. Bir yandan kronik hastalık izlemlerinin, koruyucu hekimlik hizmetlerinin sürdürülmesi yanı sıra, sağlık merkezlerinde ya da özel olarak COVID-19 için oluşturulan merkezlerde hasta muayenesi, hasta bilgilendirmesi, triyaj ve hasta izleminde rol almaktadırlar. Çalışmalar sonucunda edinilen bilgilerin değişmesi nedeniyle, Aile Hekimleri öncelikle kuramsal ve uygulama konusundaki bilgilerini artırıp, bilgileri güncellemek gereksinimi duymaktadırlar.

Kitlesel açık çevrimiçi kurslar, bu konuda yardımcı olabilmektedir. Farklı ülkelerden ve farklı yaş gruplarından birçok katılımcının görsel ve yazılı eğitim araçlarından yararlanması amaçlanan çevrimiçi kurs programına 2020 yılında tüm dünyadan aile hekimlerinden oluşan topluluk, her katılımcının kendi günlük programına uygun olarak katıldı. Topluluğun oluşturduğu bilgi paylaşımı ortamında grup yöneticileri aracılığıyla tartışma ve bilgi paylaşımı desteklendi. Aile Hekimlerinin, kitlesel çevrimiçi kurslar aracılığıyla eğitim gereksinimlerinin karşılanmasında görüş ve önerilerinin belirlenmesi ile çözüm önerileri oluşturulması amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırmacılar tarafından oluşturulan anket aracılığıyla karma araştırma deseninde planlandı. Araştırma verileri, e-posta aracılığıyla eğitime katılan aile hekimlerine online olarak ulaştırıldı. Çalışmanın evrenini, 208 Aile hekimliği asistanı ve Aile hekimi uzmanı oluşturmaktadır. Uluslararası katılım olması nedeniyle anket İngilizce olarak uygulanmaktadır

Bulgular: Araştırma sürmektedir.

Sonuç: Çevrim içi eğitimlerin sürekli eğitimdeki yeri ve birinci basamağa katkıları araştırma sorularını oluşturmaktadır. Böylece tıp eğitiminde eşit olanakların sağlanması, niteliğin artması hem birey hem de toplum sağlığını geliştireceği düşünülmektedir.

Tartışma Soruları:

Yeterli katılımcıya ulaşabilmek için hangi yöntemler kullanılmalı?

Pandemi Sürecinde Bir Obezite Merkezinde Takipli Hastaların Değerlendirilmesi

Remziye Nur Eke

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Obez hastalarda diyafragma hareketinin ve akciğer kapasitesinin azalması, solunum sayısının artması ve dolayısıyla inhale edilen partiküllerin de artışı, obezite ile ilişkili artmış inflamatuvar sitokinler gibi nedenlerle COVID-19'a bağlı akciğer tutulumunun arttığı, obezitenin (VKİ \geq 30 kg/m²) COVID-19 hastalarında yoğun bakım ihtiyacını arttırdığı çeşitli çalışmalarda bildirilmiştir. Diğer taraftan özellikle pandemi ilk aylarında **“evde kal”** günlerinde beslenme alışkanlıklarının değişmesi, açlık dışında stress-endişe gibi duyguların yeme davranışını tetiklemesi, aktivite azalması gibi yaşam tarzı değişikliklerine sekonder kilo alımı artmıştır. Bu bağlamda COVID-19 ile obezite arasında çift yönlü bir ilişkinin gelişmiş olmasından bahsedilebilir.

Bu araştırmanın amacı bir Obezite Merkezinde takipli olup COVID-19 pandemisi nedeniyle 3 ay takip/tedavilerine ara verilen ve normalleşme süreci ile tekrar takip programına alınan hastaların antropometrik ölçümlerinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Retrospektif, tanımlayıcı araştırmaya SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Obezite Merkezinde takipli olup 21-71 yaş arasında olan ve pandemi normalleşme süreci sonrası tekrar takip programına katılmayı kabul eden 143 obez hasta dahil edildi. Hastaların pandemi başlangıcındaki son kontrol ve normalleşme sürecindeki ilk kontrol antropometrik ölçümleri değerlendirildi.

Bulgular: Hastaların normalleşme sonrası ilk kontrollerindeki kilo ortalamalarının kısıtlama öncesi son kontrol kilo ortalamasına göre istatistiksel olarak anlamlı arttığı görülmüştür. Ancak VKİ, bel çevresi ve kalça çevresi ölçümlerinde anlamlı değişiklik saptanmamıştır.

Sonuç: Pandemi özellikle **“evde kal”** günleri genel popülasyonda olduğu gibi Obezite Merkezinde takipli obez hasta grubunda da yaşam tarzı değişikliği ile kilo alımına neden olmuştur. Tekrar takip programına aldığımız hastalarımıza verdiğimiz “pandemi sürecinde sağlıklı beslenme”, “evde fiziksel aktivite/egzersiz”, “açlık dışında yeme davranışını tetikleyen duygular ve bunlarla baş etme yolları” konu başlıklı eğitimler, uygulamalar ve terapilerle hastalarımızın olası ikinci bir **“evde kal”** günlerine hazırlıklı olması hedeflenmektedir.

Aile Hekimlerinin Yazdığı N-Asetil Sistein İçeren Reçetelerin Araştırılması

N. İpek Kırmızı¹, Volkan Aydın², Ömer Ataç³, Ahmet Akıcı⁴

¹ İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul

² İstanbul Medipol Üniversitesi, Uluslararası Tıp Fakültesi Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul

³ İstanbul Medipol Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul

⁴ Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

Amaç: Bronkopulmoner hastalıklar ve parasetamol zehirlenmeleri (antidot olarak) N-asetil sistein'in (NAC) kullanıldığı iki endikasyon olarak öne çıkmaktadır. Solunum yolu hastalıkları ile sıkça karşılaşan aile hekimlerinin NAC reçetelemesini inceleyen bir farmakoepidemiolojik çalışmaya ülkemizde rastlanmamıştır. Bu çalışmada, İstanbul'da aile hekimlerinin yazdığı NAC içeren reçetelerin ayrıntılarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu çalışmada 2016 yılında İstanbul'da hizmet sunan aile hekimleri arasından sistematik örneklemeyle seçilenlerin yazdığı reçeteler retrospektif olarak analiz edildi. Bu reçetelerin arasında tek tanı ve içerisinde NAC içeren (Anatomik Terapötik Kimyasal [ATC] kodu: R05CB01 olan) reçeteler çalışmaya dahil edildi. Reçete sahibi hastaların yaş ortalaması ve cinsiyet dağılımları saptandı. Ayrıca reçetelerdeki tanı dağılımı, toplam ilaç sayısı ve bu ilaçların ayrıntıları incelendi.

Bulgular: Çalışma periyodunda yazılan reçetelerin %1,9'unun NAC içerdiği (113.831 reçete) ve reçetelere toplam 372.317 ilaç yazıldığı saptandı. Hastaların %40,4'ü çocuk (yaş ortalaması: 6,5±4,9 ve erkek: %54,3), %48,9'u erişkin (yaş ortalaması: 41,1±13,2 ve erkek: %44,5) ve %10,7'si yaşlı (yaş ortalaması: 73,5±7,0 ve erkek: %55,5) idi. Çocuk ve erişkin yaş grubuna en sık "J06.9-Akut üst solunum yolu enfeksiyonu, tanımlanmamış" (sırasıyla; %20,6 ve %17,3) tanısı ile reçete yazılırken yaşlılara en sık "J20.9- Akut bronşit, tanımlanmamış" (%10,3) tanısı için reçete yazıldığı belirlendi. Yaş gruplarının hiçbirine parasetamol zehirlenmesi ile ilgili bir tanı yazılmadığı saptandı. Yaş gruplarının tamamında NAC'ın ardından en sık reçetelenen ilaç "R05X-Diğer soğuk algınlığı preparatları" (sırasıyla; çocuk: %18,3, erişkin: %16,7 ve yaşlı: %8,0) idi.

Sonuç: Bu çalışmaya göre aile hekimlerinin NAC içeren reçeteleri farklı yaş gruplarına solunum sistemi hastalıkları ekseninde benzeri paternlerle reçete ettikleri söylenebilir.

Tartışma soruları:

1-Birinci basamakta parasetamol zehirlenmesi tanısı beklenmeli miydi?

2-Çalışmanın devamında NAC ile birlikte reçetelenen hangi ilaç gruplarına odaklanılmalı?

Aile Sağlığı Merkezi Çalışanlarına Verilen Aşı Tereddüdüne Yönelik Motivasyonel Görüşme Tekniğine Dayanan Eğitim Müdahalesinin Etkinliği

Merve Akarsu, Saliha Serap Çifçili

Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Aşı kararsız ebeveynlerin sayısının artması nedeniyle, bebeklerin aşı alımını iyileştirmek için yeni ve etkili aşılama teşvik stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Yapılan çalışmalarda sağlık personellerinin aşı tereddüdü/reddi yaşayan ailelerle yaptığı motivasyonel görüşmelerin (MG), ebeveynlerin çocuklarını aşılatma motivasyonunu artırmaya yardımcı olabileceği ifade edilmiştir. Bu çalışmada, aile sağlığı merkezi çalışanlarına ve aile hekimlerine MG tekniklerine dayanan bir aşılama teşvik-eğitim müdahalesinin, sağlık profesyonellerinin öz yeterliliğine etkisinin ve bilgi-tutum değişikliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çocukluk döneminde aşılama ve MG tekniği hakkında bilgi içeren eğitim oturumu düzenlenmiştir. Eğitimi takiben standart simüle hasta görüşmesi düzenlenen katılımcılardan MG tekniğini kullanmaları istenmiştir. Bağışıklama konusunda katılımcıların MG bilgi ve becerilerini değerlendirmek için kullanılan, kısa bir yazılı anket olan Motivasyonel Görüşme Becerileri üç temel alanı kapsamaktadır; MG bilgisi, MG ile ilgili becerileri uygulama yeteneği, katılımcının MG kullanımında kendine güveni. Anket içeriğinin geçerliliği, araştırmacılar tarafından değerlendirilmiş ve sonuçlar iç tutarlılık, güvenilirlik, çoklu ön test-son test tasarımı kullanılarak analiz edilmiştir.

Sonuç: Aşılamaya özel MG eğitimi sağlık profesyonelleri için kolay öğrenilebilir ve ucuz bir yöntemdir. Aşı kararsız ebeveynler ile etkili iletişim kurma yeteneklerine ilişkin sağlık profesyonellerinin öz yeterliliğini arttırması beklenmektedir.

Tartışma Soruları:

1. Online eğitim oturumları yüz yüze eğitim oturumlarıyla etkinlik açısından fark oluşturur mu?
2. Daha fazla eğitim oturumu MG konuşmalarını daha verimli hale getirir mi?

Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarına Başvuran Hastaların Yeni Koronavirüs (COVID19) Enfeksiyonu Hakkındaki Algı, Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi

Ayşen Kutan Fenercioğlu¹, Nurver Turfaner Sipahioğlu¹, Günay Can², Osman Demir³, Semih Güllüoğlu¹, İyigün Gedik¹, Gül Ece Altıntaş⁴, Asena Coşgun⁵, Zekiye Gürcan⁶

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul

² İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul

³ Kağıthane 10 No'lu Aile Sağlığı Merkezi, İstanbul

⁴ Fatih 7 No'lu Aile Sağlığı Merkezi, İstanbul

⁵ Kartal 7 No'lu Aile Sağlığı Merkezi

⁶ Beşiktaş 7 No'lu Aile Sağlığı Merkezi, İstanbul

Giriş: Çalışmamızda birinci basamak sağlık kurumlarına başvuran hastaların yeni koronavirüs (COVID-19) hakkındaki bilgi, davranış ve tutumları araştırılacak olup, araştırmanın sonuçları doğrultusunda halkın bu konu hakkındaki bilgi durumu, eksik, yanlış bilgi ve davranışları da tespit edilerek kamuoyunun bilinçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmamıza, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Polikliniği ile İstanbul Kartal 7 no'lu Aile Sağlığı Merkezi, Beşiktaş 7 no'lu Aile Sağlığı Merkezi, Fatih 7 no'lu Aile Sağlığı Merkezi, Kağıthane 10 no'lu Aile Sağlığı Merkezine başvuran 18-65 yaş arası akli melekesi yerinde olan, dil bariyeri olmayan ve çalışmaya katılmayı kabul eden hasta ve hasta yakınları dahil edilmektedir. Bu kriterleri karşılamayan ve demansı olan, psikiyatrik rahatsızlığı olan, konuşma ve okuma bozukluğu bulunan katılımcılar çalışmamızdan dışlanacaktır. Çalışmamız için Sağlık Bakanlığı Bilimsel Araştırma kurulu onayı sonrası, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan onay alınmıştır. Çalışmamıza katılan hasta ve hasta yakınlarına sorumlu ve yardımcı araştırmacılar tarafından yüzyüze görüşülerek anket uygulanmaktadır. Anket formumuz 63 sorudan oluşmaktadır, ilk 15 soruda demografik özellikler sorulmaktadır, 6 soru açık-uçlu olup geriye kalan 42 soru Likert ölçekleri ile hazırlanmıştır. Verilerinin değerlendirmesinde SPSS For Windows 15 kullanılacaktır. Çalışmamız kesitsel tanımlayıcı bir araştırmadır. Verilerin özetlenmesinde normal dağılım gösteren değişkenlerde (parametrik) ortalama±standart deviasyon (SD), normal dağılım göstermeyen değişkenlerde (nonparametrik) median (minimum-maksimum) değerler kullanılacaktır. Normal dağılım gösteren değişkenlerin gruplar arası karşılaştırılmalarında, ikili karşılaştırmalarda Student-t ve üçlü karşılaştırmalarda ANOVA testi kullanılacaktır. Normal dağılım göstermeyen değişkenlerin gruplar arası karşılaştırmalarında ise Ki-kare testi kullanılacaktır. Analizlerde parametreler arasında ilişki değerlendirmesinde Pearson korelasyon testi kullanılacaktır. Anlamlı çıkan sonuçlar için Multifaktöryel Regresyon analizi yapılacaktır. Birinci tip hata için anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilecektir.

Bulgular: Çalışmamız veri toplama aşamasındadır. Şu ana kadar toplam 440 anket doldurulmuş olup hedefimiz 600 katılımcıyı dahil etmektir.

Sonuç: Çalışmamızın sonunda halkımızın yeni koronavirüs (COVID-19) hakkındaki bilgi ve algısı, korunma yolları farkındalığı ve bu doğrultuda davranış ve tutumları belirlenecektir.

POSTER BİLDİRİLER

(Bildiriler Sunum Sırasına Göre Dizilmiştir)

Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Kullanımının Yeme Tutumu ve Beden Algısı Üzerine Etkisinin Araştırılması

Sevinç Olgun¹, Kenan Topal², Hüseyin Aksoy³

¹ Adana Şehir Eğitim Araştırma Hastanesi

² Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

³ SBÜ Adana Şehir Eğitim Araştırma Hastanesi

Giriş: Sosyal medya kullanımı tüm yaş gruplarında hızla artmaktadır. Bu platformlarda içerik üretip paylaşmak her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Sosyal medya özellikle toplumun davranışlarını etkilemesi bakımından önemlidir. Bazı araştırmalar kişilerin özgüvenlerinin sosyal medya aracılığı ile manipüle edilebileceğini göstermektedir. Sosyal medyada özellikle gençler sıklıkla fit kalmak amacıyla zayıf ve güzel buldukları insanların giyimlerini inceler veya onları takip eder. İnce olma ile ilgili etiketlenmiş içerikler hakkında arama yapma özellikle kadın adölesanlarda yaygın görülmektedir. İnternetteki gerçekçi olmayan incelikteki modeller idealleştirilerek kişilerde olumsuz beden algısının oluşmasına neden olunabilmektedir. Bu durumun yeme bozukluklarını tetiklediği de düşünülmektedir. Kişilerin neyi, ne zaman, ne kadar yiyeceği gibi konuları içeren yeme tutumu, yalnızca fizyolojik ve biyolojik ihtiyaçlarla sınırlı olmayıp; psikolojik ve toplumsal tutumlara bağlı olarak değişebilen bir kavramdır. Bu çalışmada özellikle risk grubu olan üniversite öğrencilerinde sosyal medya kullanımının yeme tutumu ve beden algısı üzerindeki etkisi araştırılacaktır.

Yöntem: Araştırma kesitsel araştırma olup Adana ili Çukurova üniversitesi öğrencileri üzerinde yapılacaktır. Öğrencilere Sosyal Medya Bağımlılık Ölçeği Yetişkin Formu (SMBÖ-YF), Yeme Tutum Testi (YTT) ve Beden Huzursuzluğu Testi (BHT) uygulanacaktır. Çalışmaya bilinen psikiyatrik ve kronik hastalıkları olan öğrenciler dahil edilmeyecektir. Verilerin analizi SPSS 21. paket programı ile değerlendirilecektir.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Bu çalışma ile sosyal medyanın üniversite öğrencilerinin yeme tutumu ve beden algısı üzerindeki etkisine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Tartışma Soruları:

Uygun katılımcı sayısı ne olmalı ?

Ölçekle ilgili önerileriniz olur mu ?

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları: Neden Bu Direnç?

Nur Paksoy

Fahri Kayahan ASM

Giriş: Bu çalışmanın amacı, Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) uygulamalarına direnç nedeni olarak hekimlerin bu bilim dalını yeterince tanımadıklarına dikkat çekmektir. Dünyada ve ülkemizde binlerce yıldır uygulanan GETAT dünyada modern tıbbın kapsamına daha hızlı girerken Ülkemizde 1991 yılında Akupunktur uygulamaları üzerine çıkarılan “Akupunktur Tedavi Yönetmeliği” bu alanda ilk düzenleme olmuştur(1). Dünya Sağlık Örgütü 2000 yılında “Geleneksel Tıp Araştırma ve Değerlendirme Metodolojileri Rehberi ” ,2014 yılında “Pekin Deklarasyonu”nu yayımlayarak GETAT uygulamalarına teşvik etmiştir. Bu düzenlemelerin ardından hekimlerin bakış açısı değişse de modern tıp camiasında GETAT uygulamalarına ciddi anlamda direnç devam etmektedir.

Yöntem ve Bulgular: Malatya ili Sağlık Bakanlığı onaylı sertifika sağlayan GETAT eğitimlerinin verildiği sayılı iller arasında yer almaktadır. Her yıl düzenli eğitimlerin verildiği ilimizde ortalama 100 kadar hekime sertifika sağlanmaktadır. Başvuran hekimlere öncesinde ve eğitim sonunda GETAT yöntemlerine bilgilendirildikten sonraki bakış açıları değerlendirilecektir.. Bulgular istatistikî yöntemlerle değerlendirilecektir.

Tartışma: Yıllarca usulüne uygun olmayan şekilde yetkisiz kişilerin uyguladıkları işlemler sonunda yetkin doktorların hizmet verme olanağı bulduğu sağlık hizmetlerine dönüşmüştür. Aslında eski ve köklü olan bu yöntemler her ‘yeni’ gibi birçok hekim tarafından geçersiz, yetersiz, yanlış uygulamalar olarak değerlendirilmektedir. Direncin nedeni olarak yapılan çalışmalarda; veri analizi olmaması, plasebo etkisi, bilimsel bulunmaması, tedavi yeterliliğinin net olmaması ortaya konmuşsa da aslında bu iddiaların tamamen bu görüşe sahip hekimlerin GETAT ve sonuçları ile ilgili ön yargılı oluşu ve yeterli bilgi sahibi olmamasından kaynaklanmaktadır(2,3).Bilgisizliğin önüne geçmek ve daha fazla kişinin hizmet vermesini sağlayabilmek adına tıp fakültelerinde derslerle tanıtılmalı, stajlarda eğitim olanakları ve GETAT anabilim dalları arttırılmalıdır. Bu eğitimi alan birçok aile hekimi uygulama yapma olanağı bulamaması maliyet etkin bu tedavinin yaygınlaşmasının önünde önemli engeldir. Sağlık Bakanlığı ‘nca ödeme kapsamında yapılabilecek değişikliklerle tercih edilebilirliği arttırılabilir.

Sorular

- 1 Sağlıkla ilgili olan her uygulama hakkında birinci basamak hekimleri bilgi sahibi olmalı mıdır?
- 2 Sizce GETAT uygulamalarını hekimler olarak ne kadar tanıyoruz?
- 3 Hekimlerin değerlendirilmesi ve bu eğitimlere dikkat çekilmesi için başka önerileriniz?

Obezitesi Olan Covid19 Hastalarında Pnömoni Sıklığının İncelenmesi

Ayşegül Yıldız¹, Vildan Mevsim²

¹ Dokuz Eylül University Faculty Of Medicine Department Of Family Medicine

² Dokuz Eylül University Faculty Of Medicine Department Of Family Medicine

Giriş: 1 Aralık 2019 tarihinde Çin'in Hubei bölgesinin başkenti olan Vuhan'da ortaya çıkan virüs, 30 Ocak 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından bir halk sağlığı acil durumu olarak ilan edildi. 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın ilan edildi. 23 Ekim 2020 tarihi itibarıyla dünyada 42.169.196 onaylanmış vaka, 31.268.238 iyileşen varken virüs nedeniyle 1.144.930 hasta hayatını kaybetti. COVID-19 hastalarının çoğunluğu hafif semptomlarla veya asemptomatik olmakla birlikte, bazı hastalarda şiddetli pnömoni, akut solunum sıkıntısı sendromu (ARDS), çoklu organ yetmezliği ve ölüm gelişir.

Obezite, bir bireyin enfeksiyonlara duyarlılığını artırarak, kronik inflamasyon durumu ve azalmış bağışıklık sistemi ile ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle, obezite COVID-19'un kötü ilerlemesi için bağımsız bir risk faktörü olarak gösterilmektedir.

Bu çalışmanın amacı; Obezitesi olan covid19 hastalarında pnömoni sıklığının incelenmesidir.

Yöntem: Çalışma analitik kesitsel modelde planlanmıştır. Çalışmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Pandemi polikliniğine 1 Nisan 2020 ve 20 Ekim 2020 tarihlerinde başvuran Covid+ ve vücut kitle indeksi 30 ve üzeri olan hastalar dahil edilecektir.

Araştırmada toplam 387 katılımcı incelenektir. Araştırma verileri Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği VKİ 'ye göre andropometrik değerlendirme tablosuna göre VKİ>30, covid + hastalar çalışmaya dahil edilecektir. Bu hastalarda bilgisayarlı tomografi ve akciğer grafisine göre pnömonideğerlendirme verileri alınacaktır. İstatistiksel analizlerde tanımlayıcı analizler, ki kare, t testi ve lojistik regresyon analizi yapılacaktır.

Bulgular: Ana bağımlı değişken pnömoni varlığı, ana bağımsız değişken vücut kitle indeksi olup diğer bağımsız değişkenler yaş, cinsiyet, komorbid hastalıklar (DM, HT, kardiyovasküler hastalıklar) olarak incelenecektir.

Sonuç: Araştırma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. VKİ 25-29.9 olan hastaları da dahil edelim mi?

2. Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Birinci Basamağa Başvuran Ebeveynlerde, Çocuklarının Psikoseksüel Gelişim Evreleri Hakkında Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Araştırılması

Merve Bayramoğlu, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşe Nur Gül

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Freud'un psikoseksüel gelişim kuramına göre erken çocukluk yaşantıları kişiliğin gelişmesinde önemli rol oynar ve bu dönemdeki yaşantılar yetişkinlik yıllarındaki kişilik özelliklerinin temelini oluşturur. Bu çalışmada amacımız birinci basamağa başvuran ebeveynlerde, çocuklarının psikoseksüel gelişim evreleri hakkında bilgi düzeylerini araştırmak, tutum ve davranışlarını ölçmektir.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırma 1-31 Mayıs 2020 tarihleri arasında Adana ilinde belirlenecek olan bir aile sağlığı merkezindeki bir birime başvuran, 0-18 yaş arası çocuk/çocukları olan tüm ebeveynler üzerinde gerçekleştirilecektir. Ebeveynlerin , çocuklarının psikoseksüel gelişimi hakkındaki bilgi düzeyleri, Freud'un Psikoseksüel Gelişim Kuramı'na göre (Oral Dönem, Anal Dönem, Fallik Dönem, Gizil Dönem, Genital Dönem) oluşturulacak beşli likert tipi (1 en az, 5 en çok) maddeler içeren anket sorularıyla değerlendirilecektir. Ebeveynlerin tutum ve davranışlarını ölçmek için de yine aynı kurama göre hazırlanacak beşli likert tipi maddeler içeren sorular sorulacaktır. $p < 0,05$ değeri anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular: Ebeveynlerin, çocuklarının psikoseksüel gelişim evreleri hakkında bilgi sahibi olmaları, bu evrelere uygun tutum ve davranış geliştirmeleri çocuklarının kişilik gelişiminde önemli rol oynayacaktır.

Sonuç: Ebeveynlerin, çocuklarının psikoseksüel gelişim evreleri hakkında bilgi sahibi olmaları, buna uygun tutum ve davranış geliştirmeleri açısından faydalı olacaktır. Aile hekimlerinin de bu yönde uygulamalarını pekiştirmelerinin ebeveynlerin tutum ve davranışları üzerine olumlu katkıları olacaktır.

Tartışma Soruları:

- 1) Ebeveynlerin, çocuklarının psikoseksüel gelişim evreleri hakkındaki bilgilerinin sorgulanması için farklı önerileriniz var mıdır?
- 2) Psikoseksüel gelişim evrelerinin sorgulamasını sadece erken çocukluk dönemine mi özgü yoksa çocukluk dönemi sonuna kadar mı yapmalıyız?
- 3) Önerdiğiniz dışlama kriterleri var mıdır?

Sigara Bırakma Danışmanlığı İçin Başvuran Hastalarda Ruhsal Durum Değerlendirmesi

Zafer Yaşlıca, Olesya Aksel, Nevin Küçüktepe, Okay Başak

Adnan Menderes Üniv. Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Abd

Giriş: Sigara içme alışkanlığı günümüzde en önemli sağlık sorunlarından birisidir. Bağımlılık potansiyeli nedeniyle ruh sağlığı sorunları içerisinde yer alan sigaranın, sağlık üzerine olumsuz etkileri vardır. Dahası ruhsal sorunları olan bireylerde sigara bağımlılığı daha fazla görülmekte ve bireyi daha fazla tehdit etmektedir. Çalışmamızın amacı ADÜ sigara bırakma polikliniğine başvuran hastaların ruhsal durum değerlendirilmesi idi.

Yöntem: Retrospektif tipteki araştırmaya ADÜ Aile Hekimliği Polikliniğine 1 Eylül 2017 - 31 Aralık 2019 tarihleri arasında sigara kullanımını bırakmak için başvuran sigara içicileri alındı. Veri toplama tütün kullanımını bırakma polikliniği izlem protokolü formu aracılığıyla yapıldı. Danışmanlık sürecinde hastaların ruhsal durumları değerlendirilmekte ve gerektiğinde psikiyatri bölümüne danışılmaktadır. Veri analizi SPSS 18.0 programı ile yapıldı. Tanımlayıcı istatistiksel yöntemlerin kategorik değişkenler için ki-kare testi kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edildi.

Bulgular: Çalışmaya 518 içici alındı. Yaş ortalaması 40,9 olan içicilerin çoğu erkekti. Başvuranların sigaraya başlama yaşı ortalama 16,9 ve toplam sigara içme yükü 27 paket/yıldı. Doksan yedi kişide (%18,7) psikiyatrik bozukluk saptandı; bunların çoğu depresyon (%78) tanısı almıştı. Diğer psikiyatrik rahatsızlıklar arasında anksiyete (%12), psikotik bozukluk (%13), bipolar bozukluk (%3), OKB (%3) vardı. Psikiyatrik bozukluklarkadınlarında daha sıklıkla ($p < 0,05$). Ruhsal bozukluğu olan hastaların 24'üne yeni tanı konmuş, bunların 21'ine ilaç tedavisi başlanmıştı.

Sonuç: Sigara bağımlılarında psikiyatrik bozukluk sık görülmektedir. Buradan hareketle psikiyatrik bozukluğu olan hastalarda sigara bırakma başarısının araştırılması planlanmıştır.

Sigara Bırakmanın Obstrüktif Apne Sendromu Semptomlarına Etkisi

Zeynep Ayaz¹, M.Çiğdem A.Kaya²

¹ Edremit İlçe Sağlık Müdürlüğü

² Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Abd

Giriş: Yetişkinlerde uyku bozukluklarının en önemlisi uyku apnesidir. Çünkü, ölüme yol açabilir ve sinsi seyreder. Obstrüktif uyku apne sendromu(OSAS), uyku sırasında üst solunum yolu atakları ile seyreden ve bunu sonucunda tekrarlayan hipoksiye neden olan bir hastalıktır.1976 yılında Guillenminault tarafından tanımlanmıştır¹. Prevelansı %2-4 arasındadır. En yaygın şikayetler; uykulama, uykudan sık uyanma, baş-eklem ağrıları, işte yorgunluk, sinirlilik, cinsel isteksizliktir. Obezite, kısa-kalın boyun,orta-ileri yaş, erkek cinsiyet, sigara-alkol tüketimi başlıca risk faktörleridir. Tanıda; anamnez, fizik muayene ve radyolojik görüntülemeler önemli olmakla birlikte altın standart polisomnografidir. Tedavide ise; genel önlemler, eşlik eden hastalıkların tedavisi, farmakoterapiler ve cerrahi uygulamalardır.^{2,3}Genel önlemlerin önemli bir aşaması da sigara içenlerde sigaranın bırakılmasıdır. Sigara üst solunum yolu mukozasında enflamasyona neden olur. Farklı çalışmalarda sigara içen hastalarda apne-hipopne indexi>10 bulunmuştur. Wisconsin Sleep Cohort çalışmasında sigara Obstrüktif Sleep Apne(OSAS) tanılı hastalarda, içmeyenlere göre orta veya ciddi OSAS oranı yüksektir. Sigaranın bırakılma süresi ve bırakma yöntemi OSAS' ı etkileyebilir⁴. Uzun dönemde uyku kalitesinin olumlu etkilendiği görülmüştür. Geniş bir epidemiyolojik çalışmada ise sigara içenler, bırakanlara göre daha yüksek oranda uyku bozukluğu gösteriyor.

Amaç: Sigara içmekte iken bırakan OSAS'lı kişilerde sigara bırakmanın uyku kalitesi üzerindeki etkisinin ortaya konulması.

Metod: Araştırma Evreni:Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Sigara Bırakma Polikliniği'ne başvuran hastalar. Katılımcılar:18 yaş üstü, sigara içen.uyku apnesi-horlama şikayeti-tanısı olan hastalar.

Hastalara demografik özelliklerini içeren bir anketin yanı sıra OSAS semptomlarında değişikliği ölçmek için düzenlenmiş olan Berlin Anketi uygulanacaktır. Berlin anketi sigara bırakma polikliniğine ilk başvuruda ve 1,3 ve 6. ay kontrolünde uygulanacaktır.

Bulgular: Bağımlı değişkenler OSAS semptomları,bağımsız değişkenler;sigara kullanım alışkanlığı,demografik özellikler.

Araştırma Soruları:

Oksimetre veya spirometre kullanımı çalışmaya katılabilir mi?

Evde uyku apne testi uygulanabilir mi

Birinci Basamak Hekimlerinin Akromegali ile İlgili Bilgi ve Tutumları: Çok Merkezli Uluslararası Çalışma

Ayşen Kutan Fenercioğlu¹, Nurver Turfaner Sipahioğlu¹, Ebru Ünür², Cem Sulu³, Pınar Kadioğlu³

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul

² Mesudiye Aile Sağlığı Merkezi, Mesudiye, Ordu

³ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Endokrinoloji, Metabolizma ve Diyabet Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Akromegali seyrek görülen bir hastalıktır. Fakat tanı konulmasında gecikildiği ve tedavi edilmediği zaman çeşitli komplikasyonlara ve komorbiditelere yol açarak hastaların yaşam kalitesini bozabilir. Bu çalışmanın amacı; Türkiye’de ve dünyada, hastaların sağlık sistemiyle ilk temas noktası olan birinci basamak hekimlerinin akromegaliyle ilgili bilgi ve tutumlarını değerlendirmektir.

Yöntem: Çalışmamızda Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde hazırlanmış olan 33 soruluk anket yüzyüze ve internet üzerinden uygulanacaktır. Ankette akromegalinin tanısı, belirtileri, klinik ve laboratuvar bulguları ile ilgili 3’lü Likert ölçeği ile hazırlanmış sorular yer almaktadır. Hekimlere internet üzerinden ulaşabilmek için kişisel posta adresleri ve “Google Forms” kullanılacaktır. Türkiye ve yurtdışındaki aile sağlığı merkezlerinde çalışan tüm birinci basamak hekimleri, aile hekimliği uzmanları ve aile hekimliği asistanları çalışmaya dahil edilecektir. Anket verilerinin değerlendirmesinde SPSS For Windows 15 kullanılacaktır. Çalışmamız kesitsel tanımlayıcı bir araştırmadır. Verilerin özetlenmesinde normal dağılım gösteren değişkenlerde (parametrik) ortalama±standart deviasyon (SD), normal dağılım göstermeyen değişkenlerde (nonparametrik) median (minimum-maksimum) değerler kullanılacaktır. Normal dağılım gösteren değişkenlerin gruplar arası karşılaştırılmalarında, ikili karşılaştırmalarda Student-t ve üçlü karşılaştırmalarda ANOVA testi kullanılacaktır. Normal dağılım göstermeyen değişkenlerin gruplar arası karşılaştırılmalarında ise Ki-kare testi kullanılacaktır. Analizlerde parametreler arasında ilişki değerlendirmesinde Pearson korelasyon testi kullanılacaktır. Anlamlı çıkan sonuçlar için Multifaktöryel Regresyon analizi yapılacaktır. Birinci tip hata için anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilecektir.

Bulgular: Çalışmamıza etik kurul onayı alınır alınmaz başlanacaktır. Etik kurul dosyası Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu’na verilmiştir.

Sonuç: Çalışmamızda Türkiye ve yurtdışında birinci basamak hekimlerine yapılacak anket ile hekimlerin akromegali konusundaki bilgi düzeyleri ve tutumları tespit edilebilecek, Türkiye ve yurtdışındaki hekimler arasında karşılaştırma yapılabilecektir. Türkiye’de birinci basamak hekimlerinin akromegali konusunda bilinçlendirilmesinin gerekliliği anlaşılabilir ve ileride bununla ilgili yapılacak çalışmalara ön ayak olacak veriler sağlanabilecektir.

İnsülin Kullanan Erişkin Diyabet Hastalarında Hipoglisemi Korkusu ile Karbonhidrat Sayımı Bilgisi ve Uygulaması Arasındaki İlişki

Süleyman Yıldız, Dilek Güldal

Dokuz Eylül Üniversite Hastanesi

Giriş: Hipoglisemi sırasında ortaya çıkan belirtiler, hissedilen duygular, yalnızken hipoglisemiye girme, daha önce sık hipoglisemik atak geçirmiş olmak gibi nedenlerden dolayı diyabetli bireyler hipoglisemi korkusunu çok sık yaşamaktadır. Yaşadıkları korku sebebiyle diyabetli bireylerin kan glikoz seviyelerini yüksek düzeyde tutma davranışı sergiledikleri gösterilmiştir. Bundan dolayı uzun dönemde kronik komplikasyonların çıkması hızlanmakta, diyabete uyumu ve metabolik kontrolü olumsuz yönde etkilemektedir. Karbonhidrat sayımı yöntemi ile diyabetli bireyler kan şekereye etki eden besinleri ve bu besinleri günlük değişikliklere göre beslenme planlarına entegre etmeyi öğrenmektedirler. Karbonhidrat sayımı metodunu uygulayan diyabetlilerin insülin dozları ve yaşam kalitesi üzerine olumlu etkileri gösterilmiştir. Biz de bu çalışmamızda insülin kullanan erişkin diyabet hastalarında hipoglisemi korkusu ile karbonhidrat sayımı bilgisi ve uygulaması arasındaki ilişkiyi saptamayı amaçladık.

Yöntem: Dokuz Eylül Üniversite Hastanesi Endokrin Polikliniğine başvuran en az 132 diyabet hastası üzerinde kesitsel analitik bir çalışma yapılacak. Hastalara sosyodemografik özelliklerin ve hastalığına ilişkin bilgilerin sorgulandığı anket formu, hipoglisemi korku ölçeği, Beslenme Bilgi Düzeyi Skorlanması anketi, HAD ölçeğinin anksiyete alt ölçeği uygulanacaktır.

Hipoglisemi korku ölçeği davranış ve kaygı olarak 2 alt gruptan oluşmaktadır. Geçerlilik ve güvenilirliği 2009 yılında Ö.Erol tarafından yapılmıştır. HAD(hastane anksiyete depresyon ölçeği) depresyon ve anksiyete olarak iki alt gruptan oluşmaktadır. Geçerlilik ve güvenilirliği 1997 yılında Ö. Aydemir, T. Güvenir, L. Küey, S. Kültür tarafından yapılmıştır. Beslenme Bilgi Düzeyi Skorlanması anketi Kübra Yıldız tarafından TÜRKİYE'DEKİ YOĞUN İNSÜLİN TEDAVİSİ ALAN DİYABETLİ BİREYLERİN KARBONHİDRAT SAYIMI METODUNU KULLANIM DURUMLARININ HBA1C DÜZEYLERİNE ETKİSİ isimli tez çalışmasında kullanılmak üzere geliştirilmiş bir ankettir. Verilerin istatistiksel analizi için SPSS programı aracılığıyla planlanan analizler kullanılacaktır.

Bulgular

Bağımlı Değişkenler: Hipoglisemi korkusu

Bağımsız değişkenler: Sosyo-demografik ve hastalığa ilişkin bireysel özellikler, karbonhidrat sayımı bilgisi, uygulaması, anksiyete durumu

Sonuç: Çalışmamız hipoglisemi korkusuna neden olabilecek faktörlerin daha iyi anlaşılması ve bu korkunun azaltılmasına yönelik yapılabilecek çalışmaların belirlenmesinde yol gösterici olacaktır.

Tartışma Soruları

- 1)Çalışma için farklı ölçüm araçları kullanılabilir mi?
- 2)Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

İlk Temas, Açık Erişim, Tüm Sağlık Sorunları Çekirdek Yeterliliği İlkesinde Otizm Tanısı

Ayşe Şahin, Cüneyt Ardıç

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Otizm spektrum bozukluğu(OSB); etiyolojisinde genetik temelin yer aldığı, çevresel

etmenlerin epigenetik etkileşimlerle riski arttırdığı ve nöronların bağlantılarını etkileyen, genellikle erken çocukluk çağında başlayan, sosyal-iletişimsel alanda belirgin yetersizlik ve sınırlı, tekrarlayıcı davranışlar ve ilgi alanlarıyla karakterize bir klinik tablodur. Center for Disease Control'ün 2012 yılında yayınlanan raporunda OSB prevalansı 1/68 olarak bildirilmekte, erkeklerde kızlardan 3-4 kat daha fazla görülmektedir.

Olgu: Altı yaşında ikiz eşi olan erkek hasta öksürük ve balgam şikayetleriyle aile hekimliği polikliniğimize başvurdu. Hastaya "Akut Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu" tanısı koyularak tedavi başlandı. Muayene süresince hasta ajite ve korkuluydu, dikkatini toplayamıyor, göz teması kurmuyor, sorulara ve uyarılara yanıt vermiyor, bağırma ve ağlamayla birlikte saldırgan özellikler gibi ikizinden belirgin davranışsal farklılıklar sergiliyordu. Hastanın özgeçmiş sorgulandığında 45 yaşındaki baba ve 35 yaşındaki annenin in vitro fertilizasyon yöntemiyle 35 hafta 4 günlük 2650 gr doğduğu, 8 ay anne sütü aldığı, 2 yaş civarında tek kelime konuşabildiği, genel olarak nörogelişimsel sürecin ikizinden daha geride olduğu ortaya çıkmıştır. İkizi kreşe gidiyor ancak olgumuz istemediği için kreşe gitmiyormuş. Herhangi bir ameliyat-travma öyküsü, eşlik eden nörolojik hastalık yoktu. Anne-baba akraba değildi, ailede herhangi bir psikiyatrik hastalık öyküsü yoktu. Hasta 2 yaşlarındayken günde 4-5 saat tablet ve telefonda vakit geçiriyormuş ve bu durum yemek yeme esnasında da devam ediyormuş. Günün büyük bir kısmını televizyonda reklam izleyerek geçiriyormuş. Tüm durumlar dikkate alınarak otizm şüphesi üzerine hasta çocuk psikiyatri polikliniğine yönlendirildi. Yapılan inceleme sonucu üç yıl önce hastamızın konuşmasının ikiziyle aynı dönemde başlamaması üzerine ilk defa çocuk psikiyatri polikliniğinde değerlendirilmiş, otizm ön tanısıyla 3 ay sonra kontrole gelmesi önerilmiş. Kontrole gelmeyen hasta aile hekimliği polikliniğimizdeki değerlendirme sonucu yönlendirilmesiyle "Otizm" tanısı aldı.

Sonuç: Otizmde erken tanı sonucu erken davranışçı müdahale uygulamalarının günlük iletişim becerilerini, toplumsal yeterlilik ve yaşam becerilerini, ifade edici ve alıcı dil gelişimini iyileştirdiği bilgisi göz önüne alınarak aile hekimlerinin çocukları erken yaşta dikkatlice değerlendirmesi gerekmektedir.

Ergen Yaşlarda Suisit Ve Riskli Davranışlara Neden Olan Faktörlerin Araştırılması ve Değerlendirilmesi

Gülşah Demirhan, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Suisit toplumumuzda giderek artan ölüm nedenlerinden biridir. Gençlerde ölüm nedenleri arasında ikinci sırada yer aldığı gösterilmiştir. Bu durumun önüne geçilebilir olması nedene yönelik araştırmaları arttırmıştır. Ergenler; aile ilişkileri, okul başarısı, rehberlik desteği, arkadaşlık ilişkileri, gelir durumu ve bu gibi faktörlerden etkilenebilirler. Suisiti önlemede öncelikli hedeflerden biri buna neden olan risk faktörlerini ve riskli grubu tespit edip önlem almak olmalıdır. Önceden alınacak tedbirler uzun dönemde intiharların önüne geçilmesinde büyük önem taşımaktadır.

Yöntem: Araştırma teori geliştirme aşamasındadır. Bu kesitsel tanımlayıcı çalışma Adana Şehir Hastanesi Çocuk Acil Servisi'ne suisit veya ölümcül olmayan riskli davranışlarla başvuran 18 yaş altı ergenleri kapsamaktadır. Sosyodemografik verileri de içeren yapılandırılmış bir anket formu ile çocuk ve aile ile yüzyüze görüşülmesi planlanmıştır. Depreyon düzeyleri yüzyüze görüşülerek Beck depresyon ölçeği ile belirlenecektir. Verilerin analizi spss 21.0 programı ile değerlendirilecektir. $p < 0.05$ değeri anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular: Araştırma fikir aşamasındadır. Araştırmadaki bağımlı değişken kişinin suisit girişimi yada fiziksel olarak kendisine zarar verme durumu; bağımsız değişken başta sosyodemografik veriler olmak üzere anksiyete, depresyon, madde kullanımı, vb...

Sonuç: Bölgemizde ergenlerde intihara etki eden öncelikli etiyoloji araştırılıp farklı bir risk faktörü olup olmadığını öğrenebilir, risk faktörü varsa bu soruna yönelip ve bununla ilgili farkındalık oluşturularak katkı sağlanabilir. Diğer literatür sonuçlarıyla bir farklılık olup olmadığını değerlendirip ülke ve dünya verileriyle karşılaştırabiliriz.

Tartışma soruları:

Bağımsız değişkenler için önerileriniz nelerdir?

Sigara Bırakma Sürecinde Tip 1 Diyabet Tanısı Alan Bir Olgunun Birinci Basamakta Yönetimi

Selin Adatepe Yapıcı, Muhammet Hasar, Ayşe Elif Özmen, Z.Yelda Özer, Sevgi Özcan

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD

Giriş: Vareniklinin diyabete yatkınlık oluşturabileceği, diyabeti tetikleyebileceği ve glikoz kontrolünü olumsuz etkileyebileceği bildirilmiştir. Bu bildiride sigara bırakma sürecinde Tip 1 diyabet tanısı alan bir olgunun birinci basamakta yönetimi tartışılacaktır.

Olgu: Eğitim Aile Sağlığı Merkezi'ne kayıt olmak için başvuran 21 yaşındaki erkek hastanın sigara içtiğinin saptanması üzerine sigara bırakma danışmanlığı süreci başlatıldı. Yüksek düzeyde bağımlılık saptanan hastaya farmakolojik tedavi önerildi. Hastanın maliyet nedeniyle ilaçlarını alamayacağını bildirmesi üzerine, ilaç temini için sigara bıraktırma merkezlerine yönlendirildi. Bu süreçte hastaya danışmanlık hizmetlerinin devam edebileceği bilgisi verilmesine ve telefonla aranmasına rağmen hastayla iletişim kurulamadı. İlk başvurudan iki ay sonra polikliniğimize yeni gelişen diyabet hastalığı nedeniyle şeker ölçüm çubuklarını yazdırmak için başvuran hastanın dış merkezde sigara bıraktırma polikliniğine başvurduğu, o gün yapılan tetkiklerinde açlık kan şekerinin 202 mg/dl olarak ölçüldüğü, hastaya vareniklin başlandığı, yaklaşık üç hafta tedaviye devam ettiği, ağız kuruluğu şikayeti artınca aynı dış merkezin dahiliye bölümüne başvurduğu, HbA1C değerinin 14 gelmesi üzerine diyabet tanısıyla üç gün dahiliye servisinde yatırıldığı, insülin reçetesiyle taburcu edildiği, herhangi bir eğitim almadığı öğrenildi. Soy geçmişinde amcasında Tip 1 diyabet olduğu öğrenilen hastanın tanısını kabullenmede zorluk yaşadığı, diyabetin ilaç kullanımına bağlı olduğunu ve geçici olabileceğini düşündüğü saptandı. Kilosu 48 kg olan hastanın (Boy:164 cm, VKİ: 17,8 kg/m²) poliklinikte kan şekeri 62 mg/dl ölçüldü. Evde de bir kez gece 54 mg/dl ölçüldüğü öğrenildi. Tıbbi ve sosyal endikasyon nedeniyle yatış düşünülen hasta endokrin ile konsülte edildi, ancak ayaktan tetkik ve tedavi planlandı. Hipoglisemi atakları olması nedeniyle insülin dozları düzenlenen hastaya ve yurttan birlikte kaldığı arkadaşına ana/ara öğün, hipoglisemi, insülin kullanımı ve şeker ölçümü ile ilgili eğitim verildi. Hastaya diyetisyen ve psikolog randevusu ayarlandı.

Tartışma Soruları:

1. Bu hastada vareniklin süreci nasıl etkilemiş olabilir?
2. Fırsatlar değerlendirilse ve bu hastanın tanısı erken konmuş olsaydı tıbbi ve sosyal açıdan neler farklı olurdu?
3. Bu olgunun bir dergide yayınlanabilmesi ile ilişkili görüş ve önerileriniz nelerdir?

Elektronik Spor Uygulamaları Kullanan 10-19 Yaş Arası Adolesanların Yaşam Kalitesi Durumunu ve Etkileyen Faktörlerin İlişkisinin İncelenmesi: Kesitsel Çalışma

İsmail Cebeci¹, Alper Yusuf Mercan², Vildan Mevsim¹

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

² Abdi İbrahim İlaç San. ve Tic. A.Ş.

Giriş: E-Spor, dünyada hızla yaygınlaşan, online oyunlar üzerine kurulu bir spor dalıdır. Elektronik spor, dünyanın dört bir yanından kişilerin internet aracılığıyla buluşup oyun oynayabileceği ya da belli zamanlarda düzenlenen uluslararası büyük elektronik spor organizasyonları aracılığıyla dünyanın farklı yerlerinden gelen insanların buluşup, oyun oynayabilecekleri bir spor olarak tanımlanabilir.

İnternet kullanımına bağlı uzun süreli ekran karşısında oturma, dengesiz beslenme, tekrarlayan hareketler çeşitli ortopedik, psikiyatrik ve metabolik sorunlar ortaya çıktığı bildirilmektedir. E-spor son yıllarda yaygınlaşmış olması nedeniyle ona bağlı ortaya çıkan sağlık sorunları ile ilgili çok az çalışma bulunmaktadır. Çalışmanın amacı, elektronik spor uygulamaları kullanan 10-19 yaş arası adolesanların yaşam kalitesi durumunu ve etkileyen faktörlerin ilişkisinin incelemektir.

Yöntem: Araştırma kesitsel analitik çalışma olarak planlanmıştır. E-spor uygulaması kullanan adolesanlar çalışmaya dahil edilecektir. %95 güven düzeyi, %50 prevalans ve 0,05 hata payı olacak şekilde, örneklem sayısı 384 olarak belirlenmiştir. Veriler online olarak toplanacaktır. Veri toplama aracı olarak sosyodemografik veri formu ve SF-36 sağlık anketi kullanılacaktır. SF-36, fonksiyonel durum, iyi olma hali ve sağlığın ayrıntılı değerlendirilmesini içeren 3 temel sağlık alanını değerlendirir. Veri analizinde tanımlayıcı analizler, khi kare, t testi kullanılacaktır.

Bulgular: Araştırmanın bağımlı değişkeni yaşam kalitesi durumu olup, bağımsız değişkenleri sosyodemografik özellikler, internet ve bilgisayar kullanım özellikleridir.

Sonuç: E-spor yeni gelişen bir alan olması nedeniyle literatürde bu konuda çalışmaya az rastlanmaktadır. Çalışmamız E-spor oyuncularının sağlık sorunlarını ve etkileyen durumları saptayacak olup, bu konuda literatüre katkı sağlayacaktır.

Tartışma Soruları:

Sağlık sorunlarının saptanması için başka bir ölçüm aracı kullanılabilir mi?

Online veri toplama yöntemi konusunda yaşanabilecek sorunlar nelerdir?

Yakınını Kaybeden Kişilerin Kübler-Ross Teorisine Göre Yas Aşamalarının ve Algılanan Sosyal Desteklerinin Belirlenmesi

Özge Vahapoğlu, Hüseyin Aksoy, Kenan Topal

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Yas değer verilen birinin ölümü sonrasında bireyin hayatını her yönü ile etkileyen çok boyutlu zorlu bir süreçtir. Kübler-Ross'un teorisine göre yas 5 aşamadan oluşmaktadır. İnkâr, öfke, pazarlık, depresyon ve kabullenme. Bu çalışma ile amacımız birinci derece yakınını kaybeden kişilerin bu teoriye göre hangi aşamada oldukları, algıladıkları sosyal desteğin belirlenmesi ve bu ikisi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesidir.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu araştırmanın 1 Mayıs-30 Haziran 2020 tarihleri arasında Adana ilinde 5 birimli 3 adet ASM'ye kayıtlı nüfus içerisinde en az 1 yıl öncesinde birinci derece yakınını kaybetmiş gönüllü 100 kişi ile yapılması planlanmaktadır. Kişilere yas reaksiyonu aşamaları anlatılıp sonrasında yüz yüze görüşme yöntemi ile 5'li likert tipi yapılandırılmış bir anket formu uygulanacaktır. Anket sonucunda kişilerin bu teoriye göre hangi aşamada oldukları belirlenecektir (inkar, öfke, pazarlık, depresyon, kabullenme). Ardından tüm katılımcılara çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeği uygulanacaktır. Zihinsel engeli olanlar, şizofreni gibi gerçeği değerlendirme yetisi kaybolmuş hastalık tanıları olanlar ve iletişim kurmada zorluk yaşanan kişiler çalışmaya dahil edilmeyecektir. $P < 0,05$ değeri anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular: Çalışmamız henüz "bir fikrim var" aşamasındadır.

Sonuç: Çalışmamız henüz "bir fikrim var" aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1-Çalışmaya dahil edilecek erişkinlerde yaş sınırlaması olmalı mı?
- 2-Çalışmaya dahil edilecek kişilerde kayıp süresini en uzun ne kadar almalıyız?

Bir Üniversite Hastanesinde Fiziksel Tıp Ve Rehabilitasyon Konsültasyonlarının Geriye Dönük Değerlendirilmesi

Dilek Özge Zincir Erçin

**Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon AD. Uzman Doktor*

Giriş: Konsültasyon; bir olgunun takip ve tedavisi konusunda olgunun hastalığı ile ilgili hekim veya hekimlerin fikrini alma ve bu fikir ve öneriler doğrultusunda olgunun izlemine yön verme anlamına gelir.

Amaç: Çalışmada 3. Basamak bir üniversite hastanesinde 1 yıl içinde Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon kliniğinden değerlendirilmek üzere istenen konsültasyonların tanı, istenme amacı, isteyen klinik branşların analizinin yapılması amaçlanmıştır

Yöntem: Bu çalışma Kafkas Üniversitesi Hastanesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon kliniğinde gerçekleştirilmiştir. 1 Ocak 2019 ile 31 Aralık 2019 tarihleri arasında Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon kliniğinden konsültasyon istenen hastaların kayıtları retrospektif olarak incelenerek yaş, cinsiyet, tanı ile konsültasyon istenen klinik verilerine ulaşılmıştır

Bulgular: 1 Yıl içinde konsültasyon istenen toplam 191 hastanın %48.2'si kadın (n=92), %51.8 'si erkek (n=99) olarak saptandı. Fiziksel Tıp ve rehabilitasyon kliniğinden en fazla konsültasyon isteyen bölüm %30.9 ile Nöroloji kliniği olmuştur. 2. sıklıkla Anestezi (%20.6), Aile hekimliği kliniği ise %5.2 sıklığında konsültasyon istemiştir.FTR kliniğinden en fazla serebrovasküler hastalık (%31.4), 2. sıklıkla immobilizasyon %30.9 ve 3. sıklıkla artrit %9.9 tanılarıyla konsültasyon istenmiştir.Aile hekimliği kliniğinden istenilen hastaların %30.9'una ayırıcı tanı için, %63.4'üne medikal tedavi planlanması için %5.8'ine ise egzersiz planlanması için konsültasyon istenmiştir

Sonuç: Kafkas Üniversitesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon AD'den 1 Ocak 2019 ile 31 Aralık 2019 tarihleri arasında istenilen konsültasyonların incelendiği bu retrospektif çalışmada; FTR kliniğinden en fazla konsültasyon isteyen 2 kliniğin Anestezi ve Nöroloji olduğu ve bu sonuca paralel olarak da istenilen tanıların serebrovasküler hastalık ve immobilizasyon olduğu tespitine varılmıştır.

Tartışma: Bu çalışmada FTR kliniğinden en fazla sayıda konsültasyonun Nöroloji branşından 2. Sıklıkla Anestezi branşından konsültasyon istendiği tespit edilmiştir. Bunun sebebinin ise immobilizasyon ile sonuçlanan serebrovasküler hastalık vakalarında hastanın tekrar günlük yaşama kazandırılması farkındalığının bu iki branş hekimlerince fazla olduğu düşünülmektedir.Aile hekimliği branşından ise en sık ayırıcı tanı için FTR kliniğinden konsültasyon istenmesinin altta yatan sebebinin sık görülen kas iskelet sistemi hastalıkları konusunda aile hekimlerinin yeterli farkındalığa sahip olmaları nedeniyle oldukları düşünülebilir. Bu farkındalığın artmasına katkıda bulunulmak için uzmanlık eğitimi esnasında FTR kliniği rotasyonunun eğitime eklenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Tartışma Sorusu:

- FTR kliniğinden neden Anestezi ve Nöroloji kliniğinden daha sıklıkla konsültasyon istemektedir
- Aile hekimliği branşından hangi hastalıklar nedeniyle medikal tedavilerin düzenlenmesi için FTR kliniğine konsültasyon istenmektedir

Çocuklarında Atopik Dermatit Olma Durumunun, Ebeveynlerde Evlilik İçi Çatışma ve Ebeveynlik Stresi ile İlişkisinin İncelenmesi

Tuğba Özkent, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Atopik dermatit (AD), şiddetli kaşıntı, ciltte genel kuruluk ve bir alevlenme ve gerileme paterni ile karakterize kronik enflamatuar bir döküntüdür. Önemli sayıda çocukta AD astıma (% 50) ve alerjik rinite (% 75) doğru ilerler. AD sadece çeşitli fiziksel sorunlara neden olmakla kalmaz, aynı zamanda psikolojik sorunlara da yol açar; hastalar aşırı kaşıntı nedeniyle sık cilt hasarı ve uyku bozuklukları yaşarlar. Ayrıca depresyon, anksiyete, dikkat eksikliği, yorgunluk, huzursuz ruh hali ve agresif davranış gösterirler. AD'li çocukların ebeveynleri, tutarlı cilt nemlendirmesi, yiyecek hazırlama ve çevre yönetimi gibi AD'yi her gün sıkı bir şekilde yönetmeli ve ayrıca çocukların büyümesinin her aşamasında genel çocuk bakımını üstlenmek durumundadırlar. Bu nedenle, çocuğun yaşadığı sağlık sorunları, atopik hastalıkların özellikleri nedeniyle uzun dönemli tedavi gerekliliği, çocuğun günlük yaşantısına olan olumsuz etkileri ebeveynler üzerindeki baskıyı arttırmaktadır.

Ebeveynlik stresi, günlük ya da sosyal hayatta yaşanan genel stresten farklıdır. Ebeveynler, toplumun gerektirdiği rolleri yerine getirme sürecinde mevcut kişisel ve sosyal desteğe sahip olmadıklarını fark ettiklerinde stres yaşarlar. Bu ebeveynlik stresi, ebeveynlerin genellikle çocuk yetiştirme sorumluluklarından kaçınmalarına veya evlilik çatışmalarına neden olur.

Bu çalışmanın amacı ebeveynlerde, çocuklarında atopik dermatiti olma durumunun, ebeveynlik stresi ve evlilik çatışması ile ilişkisini saptamaktır.

Yöntem: Çalışma kesitsel analitik çalışma olarak tasarlanmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerine kayıtlı çocukların ebeveynleri çalışmaya alınacaktır. Örneklem sayısı %95 güven düzeyi, %50 sıklık ve 0,05 hata payı ile 387 olarak hesaplanmıştır. Veri toplama yüz yüze görüşme yöntemiyle yapılacaktır. Veri toplama araçları olarak; Hasta veri formu, Atopik Dermatit Puanlaması (SCORAD) indeksi, Evlilik Çatışma Ölçeği ve Ebeveyn Stres Ölçeği kullanılacaktır.

İstatistiksel analiz olarak; tanımlayıcı analiz, bağımlı ve bağımsız gruplarda t testi ve khi kare analizi kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Çalışma fikir aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Çalışma için farklı ölçüm araçları kullanılabilir mi?
2. Çalışmanın kısıtlılıkları neler olabilir?

Istanbul'da Çalışan Aile Hekimlerinin Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarına Yönelik Bakış Açıları

Ali Timuçin Atayoğlu¹, Mahmut Tokaç¹, Sibel Doğan¹, Abdullah Emre Güner², Erdoğan Kocayığit², Onur Öztürk³

¹ İstanbul Medipol Üniversitesi

² İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü

³ Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Giriş: Dünya Sağlık Örgütü, 2014–2023 Geleneksel Tıp Stratejisi kapsamında, üye ülkelerin kendi ulusal sağlık politikalarını mümkün olduğunca entegre bir düzlemde geliştirmeleri yönünde tavsiyede bulunmuş; bu entegrasyonun, özellikle de birinci basamak sağlık hizmetleri için yapılmasını önermiştir. Ülkemizde 2014 yılında yürürlüğe giren Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp (GETAT) Uygulamaları Yönetmeliği bu entegrasyona yönelik atılmış adımlardandır. Söz konusu yönetmelik kapsamında, 15 ayrı uygulama belirtilmektedir. Bu çalışmada, aile hekimlerinin GETAT uygulamaları üzerine bakış açıları, bilgi birikimleri ve deneyimleri araştırıldı.

Yöntem: İstanbul Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı bünyesinde görev yapmakta olan aile hekimlerine yönelik 18 soruluk çevrim içi anket uygulanmıştır.

Bulgular: 2019 yılı içinde çalışmanın yapıldığı dönemde 3868 aile hekimi görev yapmaktaydı. Anketi dolduran 324 hekimin cevapları araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan aile hekimlerinin %12'si uzman aile hekimidir. Katılımcıların %70'i konvansiyonel tıp ile birlikte GETAT uygulamalarının entegrasyonuna olumlu yaklaşmaktadır. Ankete katılan hekimlerin %57'si GETAT yöntemlerinin koruyucu / önleyici tıp kapsamında kullanılması yönünde görüş belirtmiştir.

Sonuç: Aile Hekimleri arasında konvansiyonel tıp ile GETAT entegrasyonuna ilgi duyanlar büyük bir orana sahiptir. Hastaların GETAT yöntemlerine ilişkin yöneltebilecekleri sorulara karşı aile hekimlerinin bilgi sahibi olması önemlidir.

Tartışma Soruları:

Dünya Sağlık Örgütü'nün birinci basamakta GETAT entegrasyonu önerisi için nasıl bir yol izlenmelidir?

Hastaların aile hekimlerine GETAT konusunda çekinmeden danışabilmeleri için ne yapılabilir?

Üç Kanser Bir Beden

Muhammed Emin Göktepe, Alperen Kuru, Latife Merve Yağlıoğlu, Merve Dağcı, Gökçe Yerebakan, Kemal Durmuşoğlu, Sergen Talat Göktepe, Gamze İmamoğlu, Taha Kır, Onur Öztürk

Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği, Samsun, Türkiye

Giriş: Prostat kanseri, dünya çapında erkeklerde en yaygın ikinci kanseri ve kanserden ölümlerin beşinci en yaygın nedenini temsil etmektedir. (1) Skuamöz hücreli karsinom (SCC), dünya çapında artan bir insidansla, bazal hücreli karsinomdan sonra ikinci en yaygın kutanöz malignitedir. (2) Malign melanomun en önemli yerleşim yeri deri olup, sıklıkları değişse de her bölgedeki deride yerleşebilen, tüm deri kanserlerinin yaklaşık %2'sini oluşturan ve deri kanserlerine bağlı ölümlerin önde gelen nedeni olup, tüm dünyada insidansı en hızlı artan kanser türlerinden biridir. (3) Dünyada her yıl 160,000 yeni melanom tanısı konmaktadır. (4) Bilinen KOAH, hipertansiyon, Alzheimer, prostat kanseri, malign melanom, kulakta SCC hastalıkları olan 88 yaşındaki hasta genel durum bozukluğu ve karaciğer fonksiyon testlerinde yükseklik sebebiyle yatırıldı. Prostat kanseri tanısını 15 yıl önce almış olup intravezikal BCG tedavisi almıştır.

Olgu: İki yıl önce sağ ayak tabanında beliren lezyon sonucu dermatolojiye muayeneye gitmiştir. Yapılan deri biyopsisinde Clark level 5, Breslow 6.5 mm ölçülmüş olup malign melanom tanısı almıştır. Bir ay sonra sol kulakta beliren şişlik için gidilen muayenede yapılan ultrasonografide (USG) lenfadenopati saptanması üzerine yapılan sol kulak biyopsisi SCC olarak değerlendirilmiştir. Cerrahi müdahale yapılan hastanın tümörü ve tutulan lenf nodları eksize edilmiştir. Hasta palyatif serviste 20 gün yatırılmıştır. Yakınlarına ek hastalıkları için beslenme ve yara bakımı eğitimi verildikten sonra haliyle taburcu edilmiştir.

Çocuklarda Tekrarlayan Alt Solunum Yolu Enfeksiyonlarında Ebeveynlerin Sigara Kullanma Durumu

Fatma Güzel, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Çocuklarda tekrarlayan alt solunum yolu enfeksiyonu (ASYE) olgularıyla çok sık karşılaşılmaktadır. Bu durum uzun süreli antibiyotik kullanımına ve antibiyotik direnci sorununa neden olmaktadır. Bu çalışmada tekrarlayan ASYE'si olan çocukların ebeveynlerinin sigara bağımlılık durumu ve sigara içilen ortamın çocuğa uzaklığının etkisi araştırılacaktır.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu çalışma 01.05.2020-30.06.2020 tarihleri arasında Adana Şehir Hastanesi Çocuk Acil Polikliniği'ne başvuran 1-5 yaş arası tekrarlayan ASYE'si olan 60 çocuk üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma verileri polikliniğe tekrarlayan ASYE ile başvuran çocukların ebeveynlerine yüz yüze görüşme tekniği ile sorgulanarak kaydedilecektir. Tekrarlayan ASYE'ye neden olabilecek sigara ile ilgili risk faktörlerini içeren anket formu oluşturulacaktır. Tekrarlayan ASYE'nin doğrudan risk faktörü olduğu hastalıkları (kas hastalıkları, kistik fibrozis, konjenital kalp hastalığı vb.) olan çocuklar çalışmaya dahil edilmeyecektir. $P < 0.05$ değeri anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular: Bu çalışmada bağımlı değişken tekrarlayan ASYE varlığı, bağımsız değişken ise ebeveynlerin sigara kullanım durumu ve çocuğun içinde bulunduğu sosyodemografik özelliklerdir.

Sonuç: Bu çalışmayla tekrarlayan ASYE'lerde ebeveynlerin sigara kullanım durumuyla ilgili farkındalık oluşturmayı umuyoruz .

Tartışma Soruları:

Çocukların ev dışı sigara maruziyeti de ele alınmalı mı?

Ayrışmamış Hasta: Kapesitabin Kullanımına Bağlı Hiperpigmentasyon Olgusu

Selma Türker, Cüneyt Ardıç

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Tıp Fakültesi

GİRİŞ: Ayrışmamış hasta, sıklıkla semptomların başlangıcında başvurur ve erken evrede tanı koymak güçtür. Bu tarz başvuruların anlamı, hasta için önemli kararların sınırlı bilgiler temelinde alınmak zorunda kalınması, klinik bakı-testlerin kestirim değerinin daha az kesin olmasıdır. Tek bir görüşmenin sonucu bir ya da birkaç semptom düzeyinde kalabilir, seyrek olarak da tam bir tanıya gidebilir. Kapesitabin metetastatik kolorektal, meme kanserlerinin tedavisinde kullanılan 5-flourourasilin ön ilacıdır. Sık görülen yan etkileri arasında hiperbilirubinemi, bulantı, kusma, ishal, kemik iliği supresyonu ve el ayak sendromu yer alır. Hiperpigmentasyon %7 oranı ile daha nadir görülen bir yan etkidir.

OLGU: 69 yaşında, kolon adenokanseri tanılı erkek hasta birkaç gün önce fark ettiği el ve ayaklarındaki renk değişikliği nedeniyle polikliniğimize başvurdu. Malignite nedeniyle 3 ay önce kapesitabin kullanmaya başlamıştı. Hiperpigmentasyon el ve ayaklarının periferik kısımlarında, dorsal yüzde daha belirgindi. El ve ayak tırnaklarında distal onkolizis mevcuttu. Ağrı, yanma, parestezi, kaşıntı yoktu. Hastanın vital bulguları normal aralıktaydı. Periferik arter muayenesinde ekstremitelerde soğukluk, solukluk, ısı artışı, ödem, bacak çaplarında artış-asimetri gözlenmedi. Periferik arteriyel nabızlar alındı, ritim düzenliydi. Diğer sistemlerin fizik muayenesinde patolojik bir durumla karşılaşılmadı.

Hiperpigmetasyonun kullandığı ilaca bağlı olduğu düşünülerek, hasta onkoloji polikliniğine konsülte edildi. 1 hafta sonra kontrole çağrıldı. Kontrolde el ve ayaklarındaki renk değişikliğinde herhangi bir artma-azalma gözlenmedi, onkoloji hekimince kapesitabin kullanımına bağlı hiperpigmentasyon olarak değerlendirildi.

SONUÇ: İlk başvuru merkezi kapsamlı bakım ilkesi gereği, sistematik değerlendirmeyi detaylı bir şekilde içermeli ve bütüncül bakış açısına sahip olmalıdır. İlk muayenede akut gelişen renk değişikliklerinin, ilaç ilişkili hiperpigmentasyon olabileceği de akılda tutulmalıdır. Bu bağlamda; ayrışmamış hasta yönetiminde hasta ile etkili iletişim kurmak, hekimi tanıya götürecek verileri ayrıntılı bir şekilde toplamak oldukça önemlidir.

Gebeliğin Bilişsel Fonksiyonlara Etkisinin Değerlendirilmesi

Erdem Arslan, Makbule Neslişah Tan, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Pek çok kadın, hamilelik süresince unutkanlığın arttığını ve bilişsel işlevlerinin azaldığını bildirmektedir. Bu durum 'baby brain' yani 'bebek beyni' ya da 'hamilelik beyni' olarak adlandırılır. Gebelerde; okuma güçlüğü, bilinç bulanıklığı, yönelim bozukluğu ve konsantrasyon güçlüğü şikayetleri sık görülmekle birlikte, unutkanlık en çok değinilen değişimdir. Bu çalışmanın amacı gebe kadınlarda, gebeliğin bilişsel fonksiyonlara etkisinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Kohort çalışması olarak planlanan araştırmanın evrenini, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği ve Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'na bağlı Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerine başvuran 20-49 yaş aralığındaki 1. trimesterde olan gebe kadınlar oluşturacaktır. Katılımcılara yüz yüze görüşme yöntemiyle, sosyodemografik bilgilerini toplamak amacıyla geliştirilmiş bilgi formu, katılımcılarda depresyon ve anksiyete varlığını ortaya koymak için "Hastane Anksiyete Depresyon Ölçeği" ve katılımcıların bilişsel durumlarını değerlendirmek için "Montreal Bilişsel Değerlendirme Ölçeği" uygulanacaktır. Aynı katılımcılara 3. Trimesterde tekrar ulaşılarak aynı anketler uygulanıp karşılaştırma yapılacaktır. Araştırmada en az 78 kişi incelenecektir. Veri analizi SPSS 24.0 kullanılarak yapılacaktır. Veri analizinde tanımlayıcı analizler, bağımlı gruplarda t testi, lineer regresyon analizi kullanılacaktır.

Bulgular: Çalışmamızda bağımlı değişken bireylerin kognitif fonksiyon düzeyidir. Bağımsız değişkenler bireylerin sosyodemografik özellikleri, gebelik durumu, depresyon varlığı ve anksiyete varlığıdır.

Sonuç: Gebelik ve bellek arasındaki ilişkiyi incelemek için yapılan çalışmalar çok sınırlıdır ve bu çalışmaların çoğu çelişkili sonuçlar vermiştir. Halen 'hamilelik beyni'nin var olduğunu destekleyecek yeterli kanıt yoktur. Çalışma sonucunda, gebelikte ortaya çıktığı düşünülen kognitif bozuklukların varlığının objektif olarak ortaya konacaktır.

Tartışma Soruları:

1. Anket için farklı soru öneriniz var mı?
2. Dışlama kriteri olarak bir öneriniz var mı?
3. Örneklem büyüklüğü ve seçimi konusunda önerileriniz nelerdir?

Bir Aile Dramı: Mide Kanseri

Muhammed Emin Göktepe, Zeynep Yeşim Duman, Onur Öztürk

Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği, Samsun, Türkiye

OLGU: Hastanemiz acil servisine düşünlük, oral alım bozukluğu ile başvuran 92 yaşındaki kadın hastada yapılan muayenede anemiden şüphelenilmesi üzerine laboratuvar testlerine başvurulmuştur. Yapılan incelemede anormal değerler olarak hemoglobin: 9.0 gr/dl albümin: 2.705 gr/dl saptanmıştır. Hasta yakınlarından alınan anamnezde yakın zamanda endoskopi yapıldığı ve mide kanseri tanısı konduğu öğrenilmiştir. Hasta beslenme düzenlenmesi açısından kapsamlı palyatif servise konsulte edilmiştir. Kapsamlı Palyatif Servise yatışı tarafımızca uygun bulunmuştur. Hastanın yatışından sonra yapılan vizitte yakınlarına sorular sorarak anamnez derinleştirilmiştir. Hastanın özgeçmişinde hipertansiyon ve peptik ülser dışında kronik hastalıklara rastlanmamıştır 3-4 aydır kansızlık ve halsizlik şikâyeti olduğu ve özel sağlık kuruluşuna başvurduğu dikkat çekmiştir. İv demir tamamlama tedavisi aldıktan sonra hastaya endoskopi ve kolonoskopi önerilmiş, hasta ve yakınları yaptırmak istememiştir. Son 1 ayda şikayetleri artınca gastroenteroloji kliniğinde endoskopi yapılmış ve hastaya mide adenokanseri tanısı konmuştur. Hastanın soy geçmişinde babası ve 3 erkek kardeşinde de mide kanseri tanısı bulunduğu tespit edilmiştir. Babasının 80 yaşında erkek kardeşlerinin 60 ila 70 yaş arasında mide kanseri nedeniyle vefat ettikleri tespit edilmiştir. Bu hastaların sırasıyla 40, 20 ve 18 yıl önce vefat etmişlerdir. Herhangi bir aile taraması yapılmadığı ve koruyucu sağlık hizmeti almadığı belirtilmiştir. Hastaya refakat eden iki kişi hastanın kızları olup sırasıyla 70 ve 52 yaşındadırlar ve hala herhangi bir test yaptırmadıklarını beyan etmişlerdir. Hasta yakınlarına tarafımızca 50 yaş üstü birinci derece yakınlarına yılda 1 defa gaitada gizli kan (GGK) testi baktırmaları ve 50 yaş üzerinde 10 yılda 1 defa endoskopi kolonoskopi yaptırmaları önerilmiştir. GGK için kayıtlı oldukları aile hekimlerine gitmeleri gerektiği vurgulanmıştır. Endoskopi ve kolonoskopi için de gastroenteroloji kliniğinden randevu almaları için yönlendirilmiştir.

Bu vaka ile birinci basamakta aile hekimliği taramalarının, aile taramalarının ne kadar önemli olduğu açıkça görülmektedir ve ülkemizde aile hekimliğine geçilmeden önce bir nesilde üç kişide aynı hastalığın görülmesi ve herhangi bir koruyucu sağlık hizmeti almamaları acı bir tablodur. Birinci basamak vazgeçilmezdir ve sistemin başlangıç ayağıdır.

KTÜ Lisans Ve Önlisans Öğrencilerinin Karşılaştıkları Sorunlar

Elif Ateş¹, Merve Bulut Adaş¹, Ayça Eminoğlu², Deniz Aksu Arıca³, Leyla Baykal Selçuk³, Turan Set¹

¹ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı

² Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

³ Karadeniz Teknik Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı

Amaç: Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından hazırlanan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesinde gençlik, “biyolojik olmaktan ziyade sosyolojik açıdan ele alınması gereken bir kavram” olarak ele alınmaktadır ve bu dönem insan hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Üniversite öğrenciliği dönemi de kimlik kazanma, mesleki ve kişisel gelişimini tamamlama açısından gençliğin en önemli bölümünü oluşturur. YÖK istatistiklerine göre Türkiye’ de 2018-2019 yılında kayıtlı olan 2829430 ön lisans ve 4420699 lisans öğrencisi bulunmaktadır. Nüfusun bu kadar büyük bölümünü oluşturan ülkemizde üniversite öğrencilerinin sorunlarının tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir. Birleşmiş Milletler ‘in 2008 Ulusal İnsani Gelişme Raporu’nda da Türkiye’nin gençliğe destek olacak bir politikaya ihtiyaç duyduğu açıkça belirtilmiştir. Bizim çalışmamızda KTÜ örneğinde, üniversite gençliğinin sosyal bir varlık olarak karşılaştığı problemlerin belirlenmesini amaçlamakta; çözüm önerileri üretilmesini ve gerekli olduğu takdirde yerel kurul ve kuruluşlarla iş birliğine geçilmesine zemin yaratılmasını beklemekteyiz.

Yöntem: Çalışmamız kesitsel, tanımlayıcı bir çalışma olarak planlanmıştır. Karadeniz Teknik Üniversitesinde Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Deri ve Zührevi Hastalıkları Anabilim Dalı ve Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi ile ortak yürütülecektir. Karadeniz Teknik Üniversitesinde kayıtlı yaklaşık 62000 öğrencinin <http://bys.ktu.edu.tr/> adresleri mevcuttur. Çalışmamızda tüm öğrencilere bu adres aracılığı ile etik kurul onayını takiben anket formları gönderilecektir. Bir ay sonra ikinci bir hatırlatma maili gönderilecektir. Gönüllü katılımcıların doldurması beklenecektir. Bir ay sonra veriler toplanacaktır. Anket formları araştırmacılar tarafından hazırlanan 18 soruluk sosyodemografik bilgiler, 5’li likert tipinde 35 sorudan ve açık uçlu 5 sorudan olmak üzere toplam 40 sorudan oluşmaktadır. Sorular sağlık, sosyal ve kültürel ortamlar, barınma, ulaşım, ekonomik durum ile ilgili konu başlıklarından oluşmaktadır. Veriler SPSS paket istatistik programı ile tanımlayıcı istatistikler ile değerlendirilecektir.

Bulgular: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

Anket sorularında başka hangi konuları ve soruları içerebilir?

Açık uçlu sorular çözüm önerileri ile ilgili, analizini yapmak zor olabilir?

Bu tür bir çalışma sonrası çözüm önerileri geliştirmek için neler yapılabilir?

COVID-19 Pandemisi Sırasında Etkili Dezenfeksiyon İçin UV-C Sterilizatör Kabininin Tasarımı

Zeynep Dikmen, Nur Paksoy²

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Biyomedikal Mühendisliği Bölümü, Mühendislik Fakültesi

² Fahri Kayahan Aile Sağlığı Merkezi

Amaç: UV-C ışığına maruz kalma, en etkili viral inaktivasyon yöntemlerinden biridir. SARS Cov-2, UV-C ışık uyarımı yoluyla kısa sürede başarıyla inaktive edildiği gösterilmiştir [3]. Aynı zamanda kullanılan maskelerde ve diğer yüzeylerden UV-C kullanımının güvenilirliği pek çok araştırmancının konusu olmuştur.

COVID-19 pandemisi sırasında en önemli kişisel koruyucu ekipman olan maskenin kullanım koşullarına uygun olarak kullanılması, maskenin sık sık değiştirilmesi maske ihtiyacını arttırmakta çoğu hekim uzun süreli maske kullanımını tercih etmektedir. Kullanılan maskelerin uygun şekilde sterilize edilmesi maskeleri tekrar kullanıma uygun hale getirmektedir.

Yöntem: UV-C sterilizasyonu maskelerin tekrar kullanılmasında kimyasal olarak güvenli bir yöntemdir. Işığın tüm katmanlardan geçmesine rehberlik ettikten sonra etkili bir dezenfeksiyon mümkündür. Etkili bir dezenfeksiyona ulaşmak için uygun bir UV-C dezenfeksiyon kabini Şekil 1'te gösterildiği gibi tasarlanmıştır. Tasarlanan kabin içerisinde solunum maskesi, UV-C ışıkla aydınlatılan iki maske tutucu arasında tutulur. Maske tutucu, tüm UV-C ışığı geçirecek kuvars benzeri malzeme tasarlanmalıdır ve maske kapak kısmı ayna görevi görecek uygun bir reflektör ile kaplanarak daha yoğun radyasyon elde edilerek tasarlanabilir.

Bulgular: Kimyasal değişiklikleri gözlemek için FT-IR, XRD, Raman spektroskopileri kullanılırken, UV-C lambası ile uyarıldıktan sonra polimerin fiber yapısındaki değişiklikleri belirlemek için SEM analizi kullanılır. Burada lif yapısındaki değişiklikler gözlemlenir.

Tartışma: Maske sterilizasyonundaki en büyük zorluk, maske yapısının bozularak işlevini yitirmesidir. Bu nedenle maskelerin yapısında ve işlevselliğinde herhangi bir bozulma gama, elektron ışını ve röntgen gibi yöntemlerle mümkün iken UV-C sterilizasyonu en güvenilir yöntemdir. Sağlık çalışanlarının kullanımı için düşük maliyetli, kullanışlı ve taşınabilir bir UV-C sterilizatör kabini tasarımı daha sık sterilizasyon ile daha güvenilir bir çalışma ortamı sağlayabilir.

Sonsuz ve sınırsız bir kaynak sağlayıcı olmadığını bize hatırlatan dünyamıza ne kadar daha süreceğini bilmediğimiz maske kullanımı konusunda da hassasiyetle önlemler almalıyız.

Tartışma Soruları

- UV-C sterilizasyonu maskelerde kullanılmalı mıdır?
- Tekrar kullanılabilir maskelerin sağlığa ne gibi olumsuz etkileri olabilir?
- Başka ekipmanlar için de bu kabinleri kullanmayı düşünür müsünüz?

Birinci Basamağa Başvuran Yetişkinlerde Uzun Süreli Proton Pompa İnhibitörü Kullanım Durumu ve Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Zübeyde Burcu Tuncer, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Proton pompa inhibitörleri birinci basamakta en yaygın reçete edilen ilaç gruplarından birisidir. Uygun endikasyon olmadan ve uzun süreli kullanımı oldukça yaygındır. Çalışmamızın amacı, uzun süreli proton pompa inhibitörü kullanımına etki eden faktörleri ve uzun süreli proton pompa inhibitörü kullanımının metabolik ve ruhsal sonuçlarını incelemektir.

Yöntem: Kesitsel tipteki bu çalışma 01.05.2020-01.06.2020 tarihleri arasında Adana'da beş birimli bir aile sağlığı merkezine başvuran, bir yıldan uzun süredir proton pompa inhibitörü kullanan 18 yaş üstü bireylerle yapılacaktır. Bireylerle yüz yüze görüşme tekniği ile sosyodemografik verileri içeren yapılandırılmış bir anket formu uygulanacaktır. Bireylerin tam kan sayımı, demir, B12, magnezyum, kalsiyum düzeylerini ölçen kan tetkiki yapılacaktır. Ruhsal durumu değerlendirmek amacıyla Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği (HAD) kullanılacaktır. Çalışmaya metabolik parametreleri bozacak ciddi kronik hastalığı (kanser, kronik böbrek yetmezliği, serebrovasküler hastalık gibi) olan kişiler dahil edilmeyecektir. $p < 0.05$ değeri anlamlı kabul edilecektir.

Bulgular: Bu çalışmada bağımlı değişkenler kişilerin metabolik kan tetkik sonuçları ve kişilerin anksiyete ve depresyon durumudur. Bağımsız değişken ise uzun süreli proton pompa inhibitörü kullanımına neden olan faktörlerdir.

Sonuç: Çalışmamızda uzun süreli proton pompa inhibitörü kullanımına neden olan faktörler ve uzun süreli proton pompa inhibitörü kullanımının metabolik ve ruhsal sonuçları vurgulanacaktır.

Tartışma Soruları:

- 1) Örneklem büyüklüğü konusunda önerileriniz nelerdir?
- 2) Başka bakmamızı istediğiniz kan parametresi var mıdır?
- 3) Araştırmada dışlama kriterleri olarak neler belirlenmelidir?

Erzurum İli ve Çevresinde Tanı Amaçlı Alınan İlk Biyopsi ve Eksizyon Materyallerinde Meme Tümörü Dağılımı: Tek Merkez Deneyimi

Betül Gündoğdu, Sare Şipal

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Anabilim Dalı

Giriş: Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser tipidir. Kanser ilişkili ölümler içerisinde ilk sıralarda yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı; Erzurum ili ve çevresinde son 8 yılda belirlenen kitle lezyonlardan tanı amaçlı alınan ilk biyopsilerde ve eksizyon materyallerinde meme tümörü oranı, histopatolojik tanı, cinsiyet ve yaş dağılımındaki değişiklikleri tek merkez deneyimi ile incelemektir.

Materyal ve Yöntem: 2012 ve 2020 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde meme biyopsi ve eksizyon işlemi uygulanan tüm olgular retrospektif olarak incelendi. Histopatolojik tanı, yaş ve cinsiyete göre dağılım ve zamanla oluşan değişiklikler karşılaştırıldı.

Bulgular: Toplam 2532 meme biyopsi ve meme kitle eksizyon materyali değerlendirildi. Olguların 86 (%3,4) erkek ve 2446 (%96,6) kadın olup ortalama yaş $48,67 \pm 14,47$ (13-97 yaş arası) idi. Kadınlara ait biyopsi materyallerinde en sık duktal karsinom ve fibroadenom tespit edildi. Erkeklerle ait biyopsi materyallerinde ise en sık jinekomasti saptandı.

Sonuç: Erzurum ili ve çevresinde meme lezyonlarında ve meme kanseri tanısında artış dikkati çekmiştir. Meme kanseri tanılı erkek hastalar da mevcuttur. Meme kanseri açısından sık görülen yaş grubunda bilgi düzeyini ve farkındalığı arttırmak ve tarama programlarına ilgili yaş grubunun aile hekimleri tarafından dikkat çekilerek dahil edilmesi, kendi kendine muayene yöntemlerinin yine aile hekimleri aracılığı ile topluma iletilmesi erken tanı, ileri evre hastalık morbidite ve mortalitesinin azaltılmasında önemli rolü olacaktır.

Erişkinlerde Siberkondri Düzeyi ve Etkileyen Faktörler

Halit Bacı, Dilek Güldal

Dokuz Eylül Üniversitesi

Giriş: İnternet, sağlık bilgisi için kullanılan sosyal çevre, kitle iletişim araçları, doktorlar/sağlık çalışanları gibi geleneksel kaynakları gölgede bırakmış; internette tıbbi bilgi arama ve sağlık bilgisi için internet arama motorları kullanımı çok yaygınlaşmıştır. Bireyin bedensel duyumlarını yanlış yorumlaması sonucunda sağlığıyla ilgili aşırı sıkıntı ya da anksiyete yaşaması ve kendinde ciddi bir hastalık olduğuna inanması olarak tanımlanan sağlık anksiyetesi, bireyler arasında farklı düzeylerde görülebilmekle birlikte, ileri düzeyde olduğunda “hipokondri” olarak ele alınmaktadır. İnternette tekrarlayan tıbbi bilgi aramanın bir sonucu olarak sağlık anksiyetesinin şiddetlenmesi “siberkondri” olarak isimlendirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, aile sağlığı merkezlerine başvuran erişkinlerde siberkondri düzeylerini ve bunu etkileyen faktörleri saptamaktır.

Yöntem: Kesitsel analitik çalışma olarak tasarlanan araştırmanın evrenini, İzmir il merkezindeki aile sağlığı merkezlerine başvuran 18-65 yaş arası erişkinler oluşturacaktır. Anlamlılık düzeyi %95, Hata payı %5, Prevalans %50 olarak alınmıştır. Örneklem 18-45 ve 46-65 yaş olmak üzere iki yaş grubuna göre tabakalı olarak alınacaktır. Evreni bilinmeyen örneklem hesabına göre ($n=t^2 \cdot p \cdot q / d^2$ formülü kullanılarak) çalışmaya alınacak kişi sayısı her bir tabakadan 384 katılımcı olmak üzere 768 katılımcı olarak belirlemiştir. Katılımcılara, yüz yüze görüşme yöntemi ile araştırmacılar tarafından hazırlanan ve sosyo-demografik özellikler sorularının bulunduğu anket formu ve Siberkondri Ciddiyet Ölçeği (SCÖ) uygulanacaktır. Veri analizi için SPSS 24 programı kullanılacaktır. Sonuçlar %95’lik güven aralığında, anlamlılık $p < 0.05$ düzeyinde değerlendirilecektir.

Bulgular: Çalışmamızda bağımsız değişkenler, sosyodemografik özellikler; bağımlı değişkenler Siberkondri Ciddiyet Ölçeği (SCÖ) sonucu hesaplanan siberkondri puanı olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Siberkondri ile ilgili literatürdeki önceki çalışmalar kısıtlı katılımcı sayısı ile, genç yaşta ve eğitim düzeyi en az lise mezunu olan bireylerle yapılmıştır. Araştırmamız bu kısıtlamalar olmadan, İzmir ilinde birinci basamak aile sağlığı merkezlerinde 18-65 yaş arası erişkinler ile yapılacak olup, bu sayede genel popülasyona ulaşabileceğiz. Siberkondri düzeyinin ve etkileyen faktörlerin belirlenmesiyle birlikte doğru tanı koymanın kolaylaşacağı ve hastalık yükünün azalacağı düşünülmektedir.

Tartışma Soruları:

Anket için farklı soru önerileriniz var mı?

Dışlama kriteri olarak bir öneriniz var mı?

Kapsamlı Geriatrik Değerlendirme Sonucunda Malnütrisyon ve Uygunsuz İlaç Kullanımı Saptanan Hasta

Büşra Usluoğlu, Kerem Uzun, Cüneyt Ardıç

RTEÜ EAH

Giriş: Polifarmasi tüm dünyada önemli bir sağlık sorunudur. Polifarmasi, klinik anlamlılık açısından 5 veya daha fazla ilacın kullanımı olarak kabul edilebilir. Yaşlılarda çoklu ilaç kullanımının birçok nedeni bulunmaktadır. Burada önemli bir faktör multipl hastalığı olan bireylerin farklı uzman hekimlere başvuruları sırasında hekimlerin birbirinden habersiz ilaç reçetelemeleridir.

Ayrıntılı bir geriatrik değerlendirmede; tıbbi, fonksiyonel, psikolojik ve sosyal alanların değerlendirildiği sistematik bir yaklaşım yer alır. Tıbbi değerlendirme, hastanın tıbbi kayıtlarının derlenmesini, ilaç öyküsünü ve nutrisyonel değerlendirmeyi içerir. Geriatrik değerlendirme ile sık görülen sorunlar belirlenebilir, böylelikle yaşlı nüfusun sık görülen tıbbi ve sosyal sorunlarına erken müdahale edilmesi mümkün olur.

Olgu: 88 yaşında kadın hasta yaklaşık 3 aydır mevcut olan iştahsızlık, halsizlik, yürümede zorluk şikayeti ile aile hekimliği polikliniğimize başvurdu. Hastanın özgeçmişinde 10 yıldır hipertansiyon, 6 yıldır aort anevrizması, 3 yıldır kronik obstruktif akciğer hastalığı mevcuttu. Hasta ilaç kullanımı açısından sorgulandığında kullandığı ilaçların beloc 50 mg, karvezide 300/12,5 mg olduğu; 2,5 ay önce kardiyovasküler cerrahi servisinde yatışının yapıldığı, yatış sonrası cordarone, saneloc, co-irida ile taburcu edildiği öğrenildi. Taburculuk sonrası 12 günlük bir süreçte hastanın beloc, saneloc, karvezide, co-irida birlikte kullandığı ve sonrasında durumunun kötüleşmesi üzerine dahiliye servisine yatışı yapıldığı öğrenildi. Sonrasında dahiliye polikliniğinde apikobal, fiziksel tıp ve rehabilitasyon polikliniğinde magnezinc, beneday, nöroloji polikliniğinde magnorm reçete edildiği öğrenildi. Sonuç olarak hasta 4 farklı, aynı etken maddeli ilaçtan ikişer tane olmak üzere 8 ilaç kullanmış ve buna bağlı olarak hemodinamisi bozulmuş. Polikliniğimize başvurduğunda nabız:50/dk, ta:90/60 mmHg idi. Yapılan fizik muayenede hastanın dinlemekle wheezingi mevcuttu, kardiyak oskültasyonda frotman duyuldu. EKG'sinde sinüs bradikardisi mevcuttu.

Sonuç: Kapsamlı geriatrik muayene açısından değerlendirilen hastanın sinüs bradikardisi, hipotansiyonu farkında olmadan kullandığı yüksek doz metoprololle bağlandı. Metoprolol dozu düzenlenen hastanın bradikardisi ve hipotansiyonu düzeldi. Uygunsuz ilaç kapsamında ilaçları düzenlendi. Hastaya yapılan nutrisyon testinde ileri derece malnütrisyon saptandı ve hastaya oral proteinli gıda takviyesi başlandı. Bu tür hastaların aile hekimliği polikliniğinde daha kapsamlı ve biyopsikososyal yaklaşımla değerlendirilmesi gerekmektedir.

Charcot Triadına Giren Hastada Seftriakson Tedavisinin Kesim Süreci

Muhammed Emin Göktepe, Mehmet Nazlıgül, Bahadır Yazıcıoğlu, Onur Öztürk

Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği, Samsun, Türkiye

Olgu: Altmış sekiz yaş erkek hasta 27/09/2020 tarihinde Aile Hekimliği Kliniği tarafından yönetimi yapılan Kapsamlı Palyatif Bakım Servisine kabul edildi.

Bilinen akciğer kanseri ve beyin metastazları mevcuttu. Oral alım bozukluğu ve halsizlik nedeniyle yatışı yapıldı. Yatışında tam kan sayımı, biyokimya, tam idrar tetkiki kan kültürü ve idrar kültürü alındı. Laboratuvar testlerinde WBC: 10.9 CRP:214(0-5) ve lökositüri görüldü. İmmünesupresif hasta olduğu için ampirik antibiyotik tedavisi için Seftriakson 1*2 gr şeklinde tedavi düzenlendi.

Hasta takip edilirken kültürde üreme olmadı. Seftriakson tedavisinin 10 güne tamamlanmasına karar verildi. 10.günde hastada karın ağrısı, ateş, sarılık gelişmesi üzerine genel cerrahiye koledokolitiazis ve kolanjit şüpheleri ile konsülte edildi. Çekilen kontrastlı batın tomografisinde intrahepatik ve ekstrahepatik safra yollarında dilatasyon saptandı. Genel cerrahi bölümü tarafından Manyetik Rezonans Kolanjiografi (MRCP) çekilmesi ve enfeksiyon hastalıkları görüşü istedi. MRCP randevusu alınıp enfeksiyon hastalıklarına konsulte edildi.

Tekrarlanan ve genişletilen laboratuvar parametreleri wbc:12.4 ALT:98 AST:100 total bilirubin: 4.1 direkt bilirubin:2.9 indirekt bilirubin: 1.2 sonuçları ile enfeksiyon hastalıklarına konsulte edildi. Enfeksiyon Hastalıkları seftriakson 1*2gr önerdi.

Sabah yapılan vizitte bu duruma 10 günlük seftriakson tedavisi sonrası bozulan safra akışı ve stazın neden olduğu düşünülerek seftriakson kesildi. Yerine siprofloksasin 2*500 gram başlandı. Seftriakson kesilmesi ve siprofloksasin tedavisi sonrası 2 .günde ALT:59 AST:49 Total bilirubin: 1.7 direkt bilirubin: 1.09 indirekt bilirubin: 0.8 e gerilediği görüldü.

Hastanın şikayetleri seftriakson sonrası safra çamuruna bağlı staza sekonder gelişen bakteriyel enfeksiyon lehine yorumlandı. Tedavi değişimi sonrası hastanın genel durumu düzeldi. Sarılığı karın ağrısı ve ateş şikayeti olmadı. Hasta servisimizde beslenme desteği amacıyla tedavi almaya devam etmektedir. Unutulmamalıdır ki seftriakson safra çamuruna yol açabilen en önemli ve en sık kullanılan antibiyotiklerdendir. Hastalara tedavi sürecinde verilirken gelişen karın ağrılarında bu bilgiyi bütüncül bir yaklaşımla göz önünde bulundurmak gereklidir.

Acil Servis Yeşil Alana Baş Ağrısı Yakınmasıyla Başvuran Erişkinlerde Ruhsal Hastalık Riski ve Sosyal Destek Durumunun Belirlenmesi

Baver Özgür Altunkanat, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşe Nur Gül

Adana Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Acil servis yeşil alana yapılan başvuruların önemli bir kısmını baş ağrısı oluşturmaktadır. Bu çalışmada baş ağrısıyla başvuran erişkinlerde ruhsal hastalık riski ve sosyal destek durumu belirlenecektir.

Yöntem: Bu çalışma Adana Şehir Hastanesi acil servis yeşil alana 1-31 Mayıs tarihleri arasında baş ağrısı nedeniyle başvuran 18-65 yaş arası erişkin hastalar üzerinde yapılacaktır. Araştırmaya kronik hastalık tanısı bulunan(Diyabet, hipertansiyon, koroner arter hastalığı) hastalar dahil edilmeyecektir. Baş ağrısı olan hastaların anksiyete ve depresyon riski Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği (HAD) ile, sosyal destek durumu ise Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği(MSPSS) ile ölçülecektir.

Bulgular: Baş ağrısı nedeniyle acil servis yeşil alana başvuran hastaların fizik muayenesi ve nörolojik muayenesinin yanında ruhsal hastalık risklerinin belirlenmesi ve sosyal destek durumunun araştırılması da önemlidir. Bu sayede baş ağrısı nedenleri üzerine etkili olan faktörlerin belirlenmesi hastanın gereksiz tetkik ve müdahaleden korunmasını sağlayacaktır.

Sonuç: Birinci basamakta görev yapan aile hekimlerinin hastaları biyolojik, psikolojik ve sosyal yönden değerlendirerek bütüncül yaklaşım benimsemeleri, toplum sağlığının korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Tartışma Soruları:

Kronik hastalık tanısı olanlar dışında dışlama kriteri öneriniz var mı?

Anksiyete ve depresyon riski ile sosyal destek durumunu değerlendirebileceğimiz başka ölçek önerileriniz nelerdir?

Üst Solunum Yolu Şikâyetleri İle Başvuran Hastalarda Centor Kriterleri ve Risk Faktörlerinin Araştırılması

Burcu Yoğurtçuoğlu, Ayşenur Kara

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Birinci basamak sağlık hizmeti sunulmakta olan Aile Sağlığı Merkezine en sık başvuru şikâyetleri arasında yer alan üst solunum yolu enfeksiyonlarının (ÜSYE) bakteriyel- viral etiyolojinin ayırt edilmesi, uygulanacak tedavinin farklılaşması nedeniyle önem arz etmektedir. Bu amaçla, fizik muayene bulguları ve anamneze dayanan Centor kriterleri, ayırıcı tanı için kullanılması önerilmektedir. Ancak Centor kriterleri hastanın yaşı dışında başka bir risk faktörünü ve demografik özelliği sorgulamaktadır.

Yöntem: Biz bu çalışmamızda, Eğitim Aile Sağlığı Merkezine ÜSYE şikâyeti ile başvuran hastalarda, Centor kriterleri ve diğer demografik özelliklerine göre değişkenler sorgulanarak incelenmiştir. 18 yaş üstü gönüllü katılım gösteren erkek ve bayan katılımcıların Centor kriterleri taraması, kronik hastalık, allerji, ense sertliği, vücut kitle indeksi, grip aşısı yapıma öyküsü sorgulanarak, istatistiksel olarak incelenmiştir.

Bulgular: Değerlendirmeye alınan 40 hastanın 17'si (%42.5) erkek, 23'ü (%57.5) kadın hasta olup, ortalama yaşı 40.13 ±12.81 yıl, ortalama vücut kitle indeksi 25±4.4 olarak bulunmuştur. Centor kriterlerine göre 4 puan alan ve Streptokok pozitif kabul edilen hasta sayısı 3 (%7.5) olurken, 9 hastanın (%22.5) puanı 2-3 olarak şüpheli değer olarak, geri kalan 28 hasta ise (%70) viral enfeksiyonu gösteren 0-1 puan almışlardır. Hastalardan sadece bir hasta (%2.5) grip aşısı yaptırmıştı. Hastalardan 2 tanesinde (%5) bilinen bir allerji öyküsü, 11'inde (%27.5) kronik hastalık öyküsü bulunmaktaydı. Hastaların hiçbirinde ense sertliği yoktu. Centor kriterlerine göre aldıkları puan ile hastaların cinsiyeti, yaşı ve vücut kitle indeksi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadı ($p>0,05$).

Sonuç: Centor kriterlerine göre ÜSYE şikâyeti olan hastaların sadece %7.5'i bakteriyel lehine bulunmuş, geri kalanların ise viral enfeksiyon olarak değerlendirilmiştir. Hastaların yaş, cinsiyet, vücut kitle indeksi ve kronik hastalık varlığı ile Centor kriterlerine göre aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmadı.

Tartışma Soruları:

Centor kriterleri taranırken, başka hangi risk faktörlerin taranması da gerekir? Grip aşısı yapılmış hastalarda, puanlamaya -1, yapılmamış olanlara 0 puan verilebilir mi? Allerji varlığı sorgulanmalı mıdır?

COVID-19 Geçiren Kişilerin Uyguladıkları Bireysel Korunma Önlemlerinin İncelenmesi: Kesitsel Araştırma

Duygu Atalı Çiçek, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Coronavirüsler hafif üst solunum yolu hastalıklarına ek olarak, ciddi akut solunum sendromunun (SARS) ve Orta Doğu solunum sendromunun (MERS) nedensel ajanıdır. 2019 yeni coronavirüse bağlı olarak ilk vakalar, 2019 Aralık ayında görülmeye başlamış ve hızla tüm dünyaya yayılmıştır. 11 Mart 2020 tarihinde, DSÖ salgını “pandemi” olarak ilan etmiş ve tüm ülkelerin ciddi bir şekilde önlem almasını istemiştir.

Bulaşma yolu solunum damlacıkları ve doğrudan temastır. Kuluçka süresi genellikle 3-7 gündür ve 14 güne kadar uzayabilir. Halen tedavisi ve aşısı bulunmadığı için ancak korunma önlemleri ile hastalığın yaygınlaşması önlenmeye çalışılmaktadır. Toplumsal önlemlerin yanında bireysel önlemler daha ön plana çıkmaktadır. Bireysel önlemler olarak da el hijyeni, solunum hijyeni ve sosyal mesafenin korunması önemli korunma yöntemleridir. Covid-19 geçirmiş hastaların bireysel önlemlere uyum düzeylerinin saptanması önemlidir. Bu çalışmanın amacı covid-19 geçirmiş kişilerin bireysel korunma önlemlerini kullanma durumlarını saptamaktır.

Yöntem: Kesitsel analitik modelde planlanan bu araştırma, Dokuz Eylül Üniversitesine Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde (ASM) gerçekleştirilecektir. Çalışmaya Covid-19 enfeksiyonu geçirmiş kişiler dahil edilecektir. ASM'lere kayıtlı tüm COVID-19 enfeksiyonu geçiren kişilere ulaşılması hedeflenmektedir. Verilerin toplanmasında kişilere sosyodemografik bilgileri de içeren temas, izolasyon, el hijyeni ve maske kullanımı gibi COVID-19 bulaşında önemli olan durumlar hakkında sorular içeren anket uygulanacaktır. İstatistiksel analizlerde tanımlayıcı, khi kare, t testi, korelasyon analizi kullanılacaktır.

Bulgular/ Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Ankete eklenmesi gereken sorular neler olabilir?
2. Dahil edilme ve hariç bırakma kriterleri nasıl olmalıdır?

Göz Damlasından Göz Enükleasyonu Giden Yol: Takipsizlik

Gamze İmamoglu, Muhammed Emin Göktepe, Onur Öztürk

Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği, Samsun, Türkiye

Olgu: Hastanemiz evde sağlık hizmetleri, muayene talebinde bulunan ortaöğretim mezunu, kasap, 83 yaşında erkek hasta evinde muayene edilmiştir. Oral alımda azalma ve bası yaraları tespit edilmesi üzerine hastanemiz kapsamlı palyatif servisine yatırılmış, tedavisi başlanmıştır. Özgeçmişinde hipertansiyon tanısıyla kandesartan + hidroklorotiazid 1x1 kullandığı öğrenilmiştir, soy geçmişinde özellik yoktur. Yapılan vizitte sol gözde mevcut olan akıntı ve renk değişikliği sorgulanmıştır. Yaklaşık 1 yıl önce sol alt göz kapağı iç yüzünde başlayan bir adet kırmızı şişlik şikayeti olduğu öğrenilmiştir. O dönem göz hekimince değerlendirilen hastaya konjonktivit tanısıyla deksametazon+ netilmisin içeren göz damlası 1x1 reçete edilmiştir. Bu süreçte eşi vefat eden hastada depresif belirtiler baş göstermiş, sağlığını önemsememeye başlamıştır, göz hekimine kontrole gitmemiş, 4-5 ay boyunca bu damlayı eczaneden temin etmiştir. Ardından ilaç kullanmayı bırakan hasta, halen gözünde olan şişliği kaşırken koparmıştır. Parçayı kopardıktan sonra kaşıntı şikayeti artmış ve kaşıntıdan 1 hafta sonra aynı bölgede sarı renkli akıntısı olmuştur. Tekrar göz hekimine giden hastaya nekrotizan sklerit tanısıyla deksametazon+ netilmisin 1x1 göz damlası, siklopentolat 1x1, metilprednizolon 16 mg 4x1 verilmiş, ayrıca biyopsi önerilmiştir hasta kabul etmemiştir. Skleritin şiddetli seyretmesi nedeniyle romatoloji bölümüne de yönlendirilen hastanın labarotuar incelemelerinde Lupus antikoagulanı: 42.891 sn (31-44), Anti-ds DNA: negatif, sedimantasyon: 46 (0-10), ANCA profil 1/32 ++ pozitif, PR3 ANCA 1.3, MPO ANCA 1, CRP: 7 (0-5), anti SSA, anti SSB, anti-Sm, anti-Sm/RNP anti-Scl 70, anti Jo 1 negatif çıkmıştır. Tam kan sayımı, biyokimyasal parametreler doğaldır ve bir romatizmal hastalık tespit edilmemiştir. Hastaya palyatif serviste yatışı boyunca gözü için basitrasin + neomisin pomad reçete edilmiştir. Göz hastalıkları kliniğine konsültasyonu sonucunda aynı ilaca devam edilmesi ve elektif şartlarda göz enükleasyonu önerilmiştir. Oral alımı ve bası yaraları düzelen hasta yatışının 7. gününde taburcu edilmiştir. Hastalar, özellikle yaşlı ve sosyokültürel olarak düşük düzeyde olanlar, mevcut sağlık durumlarını net değerlendiremeyebilirler. Medikal tedavinin sağlık profesyonellerince hastaya düzgünce anlatılması ve takibi tedaviye uyumu, ileride gelişebilecek patolojileri engelleyebilir.

Diyabetli Hastaların Tedaviye Uyumunun ve İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi

Didem Şahin, Süleyman Ersoy, Emin Pala

SBÜ Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş: Bu çalışma tip 2 DM (Diyabetes Mellitus) tanılı kişilerin öz-etkililik düzeyini ve ilaç tedavisine bağlılığını belirlemek, bunların birbiriyle ve sosyo demografik özellikler, hastalık/sağlık özellikleri ve klinik göstergeler ile olan ilişkisini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki çalışmamız İstanbul ilinde bir aile sağlığı merkezinde yürütülmüştür. On sekiz yaş üstü tip 2 diyabet tanılı toplam 207 kişiden bilgi toplanmıştır. Yüz yüze uygulanan anket formunda sosyo demografik ve sağlık özelliklerine yönelik sorular, Öz-etkililik Ölçeği ve Morisky Tedavi Uyum Ölçeği soruları bulunmaktadır. Elde edilen veriler tanımlayıcı istatistikler (sayı, ortanca, yüzde dağılımlar) ile sunulmuştur. Değişkenler arası karşılaştırmada öncelikle normal dağılıma uygunluk Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk testleri ile değerlendirilmiştir. İki bağımsız grubun ortalamasını karşılaştırırken, parametrik koşulların sağlanmadığı durumlarda Mann Whitney U testi kullanılmıştır. İki'den fazla bağımsız grubun ortalamasını karşılaştırırken parametrik koşulların sağlanmadığı durumlarda Kruskal Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır. Kategorik verilerin gruplar arası yüzde dağılımlarını karşılaştırırken Ki-Kare testi kullanılırken. $P < 0.05$ düzeyi anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %59,9'u kadın, %85,0'ı 50 yaş üstü ve %28,0'ı lise ve üstü okul mezunudur. Yüzde 14,4'ü zayıf/normal, %69,9'u ek hastalık sahibi, yaklaşık yarısı 10 yıl ve üzeri diyabet tanılıdır. Çalışmamız sonuçlarına göre diyabetli bireylerin orta düzeyde öz-etkililiğe sahiptir. Normal BKİ(Beden Kitle İndeksi) sahip kişilerin, ek hastalığı olmayanların ve fiziksel aktivite düzeyi yüksek olanların öz-etkililik puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmamızda hastaların ilaç uyumu düzeyi düşük ve orta düzeyde olarak bulunmuştur. Yaş arttıkça ilaç uyumu orta/yüksek olan oranının artma eğilimi tespit edilmiştir ve yine normal BKİ'ne sahip kişilerin tedavi uyumu daha yüksektir.

Sonuç: Diyabete yönelik öz-etkililik düzeylerinin ve tedavi uyumunun genel olarak orta-alt seviyelerde seyrettiği değerlendirilebilir. Hastaların öz-etkililik düzeylerinin geliştirilmesine ve tedaviye uyumunun artırılmasına yönelik adımlara ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Tartışma Sorusu:

Öz-etkililik ve tedavi uyumu orta-alt düzeyde olup, bunu arttırmak için neler yapılabilir?

Normal Yolla Doğum Yapan Ve Sezaryan İle Doğum Yapan Kadınlarda Postpartum Depresyon Sıklığı Karşılaştırması Ve Bebeklerdeki Beslenme Durumundaki Farklılıklar

Neslihan Poçulu

Adana Şehir Hastanesi

Giriş: Postpartum depresyon anne ve çocuğun sağlığını ciddi şekilde etkileyen ve dikkate alınması gereken hastalıktır. Annenin bebeğine sağlıklı bir şekilde bakabilmesi ve uzun dönem emzirebilmesi için öncelikle beden ruh sağlığının yerinde olması gerekir. Çalışmamızda son yıllarda artan sezaryan sıklığının postpartum depresyon üzerine etkisi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışma Adana Şehir Hastanesinde 1 şubat 2020 - 29 şubat 2020 tarihleri arasında kadın hastalıkları ve doğum servisinde yatarak tedavi gören hastalar üzerinde yapılacaktır. Araştırmada Edinburgh doğum sonu depresyon ölçeği ve emzirme öz yeterlilik ölçeği kullanılacaktır.

Bulgular ve Sonuç: Araştırma tasarımı aşamasındadır. Türkiye sezaryen doğum oranında dünyada ön sıralarda yer almakta OECD ülkelerinde ise ilk sırada bulunmaktadır. Herhangi bir risk faktörü olmadan yapılan sezaryen anne ve bebeği normal doğumun pek çok avantajından mahrum etmekte sezaryen doğumun olası risklerine maruz bırakmaktadır. Çalışmamızda normal yolla doğum yapan annelerde postpartum depresyon sıklığının sezaryenle doğum yapan annelere göre daha az rastlanmasını bekliyoruz.

Alzheimer Hastalarına Bakım Veren Bireylerin Bakım Yükü ve Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Hasan Semih Doğan, Vildan Mevsim

Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği

Giriş: Alzheimer hastalığı bunama yapan hastalıklar içinde en sık izlenen bozukluktur. Bu hastalık yeni bir hastalık olmasa da hastaların sayısı giderek artmaktadır. Çünkü hastalık ile ilgili en önemli risk faktörü yaştır ve yaşlanma kaçınılmaz bir durumdur. 65 yaş üstü 100 kişiden 8'inde Alzheimer hastalığı görülmektedir. Günümüzde Türkiye'de 300 bin civarında Alzheimer hastası olduğu düşünülmektedir. Alzheimer beyinde bazı bölgelerde nöron kaybı ve metabolik aktivitede azalma ile birlikte hatırlamayı, konuşmayı ve duyguları etkileyen ilerleyici dejeneratif bir hastalıktır. Bellek bozukluğu ile başlayan hastalık mental işlevlerin yerine getirilememesi, kişilik değişiklikleri ile ilerlemekte ve son evrede hastalar sözel ve motor becerilerini kaybetmiş tam bağımlı bireyler haline gelmektedir.

Alzheimer hastalarına bakım veren bireylerle yapılan niteliksel ve niceliksel çalışma sonuçlarına göre bakım verme zamanının büyük bir kısmını hastasına ayırması nedeniyle bakım verenlerin stres düzeyinin artmasına, zorlanma, anksiyete, depresyon, sosyal izolasyon gibi psikolojik sorunların yaşanmasına ve fiziksel sağlığın bozulmasına neden olmaktadır.

Bu araştırmanın amacı; Alzheimer hastalarına bakım veren bireylerin bakım yükü ve depresyon düzeylerini arasındaki ilişkinin saptanmasıdır.

Yöntem: Çalışma analitik kesitsel modelde planlanmıştır. Çalışmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Nöroloji Anabilim Dalına bağlı Demans polikliniğine ve Geriatri Bilim Dalına bağlı Geriatri polikliniğine herhangi bir nedenle başvuran Alzheimer tanılı hastaların bakım verenleri dahil edilecektir.

Araştırmada toplam 126 katılımcı incelenecektir. Araştırma verileri Kişisel Bilgi Formu, Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği, Beck Depresyon Ölçeği kullanılarak toplanacaktır. İstatistiksel analizlerde tanımlayıcı analizler, khi kare , t testi ve regresyon analizi yapılacaktır.

Bulgular: Ana bağımsız değişken Zarit bakım verme yükü skoru olup diğer bağımsız değişkenler yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, hasta ile yakınlık ilişkisi, medeni durum, günlük bakım verilen saat, hastayla birlikte yaşayıp yaşamama durumu olarak belirlenmiştir.

Ana bağımlı değişken Beck depresyon skoru olarak belirlenmiştir.

Sonuç: Araştırma fikir aşamasındadır.

Çarpıntı Şikayeti İle Başvuran Çocuklarda Uygunuz Sinüs Taşikardisi

İrfan Oğuz Şahin

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Giriş: Uygunuz sinüs taşikardisi (UST), kalbin sinüs ritminde ve sürekli yüksek hızda olmasıdır. Dinlenmeyle geçmeyen; fiziksel veya duygusal stresle ilişkili olmayan veya bunlarla açıklanamayacak derecelerde olan bir durumdur. Kalp hızı uykuda genellikle normalleşir. Tanısı, sinüs taşikardisinin diğer nedenleri elenerek koyulur. Altta yatan mekanizmalar tam anlaşılammıştır. Patofizyolojisinde sinüs nodunun aşırı aktivitesi, artmış sempatik veya azalmış parasempatik tonus olduğu düşünölmektedir. Genellikle genç ve orta yaş kadınlarda görülür. Çarpıntı, göğüs ağrıları, nefes darlığı, baş dönmesi ve egzersiz intoleransı ile kendini gösterir. Bazı olgular asemptomatiktir. Nadiren kardiyomiyopatiye neden olabilir. Tedavisi için beta-blokerler ve kalsiyum kanal blokerleri önerilmektedir.

Yöntem: Çalışmamız Ocak 2019-Ocak 2020 tarihleri arasında çarpıntı şikayetiyle başvuran ve sinüs taşikardisi dışında patolojik bulgu saptanmayan 20 hasta üzerinden yapıldı. Hastaların tamamında EKG, ekokardiyografi, efor test ve holter EKG incelemeleri yapıldı. Eşlik eden konjenital kalp hastalığı veya ritim problemi olanlar çalışma dışı bırakıldı.

Bulgular: Olguların 85'i kız, %15'i erkekti. Ortalama yaş 12,3±3,6, vücut kitle indeksi 21,8±1,4, ortalama kalp hızı dinlenme sırasında 144±23/dk, ortalama kalp hızı holter EKG'de 112±28/dk idi. Üç olguda efor testte abartılı kalp hızlanması olup test tamamlanamadı. Holter incelemede bir olguda gece uykusunda da kalp hızının yüksek olduğu göröldü. Olguların tamamına tedavi için düşük doz metoprolol başlandı. Tedaviyi optimize etmek ve klinik taşiaritmi seyrini gözlemek için düzenli takip yapıldı. Yan etki görölen hasta olmadı. Bir ay içerisinde olguların %95'inin kalp hızı normal seviyelere düştü ve şikayetleri geçti. Şikayetleri geçmeyen bir hastada doz artırılmasına da yanıt alınamadı. Bu hastada beta bloker kesilerek verapamil başlanması etkili oldu.

Sonuç: Çocuklarda nadir görölen bir durum olan UST genellikle hayati tehdit oluşturmayacak şekilde ayaktan başvurulara neden olur. Bu hastalar ritimlerinin sinüs olması nedeniyle genellikle tedavisiz bırakılırlar. Ancak tetkikleri tamamlanarak düşük doz beta bloker başlanması genellikle ciddi bir yan etki oluşturmadan hastaların hayat kalitesini artırır.

Tartışma Sorusu:

Çocuklarda UST tanısı koyulması için her hastanın ileri tetkike gönderilmesi gerekli midir?

Hangi Ailelerin Hekimiyiz? : Hekim Hareketliliğinde Trabzon Örneği

Ersan Gürsoy¹, Mehmet Akif Nas², Abdullah Kaan Kurt³, Selen Gürsoy Turan¹, Hatice Alkaya Kol¹

¹ Trabzon İl Sağlık Müdürlüğü

² Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.D.

³ Çaykara Dr. M. İlhan Durgun İlçe Hastanesi

Giriş: Aile hekimliği mevzuatına göre tabip ve uzman tabipler gerekli şartları yerine getirdikleri takdirde aile hekimliği kuralarına katılabilmektedir. Askerlikten veya doğum izninden dönüş durumları, uzmanlık durumu, hizmet puanı vb. baz alınarak öncelik sıralamasının yapıldığı kuralarda ise hekimler öncelik sırasına göre ilgili boş pozisyona yerleşebilmektedir(1). Literatürde hekimlerin aile hekimliği uygulamasına geçişleri, burada kaldıkları süre, yer değiştirme durumları ile ilgili yapılan yayın sayısı kısıtlıdır. Çalışmamızda bu alana ışık tutmak amaçlanmıştır.

Gereç Ve Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma için Trabzon Halk Sağlığı Hizmetleri Başkanlığı tarafından her aile hekimliği ek yerleştirmesinde güncellenen listeler geriye dönük olarak incelenmiştir.

Bulgular: Trabzon ilinde ilk olarak Ocak 2009 tarihinde 212 birimle aile hekimliği uygulamasına geçilmiştir. Ocak 2020 itibariyle bu sayı 269'dur. İlk uygulamaya geçişte kadın hekim oranı %26 (n=56) iken güncel durumda %29'dur. (n=79) İlk uygulamaya geçişte uzman hekimlerin oranı %5,6 (n=12) iken güncel durumda %8,9'dur. (n=24). İlk yerleştirmede uzman hekimlerin %33'ü (n=4) kadın iken güncel durumda bu oran %41,6'dır. (n=10) Uygulamaya geçişten bu yana 79 kez ek yerleştirme ilânı açılmıştır. İlk uygulamaya geçen hekimlerden 42 tanesi bu kuralarda il içi yer değiştirmiş, 47 tanesi emeklilik, il dışı tayin, idari kadrolara geçme vb. nedenlerle sistemden çıkmıştır. 123 hekim ise (%58) hâlen ilk yerleştiği birimde hizmet vermektedir.

İlk uygulama geçen kadın hekimlerin %59,6'sı sistemden çıkmış veya başka bir birime yerleşmiştir. Erkek hekimlerde ise bu oran %39,1'dir. (n=58) Bulgulara göre kadın hekimler yer değiştirmeye daha meyillidir. Ayrıca yer değiştirmelerin çoğunluğu merkez veya merkeze yakın ilçelere olmuştur.

Sonuç: Çalışmamızda hekimlerin çoğunlukla kentsel bölgelere geçmek suretiyle yer değiştirdiği, ayrıca kadın hekimlerin daha fazla yer değiştirdiği görülmüştür. Hekimlerin kırsal bölgelerde de çalışmasını teşvik edici önlemlerin alınması aile hekimlerinin memnuniyetini arttıracak dolayısıyla birinci basamak sağlık hizmetlerinin sürekliliğinin sağlanmasında önemli rol oynayacaktır.

1. Gazete R. Aile hekimliği uygulama yönetmeliği. Resmi Gazete Sayısı. 2013;28539(25.01).eriği

Birinci Basamağa Başvuran Yetişkin Diyabetes Mellitus ve Hipertansiyon Tanılı Hastalarda Aşırı Medikalizasyon Riskinin Araştırılması

Şenol Kaplan, Kenan Topal, Hüseyin Aksoy, Ayşenur Ülger

Adana Şehir Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş: Dördüncül koruma; aşırı medikalizasyon riski altındaki hastaları ve toplumu tanımlamak, medikal istilalardan onları korumak ve onlara bilimsel ve etik açıdan kabul edilebilir bakım prosedürlerini sağlamak için yapılan eylemlerdir. Hastaya neden istendiği tam olarak açıklanmayan bir tetkik aşırı tanıya, gereksiz sağlık harcamalarına ve hastada anksiyeteye neden olabilmektedir.

Son yıllarda bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeler sayesinde en çok öldüren hastalıklar sıralamasında bulaşıcı hastalıklar yerlerini bulaşıcı olmayan kronik hastalıklara bırakmışlardır. Dünyada ve ülkemizde en sık görülen kronik hastalıkların başında DM ve HT gelmektedir.

Amaç: Aşırı medikalizasyonun DM ve HT tanılı hastalar üzerinde yarattığı anksiyete ve depresyonun ölçülmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Çalışmamızın araştırma evrenini, Adana ilinde bulunan 2 Aile Sağlığı Merkezinde farklı 2 Aile Hekimliği Birimine kayıtlı kesin tanı DM ve HT tanılı hastalar oluşturacaktır. Çalışmaya alınacak katılımcılara sosyo-demografik anket formu, kronik hastalıklara uyum ölçeği ve Beck anksiyete ölçeği uygulanacaktır.

Bulgular: Çalışmamız sonucunda aşırı medikalizasyona bağlı DM ve HT tanılı hastalarda, neden istendiği tam olarak açıklanmayan tetkiklerin hastalarda anksiyete yaratıp yaratmadığı ve dördüncül korumanın öneminin vurgulanması amaçlanmaktadır.

Tartışma Soruları:

Çalışmamızın evren seçimi konusunda önerileriniz nelerdir?

Kullanılacak ölçekler konusunda ek önerileriniz var mı?

Bir Eğitim Aile Sağlığı Merkezinde Bir Yılda İstenen Biyokimya Tetkiklerinin Analizi

Murat Köseadağ¹, Mustafa Bayraktar²

¹ Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi, Biyokimya Anabilim Dalı

² Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Eğitim Aile Sağlığı Merkezleri (EASM), sundukları sağlık hizmetleri kapsamında laboratuvar tahlilleri ile tanıya ulaşmayı kolaylaştırıcı imkânlara da sahiptirler. Bu kapsamda bir EASM’de son bir yılda sunulan sağlık hizmet verileri ve istenen biyokimya testlerinin retrospektif olarak analizinin yapılması planlanmıştır.

Yöntem: Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim dalına bağlı faaliyet gösteren beş birimli EASM’nin 1 Ocak 2019 – 1 Ocak 2020 tarihleri arasında sunulan genel sağlık hizmetleri ve istenmiş biyokimya tahlilleri, retrospektif olarak incelenmiştir.

Bulgular: Kayıtlı nüfusları farklı sayıda olan beş birimli EASM’ye 2019 yılı süresince toplam 29.696 hasta muayene için başvurmuştur. Sadece reçete yazdırma amacıyla 16.256 kişi, rapor düzenlenmesi amacıyla 3.608 kişi, bebek-çocuk izlemi amacıyla 3.225, aşı için 4.202, gebe ve lohusa izlemi için 2.108 kişi başvurmuştur. Enjeksiyon ve pansuman gibi hemşirelik hizmetleri için toplam başvuru sayısı 4.776’dır. Tahlil istenen hasta sayısı ise 7.727 kişi olmuştur. Muayene başına düşen tahlil istem oranı %26 olmuştur. En çok istenen tahlil, ilginç bir şekilde 4.279 istem ile Demir testi olmuştur. Demir testi ile birlikte istenmesi gereken TDBK 978 kez, ferritin için ise 995 kez istemde bulunulmuştur. İstem sıklığında ikinci sırada yer alan ALT 1.472 kez istenmişken, AST testi için 1.176 kez istemi vardır. Üçüncü sıklıkta 1.402 istem ile hemogram testi yer almıştır. Glukoz testi 1.120 istem ile beşinci sırada yer almıştır. D-vitami ve B12 vitamini ise 1.075 ve 1.066 istemler ile sık başvurulan testler arasında yer almıştır. İdrar testinin 397 istem sayısı ile alt sıralarda yer alması ise dikkat çekmiştir.

Sonuç: Hemogram testinden yaklaşık üç kat fazla istenen Demir testi ilginç bir sonuç olmuştur. Ancak demir testinin TDBK istemi ile birlikte istenmemiş olması dikkat çekicidir. Tahlillerin isteminde tanıya giden yolda ve verilerin doğru yorumlanmasında uygun testlerin birlikte istenmesi gerekmektedir.

Tartışma Soruları:

Biyokimya tahlillerinin doğru ve etkin istemi için neler yapılmalıdır?

EASM’de görevli asistanlar, tetkik istemindeki usulleri nasıl öğrenebilirler?

Orta Yaş Uzun Mesafe Koşucularının Ani Kalp Durması Uyarı Semptomlarına Yönelik Tutum ve Davranışları İle Varoluşsal Kaygı Durumlarının Değerlendirilmesi

Hatice Kurdak

Çukurova Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı

Giriş: Orta şiddette fiziksel aktivite yapan sağlıklı bireylerde akut kardiyak ölüm (AKÖ) riski çok düşükken şiddetli düzeyde yapanlarda risk artmaktadır. Kılavuzlara göre, düzenli aktivitenin yararları risklerinden fazla olduğu için doktorlar egzersizin risklerini olduğundan yüksek görmemeli, egzersizi desteklerken olası kardiyak durumları önleyebilmede stratejiler geliştirmelidir. Stratejilerden birisi “bireylerin kardiyovasküler hastalık belirti-bulguları konusunda eğitilmeleri, gerektiğinde ileri değerlendirme için doktora başvurmaları konusunda uyarılmalarıdır”. Gizli kalp hastalıklı bireylerin %70’inde uyarı işaretleri bulunabilir. Ani kalp durması (AKD) geçirenlerin çoğunluğunun yakın dönemde egzersizde kalp semptomları yaşadıkları belirlenmiştir. AKÖ’lerinin yüksek oranında olaydan önce uyarı semptomları görüldüğü, ancak çoğunun doktora başvurmadığı anlaşılmıştır. Uyarılar zamanında yanıt verilmesi sağ-kalımla ilişkilidir. Semptomlarının bilinmesinin ötesinde önemsenererek davranışa yansıtılması önemlidir. Günümüzde, insanların çoğu sedanter yaşarken, rekreasyonel uzun mesafe koşucuları haftanın çoğu gününde, yılın önemli bir bölümünde orta/şiddetli egzersiz içeren bir yaşamı sürdürebilmektedirler. Kısıtlı sayıdaki yayında bu bireylerin belli kişilik yapıları gösterdiği bildirmektedir. Bütüncül yaklaşımın en az incelenen bölümü olan varoluşsal alan ölüm kaygısını, özgürlük-sorumluluk çatışmasını, varoluşsal yalıtımı ve anlam yitimini içerir. Bu endişelerin düzeyi ve savunma yolları sağlığın korunması-geliştirilmesi davranışıyla ilişkilidir. Bilişsel kurama göre AKD uyarı semptomlarına yönelik tutum ve davranışlarla varoluşsal endişeler arasında ilişki olabileceği düşünülebilir. Çalışmanın amacı sedanter ve aktif bireylerin AKD uyarı semptomlarına ilişkin bilgi, tutum ve davranışlarıyla varoluşsal endişe düzeylerini incelemektir.

Yöntem: İlimizdeki 25-70 yaşlarında, düzenli uzun mesafe koşusu yapan gönüllülerle, benzer sosyodemografik özelliklere sahip sedanter kontrol grubuyla çalışılacaktır. Sosyodemografik bilgi formu, Varoluşsal Endişeler Anketi ve AKD uyarı semptomları bilgi-tutum-davranış formları kullanılacaktır.

Bulgular: Çalışma fikir aşamasındadır.

Sonuç: Sağlıklı görünen düzenli egzersiz yapan bireylerin AKD’ye ilişkin bilgi-tutum-davranış profillerinin belirlenmesi gerekli bilinçlendirmenin yapılabilmesi için tetikleyici olabilir. Tutum ve davranış etkiyebilecek varoluşsal endişelerin belirlenmesi ise gerekli yaklaşımların geliştirilmesine yön verebilir. Son yıllarda artış gösteren AKD uyarı semptomlarına ilişkin farkındalık artışı ve sağlık kuruluşuna başvuruların artırılması hayat kurtarabilir.

Tartışma Soruları:

Farklı ölçek önerileriniz olur mu?

Obezite Merkezine Kayıtlı Hastalarda Fiziksel Aktivite Düzeyi Ve Yaşam Kalitesi

Emine Öztürk, Mahcube Çubukçu

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği

Giriş: Obezite; sağlığı bozabilecek derecede vücutta anormal ve aşırı yağ birikimi olarak tanımlanır (1). Amacımız, merkezimize kayıtlılarda, fiziksel aktivite düzeyini, yaşam kalitesini belirlemek ve etkileyen faktörleri incelemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamız 01.10.2019-30.01.2020'de Sağlık Bilimleri Üniversitesi Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Obezite Merkezi'nde yapılmıştır. Etik kurulu onayı ve aydınlatılmış onam alındıktan sonra, 15 soruluk sosyodemografik verilerin olduğu anket uygulanmıştır. Katılımcıların fiziksel aktivite düzeyi Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi ile, yaşam kalitesi SF-36 Yaşam Kalitesi Formu ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel analizlerde Pearson ki-kare testi, Mann Whitney U testi, Kruskal Wallis testi ve Lojistik regresyon analizi kullanıldı. Veriler SPSS 23.0 ile analiz edilmiş olup, $p < 0,05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya alınan 118 obez kişinin, vücut kitle indeksi (VKİ) ortalaması $37,7 \pm 6,2$ kg/ m² , %81,4'ü kadın, %83,9'u evli ve %65,3'ünün kronik hastalığı mevcuttu. Katılımcıların yaş ortalaması $46,7 \pm 11,5$ yıl olarak saptanmıştır. En sık (%39,8) evre 1 obezite tanısına sahip kişiler vardı. Obezite evreleri ile eğitim durumu, kronik hastalık varlığı (hipertansiyon, diyabetes mellitus ve hiperlipidemi) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,04, p=0,026, p=0,031, p=0,011, p=0,001, p=0,001$) Diyabetes Mellitus morbid obeziteye etki eden önemli risk faktörüdür ($p=0,002$). Fiziksel aktivite düzeyi ile VKİ ve eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,005, p=0,036$). Fiziksel aktivite düzeyi ile eğitim durumu arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,023$). Obezite evreleri ile SF-36 yaşam kalitesi alt boyutları arasında (fiziksel fonksiyon, fiziksel rol güçlüğü, enerji-canlılık, ruhsal sağlık ve genel sağlık algısı) istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,001, p=0,019, p=0,028, p=0,015, p=0,015$). Obezite tanısına sahip kişilerin yaşam kalitesi alt boyutu fiziksel fonksiyon ile cinsiyet, eğitim ve mesleki durum, ağrı, kronik hastalık varlığı arasında, enerji canlılık alt boyutu ile düzenli ilaç kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=0,035, p=0,015, p=0,024, p=0,003, p=0,001, p=0,021$). SF-36 yaşam kalitesi ile uluslararası fiziksel aktivite ölçeği arasında istatistiksel olarak anlamlılık saptanmıştır ($p=0,042$).

Sonuç: Yaşam kalitesi, VKİ ile ters, fiziksel aktivite düzeyi ile doğru orantılıdır. Bireylerin yaşam kalitelerini arttırmak için kilo vermelerine yardımcı olmak ve fiziksel aktiviteler için teşvik etmek uygun olacaktır.

Omega 3'ün Obezite ve Kilo Alımı Üzerine Olan Etkilerinin Retrospektif Taranması

Ayşenur Kara, Mustafa Bayraktar

Atatürk Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Tüm dünyada obezite prevalansı arttıkça, obeziteyi azaltma ve önleme politikaları öncelikli hale gelmiştir. Bu amaçla araştırılmakta olan uzun zincirli omega-3 çoklu doymamış yağ asitlerinin anti-inflamatuar ve hipotrigliseridemik özellikleri (n-3 PUFA'lar) iyi bilinmekte, ancak antiobezite etkileri ve özellikle insanlarda metabolik sendroma karşı etkinliği hala tartışılmaktadır. Hayvan modellerinde, kanıtlar n-3 PUFA'ların özellikle retroperitoneal ve epididimal bölgelerde yağ kütlesini azaltmada bir rol oynadığını göstermektedir. İnsanlarda yapılan araştırmalar, n-3 PUFA'ların kilo kaybına yardımcı olmadığını göstermekte, fakat daha fazla kilo alımını azaltabileceğini ve kilo kaybını korumaya yardımcı olacak bir takviye olarak kullanılabileceğini düşündürmektedir. N-3 PUFA'lar, lipit metabolizmasının modüle edilmesi; adiponektin ve leptin gibi adipokinlerin düzenlenmesi; yağ dokusu iltihabının hafifletilmesi; adipogenezi teşvik ve epigenetik mekanizmaları değiştirmek gibi mekanizmalarla vücut kompozisyonunu iyileştirmesi ve obeziteye karşı kullanılabileceği düşünülmektedir. Ancak yapılan çalışmaların çoğu hayvan modellerinde ve hücre kültürlerinde araştırılmış, insan üzerindeki etkileri az sayıda çalışma mevcuttur. Omega 3 kullanımı sonrası insanlarda ne gibi etkinliği olduğunu araştırılan net bir çalışma henüz yapılmamıştır. İnsanlarda yağ doku disfonksiyonu, obezite ve metabolik sendrom üzerine en etkili doz henüz belirlenmemiştir. Biz bu çalışmamızda, kendi istekleri ile omega 3 kullanan ve diyet yapan obez olan veya olmayan insanlarda, omega 3'ün bel çevresi ve kilo üzerine olan etkileri retrospektif olarak araştırılacaktır.

Yöntem: Bu amaçla, Eğitim Aile Sağlığı Merkezine başvuran, diyet yapmakta olan ve omega 3 de kullandığını ifade eden 18-65 yaş arası erkek ve kadın bireyler çalışmamıza dahil edilecektir. Çalışma retrospektif olarak planlandığı için, diyetisyen takibinde diyet yapmakta olan ve kendi isteği ile omega 3 kullanmakta olan bireyler çalışmaya alınacaktır. Bireylerin başvurusundan 3 ay önce kilo, bel çevresi gibi ölçüm değerleri alınmış olanlar kabul edilecek, bu ölçümleri yapılmamış olanlar çalışmaya alınmayacaktır. Kontrol grubu olarak da, yine başvurudan 3 ay önce kilo ve bel çevresi ölçülmüş, diyet yapan ancak omega 3 kullanmayan bireyler alınacaktır. Her iki grubun vücut kitle indeksi ve bel çevresi değişiklikleri istatistiksel olarak karşılaştırılacaktır.